काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। युञ्जानः । प्रथमम् । मनः । तत्वाय । सविता । धियः ॥ अग्निम् । ज्योतिः । निचाय्येति नि-चाय्य । पृथिव्याः । अधि । एति । अभरत् ॥ युक्काय । मनसा । देवान् । सुवः । यतः । धिया । दिवम् ॥ बृहत् । ज्योतिः । करिष्यतः । सविता । प्रेति । सुवाति । तान् ॥ युक्तेन । मनसा । वयम् । देवस्य । सवितुः । सवे ॥ सुवर्गेयायेति सुवः-गेयाय । शक्त्यै ॥ युञ्जते । मनः । उत । युञ्जते । धियः । विप्राः । विप्रस्य । बृहतः । विपश्चितः ॥ वीति । होत्राः । दधे । वयुनाविदिति वयुन-वित् । एकः । इत् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मही । देवस्य । सवितुः । परिष्टुतिरिति परि-स्तुतिः ॥ युजे । वाम् । ब्रह्म । पूर्व्यम् । नमोभिरिति नमः-भिः । वीति । श्लोकाः । यन्ति । पथ्या । इव । सूराः ॥ शृण्वन्ति । विश्वे । अमृतस्य । पुत्राः । एति । ये । धामानि । दिव्यानि । तस्थुः ॥ यस्य । प्रयाणमिति प्र-यानम् । अन्विति । अन्ये । इत् । ययुः । देवाः । देवस्य । महिमानम् । अर्चतः ॥ यः । पार्थिवानि । विममे इति वि-ममे । सः । एतशः । रजाꣳसि । देवः । सविता । महित्वनेति महि-त्वना ॥ देव । सवितः । प्रेति । सुव । यज्ञम् । प्रेति । सुव ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। यज्ञपतिमिति यज्ञ-पतिम् । भगाय । दिव्यः । गन्धर्वः ॥ केतपूरिति केत-पूः । केतम् । नः । पुनातु । वाचः । पतिः । वाचम् । अद्य । स्वदाति । नः ॥ इमम् । नः । देव । सवितः । यज्ञम् । प्रेति । सुव । देवायुवमिति देव-युवम् । सखिविदमिति सखि-विदम् । सत्राजितमिति सत्र-जितम् । धनजितमिति धन-जितम् । सुवर्जितमिति सुवः-जितम् ॥ ऋचा । स्तोमम् । समिति । अर्धय । गायत्रेण । रथन्तरमिति रथम्-तरम् ॥ बृहत् । गायत्रवर्तनीति गायत्र-वर्तनि ॥ देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र-सवे । अश्विनोः । बाहुभ्यामिति बाहु-भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । गायत्रेण । छन्दसा । एति । ददे । अङ्गिरस्वत् । अग्निः । असि । नारिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒सि॒ । पृ॒थि॒व्याः । स॒धस्था॒दिति॑ स॒ध-स्था॒त् । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । ए॒ति॑ । भ॒र॒ । त्रैष्टु॑भेन । त्वा॒ । छ॒न्द॑सा । ए॒ति॑ । द॒दे॒ । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । बभ्रिः॑ । अ॒सि॒ । नारि॑ः । अ॒सि॒ । त्वया॑ । व॒यम् । स॒धस्थ॒ इति॑ स॒ध-स्थे॑ । ए॒ति॑ । अ॒ग्निम् । श॒के॒म॒ । खनि॑तुम् । पु॒री॒ष्य॑म् । जाग॑तेन । त्वा॒ । छ॒न्द॑सा । ए॒ति॑ । द॒दे॒ । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । हस्ते॑ । आ॒धा॒येत्या-धा॑यं । स॒वि॒ता । बिभ्र॑त् । अभ्रि॑म् । हि॒र॒ण्ययी॑म् ॥ तया॑ । ज्योति॑ः । अज॑स्रम् । इत् । अ॒ग्निम् । खा॒त्वी । नः॒ । ए॒ति॑ । भ॒र॒ । आनु॑ष्टुभे॒नेत्यानु॑-स्तुभे॒न॒ । त्वा॒ । छ॒न्द॑सा । ए॒ति॑ । द॒दे॒ । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इ॒माम् । अ॒गृ॒भ्ण॒न् । र॒श॒नाम् । ऋ॒तस्य॑ । पूर्वे॑ । आयु॑षि । वि॒द॒थे॑षु । क॒व्या ॥ तया॑ । दे॒वाः । सु॒त॒म् । ए॒ति॑ । ब॒भू॒वुः॒ । ऋ॒तस्य॑ । सामन्न् । स॒रम् । आ॒र॒प॒न्तीत्या-र॑पन्ती ॥ प्रतू॑र्तमिति॒ प्र-तू॑र्तम् । वा॒जि॒न्न् । ए॒ति॑ । द्र॒व॒ । वरि॑ष्ठाम् । अन्विति॑ । स॒व्वँ॒तमिति॑ सम्-वतम् ॥ दि॒वि । ते॒ । जन्म॑ । प॒र॒मम् । अ॒न्तरि॑क्षे । नाभिः॑ । पृ॒थि॒व्याम् । अधीति॑ । योनिः॑ ॥ यु॒ञ्जाथा॑म् । रास॑भम् । यु॒व॒म् । अ॒स्मिन्न् । यामे॑ । वृष॑ण्वसू॒ इति॒ वृष॑ण्ण्-व॒सू॒ ॥ अ॒ग्निम् । भर॑न्तम् । अ॒स्म॒युमित्य॑स्म-युम् ॥ योगे॑योग॒ इति॒ योगे-यो॒गे॒ । त॒वस्त॑र॒मिति॑ त॒वः-त॒र॒म् । वाजे॑वाज॒ इति॒ वाजे-वा॒जे॒ । हु॒वा॒म॒हे॒ ॥ सखा॑यः । इन्द्र॑म् । ऊ॒तये ॥ प्रतू॑र्वन्निति॑ प्र-तूर्वन्न् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ए॒ति॑ । इ॒हि॒ । अ॒व॒क्राम॒न्नित्य॑व-क्रामन्न् । अश॑स्तीः । रु॒द्रस्य॑ । गाण॑पत्या॒दिति॒ गाण॑-प॒त्या॒त् । म॒यो॒भूरिति॑ मयः-भूः । ए॒ति॑ । इ॒हि॒ ॥ उ॒रु । अ॒न्तरि॑क्षम् । अन्विति॑ । इ॒हि॒ । स्व॒स्तिग॑व्यू॒तिरिति॑ स्व॒स्ति-ग॒व्यू॒तिः॒ । अभ॑यानि । कृ॒ण्वन्न् ॥ पूष्णा॑ । स॒युजेति॑ स-युजा । स॒ह ॥ पृ॒थि॒व्याः । स॒धस्था॒दिति॑ स॒ध-स्था॒त् । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । अच्छ॑ । इ॒हि॒ । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । अच्छ॑ । इ॒म॒ः । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । भ॒रि॒ष्या॒म॒ः । अ॒ग्निम् । पु॒री॒ष्य॑म् । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । भ॒रा॒म॒ः ॥ अन्विति॑ । अ॒ग्निः । उ॒षसा॑म् । अग्र॑म् । अ॒ख्य॒त् । अन्विति॑ । अहा॑नि । प्र॒थ॒मः । जा॒तवे॑दा॒ इति॑ जा॒त-वे॒दाः॒ ॥ अन्विति॑ । सूर्य॑स्य ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पुरुत्रेति पुरु-त्रा । च । रश्मीन् । अन्विति । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । एति । ततान ॥ आगत्येत्या-गत्य । वाजी । अध्वनः । सर्वाः । मृधः । वीति । धूनुते ॥ अग्निम् । सधस्थ इति सध-स्थे । महति । चक्षुषा । नीति । चिकीषते ॥ आक्रम्येत्या-क्रम्य । वाजिन्न् । पृथिवीम् । अग्निम् । इच्छ । रुचा । त्वम् ॥ भूम्याः । वृत्वाय । नः । ब्रूहि । यतः । खनाम । तम् । वयम् ॥ द्यौः । ते । पृष्ठम् । पृथिवी । सधस्थमिति सध-स्थम् । आत्मा । अन्तरिक्षम् । समुद्रः । ते । योनिः ॥ विख्यायेति वि-ख्याय । चक्षुषा । त्वम् । अभीति । तिष्ठ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पृतन्यतः ॥ उदिति । क्राम । महते । सौभगाय । अस्मात् । आस्थानादित्या-स्थानात् । द्रविणोदा इति द्रविणः-दाः । वाजिन्न् ॥ वयम् । स्याम । सुमताविति सु-मतौ । पृथिव्याः । अग्निम् । खनिष्यन्तः । उपस्थ इत्युप-स्थे । अस्याः ॥ उदिति । अक्रमीत् । द्रविणोदा इति द्रविणः-दाः । वाजी । अर्वा । अकः । सः । लोकम् । सुकृतमिति सु-कृतम् । पृथिव्याः ॥ ततः । खनेम । सुप्रतीकमिति सु-प्रतीकम् । अग्निम् । सुवः । रुहाणाः । अधीति । नाके । उत्तम इत्युत्-तमे ॥ अपः । देवीः । उपेति । सृज । मधुमतीरिति मधु-मतीः । अयक्ष्माय । प्रजाभ्य इति प्र-जाभ्यः ॥ तासाम् । स्थानात् । उदिति । जिहताम् । ओषधयः । सुपिप्पला इति सु-पिप्पलाः ॥ जिघर्मि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्निम् । मनसा । घृतेन । प्रतिक्ष्यन्तमिति प्रति-क्ष्यन्तम् । भुवनानि । विश्वा ॥ पृथुम् । तिरश्चा । वयसा । बृहन्तम् । व्यचिष्ठम् । अन्नम् । रभसम् । विदानम् ॥ एति । त्वा । जिघर्मि । वचसा । घृतेन । अरक्षसा । मनसा । तत् । जुषस्व ॥ मर्यश्रीरिति मर्य-श्रीः । स्पृहयद्वर्ण इति स्पृहयत्-वर्णः । अग्निः । न । अभिमृश इत्यभि-मृशे । तनुवा । जर्ह्षाणः ॥ परीति । वाजपतिरिति वाज-पतिः । कविः । अग्निः । हव्यानि । अक्रमीत् ॥ दधत् । रत्नानि । दाशुषे ॥ परीति । त्वा । अग्ने । पुरम् । वयम् । विप्रम् । सहस्य । धीमहि ॥ धृषद्वर्णमिति धृषत्-वर्णम् । दिवेदिव इति दिवे-दिवे । भेत्तारम् । भङ्गुरावत इति भङ्गुर-वतः ॥ V । त्वम् । अग्ने । द्युभिरिति द्यु-भिः । त्वम् । आशुशुक्षणिः । त्वम् । अद्य इत्यत्-भ्यः । त्वम् । अश्मनः । परि ॥ त्वम् । वनेभ्यः । त्वम् । ओषधीभ्य इत्योषधि-भ्यः । त्वम् । नृणाम् । नृपत इति नृ-पते । जायसे । शुचिः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव इति प्र-सवे । अश्विनोः । बाहुभ्यामिति बाहु-भ्याम् । पूष्णः । हस्ताभ्याम् । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । खनामि ॥ ज्योतिष्मन्तम् । त्वा । अग्ने । सुप्रतीकमिति सु-प्रतीकम् । अजस्रेण । भानुना । दीद्यानम् ॥ शिवम् । प्रजाभ्य इति प्र-जाभ्यः । अहिꣳसन्तम् । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अग्निम् । पुरीष्यम् । अङ्गिरस्वत् । खनामि ॥ अपाम् । पृष्ठम् । असि । सप्रथा इति स-प्रथाः । उरु । अग्निम् । भरिष्यत् । अपरावपिष्ठमित्यपरा-वपिष्ठम् ॥ वर्धमानम् । महः । एति । च । पुष्करम् । दिवः । मात्रया । वरिणा । प्रथस्व ॥ शर्म । च । स्थः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वर्म । च । स्थः । अच्छिद्रे इति । बहुले इति । उभे इति ॥ व्यचस्वती इति । समिति । वसाथाम् । भृतम् । अग्निम् । पुरीष्यम् ॥ समिति । वसाथाम् । सुवर्विदेति सुवः-विदा । समीची इति । उरसा । त्मना ॥ अग्निम् । अन्तः । भरिष्यन्ती इति । ज्योतिष्मन्तम् । अजस्रम् । इत् ॥ पुरीष्यः । असि । विश्वभरा इति विश्व-भराः ॥ अथर्वा । त्वा । प्रथमः । निरिति । अमन्थत् । अग्ने ॥ त्वाम् । अग्ने । पुष्करात् । अधीति । अथर्वा । निरिति । अमन्थत ॥ मूर्ध्नः । विश्वस्य । वाघतः ॥ तम् । उ । त्वा । दध्यङ्ङ् । ऋषिः । पुत्रः । ईधे ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अथर्वणः ॥ वृत्रहणमिति वृत्र-हनम् । पुरन्दरमिति पुरम्-दरम् ॥ तम् । उ । त्वा । पाथ्यः । वृषा । समिति । ईधे । दस्युहन्तममिति दस्यु-हन्तमम् ॥ धनञ्जयमिति धनम्-जयम् । रणेरण इति रणे-रणे ॥ सीद । होतः । स्वे । उ । लोके । चिकित्वान् । सादय । यज्ञम् । सुकृतस्येति सु-कृतस्य । योनौ ॥ देवावीरिति देव-अवीः । देवान् । हविषा । यजासि । अग्ने । बृहत् । यजमाने । वयः । धाः ॥ नीति । होता । होतृषदन इति होतृ-सदने । विदानः । त्वेषः । दीदिवान् । असदत् । सुदक्ष इति सु-दक्षः ॥ अदब्धव्रतप्रमतिरित्यदब्धव्रत-प्रमतिः । वसिष्ठः । सहस्रम्भर इति सहस्रम्-भरः । शुचिजिह्व इति शुचि-जिह्वः । अग्निः ॥ समिति । सीदस्व । महान् । असि । शोचस्व ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। देव॒वीत॑म॒ इति॑ देव-वीत॑मः ॥ वीति॑ । धू॒मम् । अ॒ग्ने॒ । अ॒रु॒षम् । मि॒ये॒ध्य॒ । सृ॒ज॒ । प्र॒श॒स्तेति॑ प्र-श॒स्त॒ । द॒र्॒,श॒तम् ॥ जनि॑ष्व । हि । जेन्य॑ः । अग्ने॒ । अह्ना॑म् । हि॒तः । हि॒तेषु॑ । अ॒रु॒षः । वने॑षु ॥ दमे॑दम॒ इति॒ दमे-द॒मे॒ । स॒प्त । रत्ना॑ । दधा॑नः । अ॒ग्निः । होता॑ । नीति॑ । स॒सा॒द॒ । यजी॑यान् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। समिति॑ । ते॒ । वा॒युः । मा॒त॒रिश्वा॑ । द॒धा॒तु॒ । उ॒त्ता॒नाया॒ इत्यु॑त्-ता॒नायै॑ । हृद॑यम् । यत् । विलि॑ष्टमिति॒ वि-लि॒ष्ट॒म् ॥ दे॒वाना॑म् । यः । चर॑ति । प्रा॒ण॒थेने॑ति॑ प्र-अ॒न॒थेन॑ । तस्मै॑ । च॒ । दे॒वि॒ । वष॑ट् । अस्तु॑ । तु॒भ्य॒म् ॥ सुजा॑त॒ इति॒ सु-जा॒त॒ः । ज्योति॑षा । स॒ह । शर्म॑ । वरू॑थम् । एति॑ । अ॒स॒द॒ः । सुव॑ः ॥ वास॑ः । अ॒ग्ने॒ । वि॒श्वरू॑प॒मिति॑ वि॒श्व-रू॒प॒म् । समिति॑ । व्य॒य॒स्व॒ । वि॒भा॒व॒सो॒ इति॑ विभा-व॒सो॒ ॥ उदिति॑ । उ॒ । ति॒ष्ठ॒ । स्व॒ध्व॒रेति॑ सु-अ॒ध्व॒र॒ । अव॑ । नः॒ । दे॒व्या । कृ॒पा ॥ दृ॒शे । च॒ । भा॒सा । बृ॒ह॒ता । सु॒शु॒क्नि॒रिति॑ सु-शु॒क्नि॒ः । एति॑ । अ॒ग्ने॒ । या॒हि॒ । सु॒श॒स्ति॒भि॒रिति॑ सुश॒स्ति-भि॒ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऊ॒र्ध्वः । उ॒ । स्विति॑ । नः॒ । ऊ॒तये । तिष्ठ॑ । दे॒वः । न । स॒वि॒ता ॥ ऊ॒र्ध्वः । वाज॑स्य । सनि॑ता । यत् । अ॒ञ्जि॒भि॒रित्य॒ञ्जि-भि॒ः । वा॒घद्भि॒रिति॑ वा॒घत्-भि॒ः । वि॒ह्व॒या॑महू॒ इति॑ वि-ह्व॒या॑महे ॥ सः । जा॒तः । गर्भ॑ः । अ॒सि॒ । रोद॑स्योः । अग्ने॒ । चारु॑ः । विभृ॑त॒ इति॒ वि-भृ॒त॒ः । ओष॑धीषु ॥ चि॒त्रः । शिशु॑ः । परीति॑ । तमा॑ꣳसि । अ॒क्तः । प्रेति॑ । मा॒तृ॒भ्य॒ इति॑ मा॒तृ-भ्य॒ः । अधीति॑ । कनि॑क्रदत् । गाः ॥ स्थि॒रः । भ॒व॒ । वी॒ड्व॑ङ्ग॒ इति॑ वी॒डु-अ॒ङ्गः॒ । आ॒शुः । भ॒व॒ । वा॒जी । अ॒र्व॒न्न् ॥ पृ॒थुः । भ॒व॒ । सु॒ष॒द॒ इति॑ सु-सद॑ः । त्वम् । अ॒ग्नेः । पु॒री॒ष॒वाह॑न॒ इति॑ पुरीष-वाह॑नः ॥ शि॒वः । भ॒व॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्रजाभ्य इति प्र-जाभ्यः । मानुषीभ्यः । त्वम् । अङ्गिरः ॥ मा । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । अभीति । शूशुचः । मा । अन्तरिक्षम् । मा । वनस्पतीन् ॥ प्रेति । एतु । वाजी । कनिक्रदत् । नानदत् । रासभः । पत्वा ॥ भरन्न् । अग्निम् । पुरीष्यम् । मा । पादि । आयुषः । पुरा ॥ रासभः । वाम् । कनिक्रदत् । सुयुक्त इति सु-युक्तः । वृषणा । रथे ॥ सः । वाम् । अग्निम् । पुरीष्यम् । आशुः । दूतः । वहात् । इतः ॥ वृषा । अग्निम् । वृषणम् । भरन्न् । अपाम् । गर्भम् । समुद्रियम् ॥ अग्ने । एति । याहि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वीतये । ऋतम् । सत्यम् ॥ ओषधयः । प्रतीति । गृह्णीत । अग्निम् । एतम् । शिवम् । आयन्तमित्या-यन्तम् । अभीति । अत्र । युष्मान् ॥ व्यस्यन्निति वि-अस्यन्न् । विश्वा । अमतीः । अरातीः । निषीदन्निति नि-सीदन्न् । नः । अपेति । दुर्मतिमिति दुः-मतिम् । हनत् ॥ ओषधयः । प्रतीति । मोदध्वम् । एनम् । पुष्पावतीरिति पुष्प-वतीः । सुपिप्पला इति सु-पिप्पलाः ॥ अयम् । वः । गर्भः । ऋत्वियः । प्लवम् । सधस्थमिति सध-स्थम् । एति । असदत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वीति । पाजसा । पृथुना । शोशुचानः । बाधस्व । द्विषः । रक्षसः । अमीवाः ॥ सुशर्मण इति सु-शर्मणः । बृहतः । शर्मणि । स्याम् । अग्नेः । अहम् । सुहवस्येति सु-हवस्य । प्रणीताविति प्र-नीतौ ॥ आपः । हि । स्थ । मयोभुव इति मयः-भुवः । ताः । नः । ऊर्जे । दधातन ॥ महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतम इति शिव-तमः । रसः । तस्य । भाजयत । इह । नः ॥ उशतीः । इव । मातरः ॥ तस्मै । अरम् । गमाम । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ ॥ आपः । जनयथ । च । नः ॥ मित्रः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। सꣳसृज्येति सम्-सृज्य । पृथिवीम् । भूमिम् । च । ज्योतिषा । सह ॥ सुजातमिति सु-जातम् । जातवेदसमिति जात-वेदसम् । अग्निम् । वैश्वानरम् । विभुमिति वि-भुम् ॥ अयक्ष्माय । त्वा । समिति । सृजामि । प्रजाभ्य इति प्र-जाभ्यः ॥ विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । समिति । सृजन्तु । आनुष्टुभेनेत्यानु-

स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ॥ रुद्राः । सम्भृत्येतिं सम्-भृत्यं । पृथिवीम् । बृहत् । ज्योतिः । समितिं । ईधिरे ॥ तेषाम् । भानुः । अजस्रः । इत् । शुक्रः । देवेषुं । रोचते ॥ स२ꣳसृष्टामिति सम्-सृष्टाम् । वसुंभिरिति वसु-भिः । रुद्रैः । धीरैः । कर्मण्याम् । मृदम् ॥ हस्ताभ्याम् । मृद्वीम् । कृत्वा । सिनीवाली । करोतु ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ताम् ॥ सिनीवाली । सुकपर्देतिं सु-कपर्दा । सुकुरीरेतिं सु-कुरीरा । स्वौपशेतिं सु-औपशा ॥ सा । तुभ्यम् । अदितेः । महे । एतिं । उखाम् । दधातु । हस्तंयोः ॥ उखाम् । करोतु । शक्त्या । बाहुभ्यामितिं बाहु-भ्याम् । अदितिः । धिया ॥ माता । पुत्रम् । यथा । उपस्थ इत्युप-स्थे । सा । अग्निम् । बिभर्तु । गर्भे । आ ॥ मुखस्यं । शिरः । असि । यज्ञस्यं । पदे इतिं । स्थः ॥ वसवः । त्वा । कृण्वन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । पृथिवी । असि । रुद्राः । त्वा । कृण्वन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । अन्तरिक्षम् । असि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आदित्याः । त्वा । कृण्वन्तु । जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । द्यौः । असि । विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । कृण्वन्तु । आनुंष्टुभेनेत्यानुं-स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । दिशः । असि । ध्रुवा । असि । धारयं । मयिं । प्रजामितिं प्र-जाम् । रायः । पोषम् । गौपत्यम् । सुवीर्यमितिं सु-वीर्यम् । सजातानितिं स-जातान् । यजमानाय । अदित्यै । रास्ना । असि । अदितिः । ते । बिलम् । गृह्णातु । पाङ्क्तेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ॥ कृत्वायं । सा । महीम् । उखाम् । मृन्मयीमितिं मृत्-मयीम् । योनिम् । अग्नये ॥ ताम् । पुत्रेभ्यः । सम् । प्रेतिं । अयच्छत् । अदितिः । श्रपयान् । इतिं ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वसवः । त्वा । धूपयन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । रुद्राः । त्वा । धूपयन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । आदित्याः । त्वा । धूपयन्तु । जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । धूपयन्तु । आनुंष्टुभेनेत्यानुं-स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । इन्द्रः । त्वा । धूपयतु । अङ्गिरस्वत् । विष्णुः ।

त्वा । धूपयतु । अङ्गिरस्वत् । वरुणः । त्वा । धूपयतु । अङ्गिरस्वत् । अदितिः । त्वा । देवी । विश्वदेव्यावतीति विश्वदेव्य-वती । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अङ्गिरस्वत् । खनतु । अवट । देवानाम् । त्वा । पत्नीः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य-वतीः । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अङ्गिरस्वत् । दधतु । उखे । धिषणाः । त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य-वतीः । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अङ्गिरस्वत् । अभीति । इन्धताम् । उखे । ग्नाः । त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य-वतीः । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अङ्गिरस्वत् । श्रपयन्तु । उखे । वरूत्रयः । जनयः । त्वा । देवीः । विश्वदेव्यावतीरिति विश्वदेव्य-वतीः । पृथिव्याः । सधस्थ इति सध-स्थे । अङ्गिरस्वत् । पचन्तु । उखे ॥ मित्रं । एताम् । उखाम् । पच । एषा । मा । भेदि ॥ एताम् । ते । परीति । ददामि । अभित्त्यै ॥ अभीति । इमाम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। महिना । दिवम् । मित्रः । बभूव । सप्रथा इति स-प्रथाः ॥ उत । श्रवसा । पृथिवीम् ॥ मित्रस्य । चर्षणीधृत इति चर्,षणि-धृतः । श्रवः । देवस्य । सानसिम् ॥ द्युम्नम् । चित्रश्रवस्तममिति चित्रश्रवः-तमम् ॥ देवः । त्वा । सविता । उदिति । वपतु । सुपाणिरिति सु-पाणिः । स्वङ्गुरिरिति सु-अङ्गुरिः ॥ सुबाहुरिति सु-बाहुः । उत । शक्त्या ॥ अपद्यमाना । पृथिवि । आशाः । दिशः । एति । पृण ॥ उदिति । तिष्ठ । बृहती । भव । ऊर्ध्वा । तिष्ठ । ध्रुवा । त्वम् ॥ वसवः । त्वा । एति । छन्दन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । रुद्राः । त्वा । एति । छन्दन्तु । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । आदित्याः । त्वा । एति । छन्दन्तु । जागतेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् । विश्वे । त्वा । देवाः । वैश्वानराः । एति । छन्दन्तु । आनुष्टुभेनेत्यानु-स्तुभेन । छन्दसा । अङ्गिरस्वत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। समाः । त्वा । अग्ने । ऋतवः । वर्धयन्तु । सवँथ्सरा इति सम्-वथ्सराः । ऋषयः । यानि । सत्या ॥ समिति । दिव्येन । दीदिहि । रोचनेन । विश्वाः । एति । भाहि । प्रदिश इति प्र-दिशः । पृथिव्याः ॥ समिति ।

च॒ । इ॒ध्यस्व॑ । अ॒ग्ने॒ । प्रेति॑ । च॒ । बो॒ध॒य॒ । ए॒न॒म् । उदिति॑ । च॒ । ति॒ष्ठ॒ । म॒हते॑ । सौभ॑गाय ॥ मा । च॒ । रि॒ष॒त् । उ॒प॒स॒त्तेत्यु॑प-स॒त्ता । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । ब्रह्मा॑णः । ते॒ । य॒शस॑ः । स॒न्तु॒ । मा । अ॒न्ये ॥ त्वाम् । अ॒ग्ने॒ । वृ॒ण॒ते॒ । ब्रा॒ह्म॒णाः । इ॒मे । शि॒वः । अ॒ग्ने॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। स॒ꣳवँर॑ण॒ इति॑ सम्-वर॑णे । भ॒व॒ । नः॒ ॥ स॒प॒त्न॒हेति॑ सपत्न-हा । नः॒ । अ॒भि॒मा॒ति॒जिदित्य॑भिमाति-जित् । च॒ । स्वे । गये । जा॒गृ॒हि॒ । अप्र॑युच्छन्नित्यप्र॑-युच्छन् ॥ इ॒ह । ए॒व । अ॒ग्ने॒ । अधी॑ति । धा॒र॒य॒ । र॒यिम् । मा । त्वा॒ । नी॑ति । क्र॒न्न् । पू॒र्व॒चित॒ इति॑ पूर्व-चित॑ः । नि॒का॒रि॒ण॒ इति॑ नि-का॒रिण॑ः ॥ क्ष॒त्रम् । अ॒ग्ने॒ । सु॒यम॒मिति॑ सु-यमम् । अस्तु॑ । तु॒भ्य॒म् । उ॒प॒स॒त्तेत्यु॑प-स॒त्ता । व॒र्ध॒ता॒म् । ते॒ । अनि॑ष्टतः ॥ क्ष॒त्रेण॑ । अ॒ग्ने॒ । स्वायु॑रिति॑ सु-आयुः॑ । समिति॑ । र॒भ॒स्व॒ । मि॒त्रेण॑ । अ॒ग्ने॒ । मि॒त्र॒धेय॒ इति॑ मित्र-धेये । य॒त॒स्व॒ ॥ स॒जा॒ता॒ना॒मिति॑ स-जा॒तानाम् । म॒ध्य॒म॒स्था इति॑ मध्यम-स्थाः । ए॒धि॒ । राज्ञा॑म् । अ॒ग्ने॒ । वि॒हु॒व्य॑ इति॑ वि-हु॒व्यः॑ । दी॒दि॒हि॒ । इ॒ह ॥ अतीति॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। निह॑ः । अतीति॑ । स्रिध॑ः । अतीति॑ । अचि॑त्तिम् । अतीति॑ । अरा॑तिम् । अ॒ग्ने॒ ॥ विश्वा॑ । हि । अ॒ग्ने॒ । दु॒रि॒तेति॑ दुः-इ॒ता । सह॑स्व । अथ॑ । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । स॒हवी॑रा॒मिति॑ स॒ह-वी॒रा॒म् । र॒यिम् । दा॒ः ॥ अ॒ना॒धृ॒ष्य इत्य॑ना-धृ॒ष्यः॑ । जा॒तवे॑दा॒ इति॑ जा॒त-वे॒दा॒ः । अनि॑ष्टतः । वि॒राडिति॑ वि-राट् । अ॒ग्ने॒ । क्ष॒त्र॒भृदिति॑ क्षत्र-भृत् । दी॒दि॒हि॒ । इ॒ह ॥ विश्वाः॑ । आशाः॑ । प्र॒मु॒ञ्चन्निति॑ प्र-मु॒ञ्चन् । मानु॑षीः । भि॒यः॑ । शि॒वाभि॑ः । अ॒द्य । परीति॑ । पा॒हि॒ । नः॒ । वृ॒धे ॥ बृह॑स्पते । स॒वि॒तः॒ । बो॒धय॑ । ए॒न॒म् । स॑ꣳशि॒त॒मिति॒ सम्-शि॒त॒म् । चि॒त् । स॒न्त॒रामिति॑ सम्-त॒राम् । समिति॑ । शि॒शा॒धि॒ ॥ व॒र्धय॑ । ए॒न॒म् । म॒हते॑ । सौभ॑गाय ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। विश्वे॑ । ए॒न॒म् । अन्विति॑ । म॒द॒न्तु॒ । दे॒वाः ॥ अ॒मु॒त्र॒भू॒या॒दित्य॑मुत्र-भूयात् । अध॑ । यत् । य॒मस्य॑ । बृह॑स्पते । अ॒भि॒श॒स्ते॒रित्य॒भि-श॒स्ते॒ः । अमु॑ञ्चः ॥ प्रतीति॑ । औ॒हि॒ता॒म् । अ॒श्विना॑ । मृ॒त्युम् । अ॒स्मा॒त् । दे॒वाना॑म् । अ॒ग्ने॒ ।

भिषजा । शचींभिरितिं शचिं-भिः ॥ उदितिं । वयम् । तमंसः । परीतिं । पश्यंन्तः । ज्योतिंः । उत्तंरमित्युत्-तरम् ॥ देवम् । देवत्रेतिं देव-त्रा । सूर्यम् । अगंन्म । ज्योतिंः । उत्तममित्युंत्-तमम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऊर्ध्वाः । अस्य । समिध इतिं सम्-इधंः । भवन्ति । ऊर्ध्वा । शुक्रा । शोचीꣳषिं । अग्नेः ॥ द्युमत्तमेतिं द्युमत्-तमा । सुप्रतींकस्येतिं सु-प्रतींकस्य । सूनोः ॥ तनूनपादितिं तनू-नपात् । असुंरः । विश्ववेंदा इतिं विश्व-वेदाः । देवः । देवेषुं । देवः ॥ पथः । एतिं । अनक्तिं । मध्वा । घृतेनं ॥ मध्वा । यज्ञम् । नक्षसे । प्रीणानः । नराशꣳसंः । अग्ने ॥ सुकृदितिं सु-कृत् । देवः । सविता । विश्ववांर इतिं विश्व-वारः ॥ अच्छं । अयम् । एतिं । शवंसा । घृतेनं । ईडानः । वह्निंः । नमंसा ॥ अग्निम् । स्रुचंः । अध्वरेषुं । प्रयथिस्वितिं प्रयत्-सु ॥ सः । यक्षत् । अस्य । महिमानम् । अग्नेः । सः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ईम् । मन्द्रासुं । प्रयसंः ॥ वसुंः । चेतिंष्ठः । वसुधातंम इतिं वसु-धातंमः । च ॥ द्वारंः । देवीः । अन्वितिं । अस्य । विश्वे । व्रता । ददन्ते । अग्नेः ॥ उरुव्यचंस इत्युंरु-व्यचंसः । धाम्ना । पत्यंमानाः ॥ ते इतिं । अस्य । योषंणे इतिं । दिव्ये इतिं । न । योनौ । उषासानक्ता ॥ इमम् । यज्ञम् । अवताम् । अध्वरम् । नः ॥ दैव्या । होतांरौ । ऊर्ध्वम् । अध्वरम् । नः । अग्नेः । जिह्वाम् । अभीतिं । गृणीतम् ॥ कृणुतम् । नः । स्विंष्टिमिति सु-इष्टिम् ॥ तिस्रः । देवीः । बर्ह्हिः । एतिं । इदम् । सदन्तु । इडा । सरंस्वती ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। भारंती ॥ मही । गृणाना ॥ तत् । नः । तुरीपम् । अद्भुंतम् । पुरुक्षु । त्वष्टा । सुवीरमितिं सु-वीरम् ॥ रायः । पोषम् । वीतिं । स्यतु । नाभिम् । अस्मे इतिं ॥ वनंस्पते । अवेतिं । सूज । ररांणः । त्मना । देवेषुं ॥ अग्निः । हव्यम् । शमिता । सूदयाति ॥ अग्ने । स्वाहा । कृणुहि । जातवेद इतिं जात-वेदः । इन्द्रांय । हव्यम् ॥ विश्वे । देवाः । हविः । इदम् । जुषन्ताम् ॥ हिरण्यगर्भ इतिं हिरण्य-गर्भः । समितिं । अवर्तत । अग्रे । भूतस्यं । जातः । पतिंः । एकंः । आसीत् ॥ सः । दाधार । पृथिवीम् । द्याम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। उ॒त । इ॒माम् । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ यः । प्रा॒ण॒त इति॑ प्र-अ॒न॒तः । नि॒मि॒ष॒त इति॑ नि-मि॒ष॒तः । म॒हि॒त्वेति॑ महि-त्वा । एक॑ः । इत् । राजा । जग॑तः । ब॒भूव॑ ॥ यः । ईशे । अ॒स्य॒ । द्विप॑द॒ इति॑ द्वि-पद॑ः । चतु॑ष्पद॒ इति॒ चतु॑ः-प॒दः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ यः । आ॒त्म॒दा इत्या॑त्म-दाः । ब॒ल॒दा इति॑ बल-दाः । यस्य॑ । विश्वे॑ । उ॒पास॑त॒ इत्यु॑प-आस॑ते । प्र॒शि॒ष॒मिति॑ प्र-शिषम् । यस्य॑ । दे॒वाः ॥ यस्य॑ । छा॒या । अ॒मृत॑म् । यस्य॑ । मृ॒त्युः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ यस्य॑ । इ॒मे । हि॒मव॑न्त॒ इति॑ हि॒म-व॒न्तः॑ । म॒हि॒त्वेति॑ महि-त्वा । यस्य॑ । स॒मु॒द्रम् । र॒सया॑ । स॒ह ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आ॒हुः ॥ यस्य॑ । इ॒माः । प्र॒दिश॒ इति॑ प्र-दिशः॑ । यस्य॑ । बा॒हू इति॑ । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ यम् । क्र॒न्दसी॒ इति॑ । अव॑सा । त॒स्त॒भा॒ने इति॑ । अ॒भ्यै॑क्षे॒ता॒मित्य॑भि-ऐक्षे॒ताम् । मन॑सा । रेज॑माने॒ इति॑ ॥ यत्र॑ । अधीति॑ । सूर॑ः । उदि॑ता॒वित्युत्-इ॒तौ॒ । व्येती॑ति॑ वि-एति॑ । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ येन॑ । द्यौः । उ॒ग्रा । पृ॒थि॒वी । च॒ । दृ॒ढे इति॑ । येन॑ । सुव॑ः । स्त॒भि॒तम् । येन॑ । नाक॑ः ॥ यः । अ॒न्तरि॑क्षे । रज॑सः । वि॒मान॒ इति॑ वि-मान॑ः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ आप॑ः । ह॒ । यत् । म॒हती॑ः । विश्व॑म् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आय॑न्न् । दक्ष॑म् । दधा॑नाः । ज॒नय॑न्तीः । अ॒ग्निम् ॥ तत॑ः । दे॒वाना॑म् । निरि॑ति । अ॒व॒र्त॒त॒ । असु॑ः । एक॑ः । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥ यः । चि॒त् । आप॑ः । म॒हि॒ना । प॒र्यप॑श्य॒दिति॑ परि-अप॑श्यत् । दक्ष॑म् । दधा॑नाः । ज॒नय॑न्तीः । अ॒ग्निम् ॥ यः । दे॒वेषु॑ । अधीति॑ । दे॒वः । एक॑ः । आसी॑त् । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धे॒म॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आकू॑तिमित्या-कूति॒म् । अ॒ग्निम् । प्र॒युज॒मिति॑ प्र-युज॑म् । स्वाहा । मन॑ः । मे॒धाम् । अ॒ग्निम् । प्र॒युज॒मिति॑ प्र-युज॑म् । स्वाहा । चि॒त्तम् । विज्ञा॑त॒मिति॒ वि-ज्ञा॒त॒म् । अ॒ग्निम् । प्र॒युज॒मिति॑ प्र-युज॑म् । स्वाहा । वा॒चः । विधृ॑ति॒मिति॒ वि-धृ॒ति॒म् । अ॒ग्निम् । प्र॒युज॒मिति॑ प्र-युज॑म् । स्वाहा । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा-प॒त॒ये॒ । मन॑वे । स्वाहा । अ॒ग्नये । वै॒श्वा॒न॒राय॑ । स्वाहा । विश्वे॑ । दे॒वस्य॑ । ने॒तुः । मर्त॑ः । वृ॒णी॒त॒ । स॒ख्यम् । विश्वे॑ । रा॒यः । इ॒ष्यु॒ध्य॒सि॒ । द्यु॒म्नम् । वृ॒णी॒त॒ । पु॒ष्यसे । स्वाहा । मा । स्विति॑ । भि॒त्थाः॒ । मा । स्विति॑ । रि॒ष॒ः । दृ॒ꣳह॑स्व । वी॒डय॑स्व । सु ॥ अम्ब॑ । धृ॒ष्णु॒ । वी॒रय॑स्व ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒ग्निः । च॒ । इ॒दम् । क॒रि॒ष्य॒थः॒ ॥ दृ॒ꣳह॑स्व । दे॒वि॒ । पृ॒थि॒वि॒ । स्व॒स्तये । आ॒सु॒री । मा॒या । स्व॒धये॑ति॑ स्व-धया । कृ॒ता । अ॒सि॒ ॥ जु॒ष्टम् । दे॒वाना॑म् । इ॒दम् । अ॒स्तु॒ । ह॒व्य॑म् । अरि॑ष्टा । त्वम् । उदिति॑ । इ॒हि॒ । य॒ज्ञे । अ॒स्मिन्न् ॥ मित्र॑ । ए॒ताम् । उ॒खाम् । त॒प॒ । ए॒षा । मा । भे॒दि॒ ॥ ए॒ताम् । ते॒ । परीति॑ । द॒दा॒मि॒ । अभि॑त्त्यै ॥ द्व॑न्न॒ इति॒ द्रु-अ॒न्न॒ः । स॒र्पिरा॑सुति॒रिति॑ स॒र्पिः-आ॒सु॒तिः॒ । प्र॒त्न॒ः । होता । वरेण्यः ॥ सह॑सः । पु॒त्रः । अङ्गि॑रसः ॥ पर॑स्याः । अधीति॑ । स॒ꣳव॑त॒ इति॑ सम्-वत॑ः । अव॑रान् । अ॒भि । ए॒ति॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। त॒र॒ ॥ यत्र॑ । अ॒हम् । अस्मि॑ । तान् । अ॒व॒ ॥ प॒र॒मस्याः । प॒रा॒व॒त॒ इति॑ परा-वत॑ः । रो॒हिद॑श्व॒ इति॑ रो॒हित्-अ॒श्व॒ः । इ॒ह । ए॒ति॑ । गृ॒हि॒ ॥ पुरी॑ष्यः । पुरु॒प्रिय इति॑ पुरु-प्रि॒यः । अग्ने॑ । त्वम् । त॒र॒ । मृध॑ः ॥ सीद॑ । त्वम् । मा॒तुः । अ॒स्याः । उ॒पस्थ॒ इत्यु॒प-स्थे॒ । विश्वा॑नि । अ॒ग्ने॒ । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् ॥ मा । ए॒ना॒म् । अ॒र्चि॒षा । मा । तप॑सा । अ॒भीति॑ । शू॒शु॒चः॒ । अ॒न्तः । अ॒स्या॒म् । शु॒क्रज्यो॑ति॒रिति॑ शु॒क्र-ज्यो॒ति॒ः । वीति॑ । भा॒हि॒ ॥ अ॒न्तः । अ॒ग्ने॒ । रु॒चा । त्वम् । उ॒खायै॑ । सद॑ने । स्वे ॥ तस्याः । त्वम् । हर॑सा । तप॑न्न् । जात॑वेद॒ इति॒ जात॑-वेद॒ः । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ शि॒वः । भू॒त्वा । मह्य॑म् । अ॒ग्ने॒ । अथो॒ इति॑ । सी॒द॒ । शि॒वः । त्वम् ॥ शि॒वाः । कृ॒त्वा । दिश॑ः । सर्वाः । स्वाम् । योनिम् । इ॒ह । ए॒ति॑ । अ॒स॒द॒ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। यत् । अग्ने । यानिं । कानिं । च । एतिं । ते । दारूंणि । दध्मसिं ॥ तत् । अस्तु । तुभ्यम् । इत् । घृतम् । तत् । जुषस्व । यविष्ठ्य ॥ यत् । अत्तिं । उपजिह्विकेत्युंप-जिह्विका । यत् । वम्रः । अतिसर्पतीत्यंति-सर्पति ॥ सर्वम् । तत् । अस्तु । ते । घृतम् । तत् । जुषस्व । यविष्ठ्य ॥ रात्रिंश्रात्रिमिति रात्रिम्-रात्रिम् । अप्रंयावमित्यप्रं-यावम् । भरंन्तः । अश्वांय । इव । तिष्ठते । घासम् । अस्मै ॥ रायः । पोषेंण । समितिं । इषा । मदंन्तः । अग्ने । मा । ते । प्रतिंवेशा इति प्रतिं-वेशाः । रिषाम् ॥ नाभा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पृथिव्याः । समिधानमितिं सम्-इधानम् । अग्निम् । रायः । पोषांय । बृहते । हवामहे ॥ इरम्मदमितींरम्-मदम् । बृहदुक्थमितिं बृहत्-उक्थम् । यजंत्रम् । जेतांरम् । अग्निम् । पृतंनासु । सासहिम् ॥ याः । सेनाः । अभीत्वंरीरित्यंभि-इत्वंरीः । आव्याधिनीरित्या-व्याधिनीः । उगंणाः । उत ॥ ये । स्तेनाः । ये । च । तस्कंराः । तान् । ते । अग्ने । अपीतिं । दधामि । आस्ये ॥ दꣳष्ट्राभ्याम् । मलिम्लून् । जम्भ्यैः । तस्कंरान् । उत ॥ हनूभ्यामिति हनुं-भ्याम् । स्तेनान् । भगव इतिं भग-वः । तान् । त्वम् । खाद । सुखांदितानिति सु-खादितान् ॥ ये । जनेंषु । मलिम्लवः । स्तेनासंः । तस्कंराः । वने ॥ ये ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। कक्षेंषु । अघायव इत्यंघ-यवंः । तान् । ते । दधामि । जम्भंयोः ॥ यः । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । अरातीयात् । यः । च । नः । द्वेषंते । जनंः ॥ निन्दात् । यः । अस्मान् । दिप्सात् । च । सर्वम् । तम् । मस्मसा । कुरु ॥ सꣳशितमिति सम्-शितम् । मे । ब्रह्म । सꣳशितमिति सम्-शितम् । वीर्यम् । बलम् ॥ सꣳशितमिति सम्-शितम् । क्षत्रम् । जिष्णु । यस्यं । अहम् । अस्मिं । पुरोहितं इतिं पुरः-हितः ॥ उदितिं । एषाम् । बाहू इतिं । अतिरम् । उदितिं । वर्चः । उदितिं । उ । बलम् ॥ क्षिणोमिं । ब्रह्मंणा । अमित्रान् । उदितिं । नयामि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। स्वान् । अहम् ॥ दृशानः । रुक्मः । उर्व्या । वीतिं । अद्यौत् । दुर्मꣳसमितिं दुः-मर्,षम् । आयुः । श्रिये । रुचानः ॥ अग्निः । अमृतः । अभवत् । वयोभिरिति वयः-भिः । यत् । एनम् । द्यौः । अजनयत् । सुरेता इतिं सु-रेताः ॥ विश्वा । रूपाणिं । प्रतीतिं । मुञ्चते । कविः । प्रेतिं । असावीत् । भद्रम् । द्विपद इतिं द्वि-पदे । चतुष्पद इति चतुः-पदे ॥ वीतिं । नाकम् । अख्यत् । सविता । वरेण्यः । अन्वितिं । प्रयाणमितिं प्र-यानम् । उषसः । वीतिं । राजति ॥ नक्तोषासा । समनसेति स-मनसा । विरूपे इति वि-रूपे । धापयेते इतिं । शिशुम् । एकम् । समीची इतिं ॥ द्यावा । क्षामं । रुक्मः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अन्तः । वीतिं । भाति । देवाः । अग्निम् । धारयन् । द्रविणोदा इतिं द्रविणः-दाः ॥ सुपर्ण इतिं सु-पर्णः । असि । गरुत्मान् । त्रिवृदितिं त्रि-वृत् । ते । शिरः । गायत्रम् । चक्षुः । स्तोमः । आत्मा । सामं । ते । तनूः । वामदेव्यमितिं वाम-देव्यम् । बृहद्रथन्तरे इतिं बृहत्-रथन्तरे । पक्षौ । यज्ञायज्ञियम् । पुच्छम् । छन्दाꣳसि । अङ्गानि । धिष्णियाः । शफाः । यजूꣳषि । नामं ॥ सुपर्ण इतिं सु-पर्णः । असि । गरुत्मान् । दिवम् । गच्छ । सुवः । पत ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। अग्ने । यम् । यज्ञम् । अध्वरम् । विश्वतः । परिभूरितिं परि-भूः । असिं ॥ सः । इत् । देवेषु । गच्छति ॥ सोमं । याः । ते । मयोभुव इतिं मयः-भुवः । ऊतयः । सन्तिं । दाशुषे ॥ ताभिः । नः । अविता । भव ॥ अग्निः । मूर्धा । भुवः ॥ त्वम् । नः । सोम । या । ते । धामानि ॥ तत् । सवितुः । वरेण्यम् । भर्गः । देवस्य । धीमहि ॥ धियः । यः । नः । प्रचोदयादितिं प्र-चोदयात् ॥ अचित्ती । यत् । चकृम । दैव्ये । जने । दीनैः । दक्षैः । प्रभूतीति प्र-भूती । पूरुषत्वतेतिं पूरुष-त्वता ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। देवेषु । च । सवितः । मानुषेषु । च । त्वम् । नः । अत्र । सुवतात् । अनागसः ॥ चोदयित्री । सूनृतानाम् । चेतन्ती । सुमतीनामितिं सु-मतीनाम् ॥ यज्ञम् । दधे । सरस्वती ॥ पावीरवी । कन्या । चित्रायुरितिं चित्र-

आयुः । सरस्वती । वीरपत्नीतिं वीर-पत्नी । धियम् । धात् ॥ ग्नाभिः । अच्छिद्रम् । शरणम् । सजोषा इतिं स-जोषाः । दुराधर्षमितिं दुः-आधर्,षम् । गृणते । शर्म । यꣳसत् ॥ पूषा । गाः । अन्वितिं । एतु । नः । पूषा । रक्षतु । अर्वतः ॥ पूषा । वाजम् । सनोतु । नः ॥ शुक्रम् । ते । अन्यत् । यजतम् । ते । अन्यत् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। विषुरूपे इति विषु-रूपे । अहनी इतिं । द्यौः । इव । असि ॥ विश्वाः । हि । मायाः । अवसि । स्वधाव इतिं स्वधा-वः । भद्रा । ते । पूषन् । इह । रातिः । अस्तु ॥ ते । अवर्धन्त । स्वतवस इति स्व-तवसः । महित्वनेतिं महि-त्वना । एतिं । नाकम् । तस्थुः । उरु । चक्रिरे । सदः ॥ विष्णुः । यत् । ह । आवत् । वृषणम् । मदच्युतमितिं मद-च्युतम् । वयः । न । सीदन् । अधीतिं । बर्हिषिं । प्रिये ॥ प्रेतिं । चित्रम् । अर्कम् । गृणते । तुरायं । मारुताय । स्वतवस इति स्व-तवसे । भरध्वम् ॥ ये । सहाꣳसि । सहसा । सहन्ते ।

काण्ड -4, प्रपाठक -1, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। रेजते । अग्ने । पृथिवी । मखेभ्यः ॥ विश्वे । देवाः । विश्वे । देवाः ॥ द्यावा । नः । पृथिवी । इमम् । सिध्रम् । अद्य । दिविस्पृशमितिं दिवि-स्पृशम् ॥ यज्ञम् । देवेषुं । यच्छताम् ॥ प्रेतिं । पूर्वजे इतिं पूर्व-जे । पितरा । नव्यसीभिः । गीर्भिः । कृणुध्वम् । सदने इतिं । ऋतस्य ॥ एतिं । नः । द्यावापृथिवी इतिं द्यावा-पृथिवी । दैव्येन । जनेन । यातम् । महिं । वाम् । वरूथम् ॥ अग्निम् । स्तोमेन । बोधय । समिधान इतिं सम्-इधानः । अमर्त्यम् ॥ हव्या । देवेषुं । नः । दधत् ॥ सः । हव्यवाडितिं हव्य-वाट् । अमर्त्यः । उशिक् । दूतः । चनोहितः ॥ अग्निः । धिया । समितिं । ऋण्वति ॥ शम् । नः । भवन्तु । वाजेवाज इति वाजे-वाजे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। विष्णोः । क्रमः । असि । अभिमातिहेत्यभिमाति-हा । गायत्रम् । छन्दः । एतिं । रोह । पृथिवीम् । अनु । वीतिं । क्रमस्व । निर्भक्त इति निः-भक्तः । सः । यम् । द्विष्मः । विष्णोः । क्रमः । असि । अभिशस्तिहेत्यभिशस्ति-हा । त्रैष्टुभम् । छन्दः । एतिं । रोह । अन्तरिक्षम् । अनु । वीतिं । क्रमस्व । निर्भक्त

इति॑ निः-भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । विष्णोः । क्रम॑ः । अ॒सि॒ । अ॒रा॒ती॒ऽय॒तः । ह॒न्ता । जा॒गत॑म् । छन्द॑ः । एति॑ । रो॒ह॒ । दिव॑म् । अनु॑ । वी॒ति॑ । क्र॒म॒स्व॒ । निर्भ॑क्त॒ इति॒ निः-भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । विष्णोः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। क्रम॑ः । अ॒सि॒ । श॒त्रू॒ऽय॒त इति॑ शत्रु-य॒तः । ह॒न्ता । आनु॑ष्टुभ॒मित्यानु॑-स्तु॒भ॒म् । छन्द॑ः । एति॑ । रो॒ह॒ । दिश॑ः । अनु॑ । वी॒ति॑ । क्र॒म॒स्व॒ । निर्भ॑क्त॒ इति॒ निः-भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः ॥ अक्र॑न्दत् । अ॒ग्निः । स्त॒न॒य॒न्न् । इ॒व॒ । द्यौः । क्षाम॑ । रे॒रि॑हत् । वी॒रुध॑ः । स॒म॒ञ्ज॒न्निति॑ सम्-अ॒ञ्ज॒न् ॥ स॒द्यः । ज॒ज्ञा॒नः । वी॒ति॑ । हि । ई॒म् । इ॒द्धः । अख्य॑त् । एति॑ । रोद॑सी॒ इति॑ । भा॒नुना । भा॒ति॒ । अ॒न्तः ॥ अग्ने॑ । अ॒भ्या॒व॒र्ति॒न्नित्य॑भि-आ॒व॒र्ति॒न्न् । अ॒भी॒ति॑ । नः॒ । एति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । आयु॑षा । वर्च॑सा । स॒न्या । मे॒धया । प्र॒ऽजये॑ति॑ प्र-जया । धने॑न ॥ अग्ने॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒ङ्गि॒रः॒ । श॒तम् । ते॒ । स॒न्तु॒ । आ॒वृ॒त इत्या-वृ॑तः । स॒हस्र॑म् । ते । उ॒पा॒वृ॒त इत्यु॑प-आ॒वृ॑तः ॥ तासाम् । पोष॑स्य । पोषे॑ण । पुन॑ः । नः॒ । न॒ष्ट॒म् । एति॑ । कृ॒धि॒ । पुन॑ः । नः॒ । र॒यिम् । एति॑ । कृ॒धि॒ ॥ पुन॑ः । ऊ॒र्जा । नीति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । पुन॑ः । अ॒ग्ने॒ । इ॒षा । आयु॑षा ॥ पुन॑ः । नः॒ । पा॒हि॒ । वि॒श्वत॑ः ॥ स॒ह । र॒य्या । नीति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । अग्ने॑ । पिन्व॑स्व । धार॑या ॥ वि॒श्व॒फ्स्नि॒येति॑ वि॒श्व-फ्स्नि॒या । वि॒श्वत॑ः । परि॑ ॥ उदिति॑ । उ॒त्त॒ममित्यु॑त्-त॒मम् । व॒रु॒ण॒ । पाश॑म् । अ॒स्मत् । अवेति॑ । अ॒ध॒मम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वी॒ति॑ । म॒ध्य॒मम् । श्र॒थाय॑ ॥ अथ॑ । व॒यम् । आ॒दि॒त्य॒ । व्र॒ते । तव॑ । अना॑गसः । अदि॑तये । स्या॒म॒ ॥ एति॑ । त्वा॒ । अ॒हा॒स्म॒म् । अ॒न्तः । अ॒भूः । ध्रु॒वः । ति॒ष्ठ॒ । अवि॑चाचलि॒रित्यवि॑-चा॒च॒लि॒ः ॥ विश॑ः । त्वा॒ । सर्वा॑ः । वा॒ञ्छ॒न्तु॒ । अ॒स्मिन्न् । रा॒ष्ट्रम् । अधीति॑ । श्र॒य॒ ॥ अग्ने॑ । बृ॒हन्न् । उ॒ष॒साम् । ऊ॒र्ध्वः । अ॒स्था॒त् । नि॒र्ज॒ग्मि॒वानिति॑ निः-ज॒ग्मि॒वान् । तम॑सः । ज्योति॑षा । एति॑ । अ॒गा॒त् ॥ अ॒ग्निः । भा॒नुना । रुश॑ता । स्वङ्ग॒ इति॑ सु-अङ्ग॑ः । एति॑ । जा॒तः । विश्वा । सद्मा॑नि । अ॒प्राः॒ ॥ सीद॑ । त्वम् । मा॒तुः । अ॒स्याः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। उ॒पस्थ॒ इत्युप-स्थे॒ । विश्वा॑नि । अ॒ग्ने॒ । व॒युना॑नि । वि॒द्वान् ॥ मा । ए॒ना॒म् । अ॒र्चि॒षा । मा । तप॑सा । अ॒भीति॑ । शू॒शु॒चः॒ । अ॒न्तः॒ । अ॒स्या॒म् । शु॒क्रज्यो॑तिरिति॑ शु॒क्र-ज्यो॒तिः॒ । वीति॑ । भा॒हि॒ ॥ अ॒न्तः॒ । अ॒ग्ने॒ । रु॒चा । त्वम् । उ॒खाया॑ । सद॑ने । स्वे ॥ तस्याः॒ । त्वम् । हर॑सा । तप॑न्न् । जात॑वेद॒ इति॒ जात॑-वेदः॒ । शि॒वः॒ । भ॒व॒ ॥ शि॒वः॒ । भू॒त्वा । मह्य॑म् । अ॒ग्ने॒ । अथो॒ इति॑ । सी॒द॒ । शि॒वः॒ । त्वम् ॥ शि॒वाः॒ । कृ॒त्वा । दिशः॑ । सर्वाः॑ । स्वाम् । योनि॑म् । इ॒ह । ए॒ति॑ । अ॒स॒दः॒ ॥ हꣳस॑ः । शु॒चि॒षदिति॑ शुचि-सत् । वसुः॑ । अ॒न्त॒रि॒क्ष॒सदित्य॑न्तरिक्ष-सत् । होता । वे॒दि॒षदिति॑ वेदि-सत् । अति॑थिः । दु॒रो॒ण॒सदिति॑ दुरोण-सत् ॥ नृ॒षदिति॑ नृ-सत् । व॒र॒सदिति॑ वर-सत् । ऋ॒त॒सदित्यृ॑त-सत् । व्यो॒म॒सदिति॑ व्योम-सत् । अ॒ज्जा इत्य॑प्-जाः । गो॒जा इति॑ गो-जाः । ऋ॒त॒जा इत्यृ॑त-जाः । अ॒द्रि॒जा इत्य॑द्रि-जाः । ऋ॒तम् । बृ॒हत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। दि॒वः । परीति॑ । प्र॒थ॒मम् । ज॒ज्ञे॒ । अ॒ग्निः । अ॒स्मत् । द्वि॒तीय॒म् । परीति॑ । जा॒तवे॑दा॒ इति॑ जा॒त-वे॒दाः॒ ॥ तृ॒तीय॒म् । अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । नृ॒मणा॒ इति॑ नृ-मनाः । अज॑स्रम् । इ॒न्धा॑नः । ए॒न॒म् । ज॒र॒ते॒ । स्वा॒धीरिति॑ स्व-धीः ॥ वि॒द्म । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । त्रे॒धा । त्र॒याणि॑ । वि॒द्म । ते॒ । सद्म॑ । विभृ॑तमिति॒ वि-भृ॒त॒म् । पु॒रु॒त्रेति॑ पुरु-त्रा ॥ वि॒द्म । ते॒ । नाम॑ । प॒र॒मम् । गुहा॑ । यत् । वि॒द्म । तम् । उ॒थ्स॒म् । यत॑ः । आ॒ज॒गन्थेत्या-ज॒गन्थ॑ ॥ स॒मु॒द्रे । त्वा॒ । नृ॒मणा॒ इति॑ नृ-मनाः । अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । अ॒न्तः । नृ॒चक्षा॒ इति॑ नृ-चक्षाः । ई॒धे॒ । दि॒वः । अ॒ग्ने॒ । ऊध॑न्न् ॥ तृ॒तीये । त्वा॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रज॑सि । त॒स्थि॒वाꣳस॑म् । ऋ॒तस्य॑ । योनौ॑ । म॒हि॒षाः । अ॒हि॒न्व॒न्न् ॥ अक्र॑न्दत् । अ॒ग्निः । स्त॒नय॑न्न् । इ॒व॒ । द्यौः । क्षाम॑ । रेरि॑हत् । वी॒रुध॑ः । स॒मञ्ज॒न्निति॑ सम्-अ॒ञ्ज॒न्न् ॥ स॒द्यः । ज॒ज्ञा॒नः । वीति॑ । हि । ई॒म् । इ॒द्धः । अख्य॑त् । ए॒ति॑ । रोद॑सी॒ इति॑ । भा॒नुना । भा॒ति॒ । अ॒न्तः ॥ उ॒शिक् । पा॒व॒कः । अ॒र॒तिः । सु॒मे॒धा इति॑ सु-मे॒धाः

। मर्तेषु । अग्निः । अमृतः । नीतिः । धायि ॥ इयर्ति । धूमम् । अरुषम् । भरिभ्रत् । उदितिः । शुक्रेण । शोचिषा । द्याम् । इनक्षत् ॥ विश्वस्य । केतुः । भुवनस्य । गर्भः । एतिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रोदसी इतिः । अपृणात् । जायमानः ॥ वीडुम् । चित् । अद्रिम् । अभिनत् । परायन्नितिः परा-यन्न् । जनाः । यत् । अग्निम् । अयजन्त । पञ्च ॥ श्रीणाम् । उदारः । धरुणः । रयीणाम् । मनीषाणाम् । प्रार्पण इतिः प्र-अर्पणः । सोमगोपा इति सोम-गोपाः ॥ वसोः । सूनुः । सहसः । अप्स्वित्यप्-सु । राजा । वीतिः । भाति । अग्ने । उषसाम् । इधानः ॥ यः । ते । अद्य । कृणवत् । भद्रशोच इतिः भद्र-शोचे । अपूपम् । देव । घृतवन्तमितिः घृत-वन्तम् । अग्ने ॥ प्रेतिः । तम् । नय । प्रतरामितिः प्र-तराम् । वस्यः । अच्छ । अभीतिः । द्युम्नम् । देवभक्तमितिः देव-भक्तम् । यविष्ठ ॥ एतिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। तम् । भज । सौश्रवसेषु । अग्ने । उक्थउक्थ इत्युक्थे-उक्थे । एतिः । भज । शस्यमाने ॥ प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्ना । भवाति । उदितिः । जातेन । भिनदत् । उदितिः । जनित्वैः ॥ त्वाम् । अग्ने । यजमानाः । अन्वितिः । द्यून् । विश्वा । वसूनि । दधिरे । वार्याणि ॥ त्वया । सह । द्रविणम् । इच्छमानाः । व्रजम् । गोमन्तमिति गो-मन्तम् । उशिजः । वीतिः । वव्रुः ॥ दृशानः । रुक्मः । उर्व्या । वीतिः । अद्यौत् । दुर्मर्षमितिः दुः-मर्,षम् । आयुः । श्रिये । रुचानः ॥ अग्निः । अमृतः । अभवत् । वयोभिरिति वयः-भिः । यत् । एनम् । द्यौः । अजनयत् । सुरेता इतिः सु-रेताः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अन्नपत इत्यन्न-पते । अन्नस्य । नः । देहि । अनमीवस्यः । शुष्मिणः ॥ प्रेतिः । प्रदातारमितिः प्र-दातारम् । तारिषः । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपद इतिः द्वि-पदे । चतुष्पद इति चतुः-पदे ॥ उदितिः । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । अग्ने । भरन्तु । चित्तिभिरिति चित्तिः-भिः ॥ सः । नः । भव । शिवतम इतिः शिव-तमः । सुप्रतीक इतिः सु-प्रतीकः । विभावसुरितिः विभा-वसुः ॥ प्रेतिः । इत् । अग्ने । ज्योतिष्मान् । याहि । शिवेभिः ।

अ॒र्चिभि॒रित्य॒र्चि-भि॒ः । त्वम् ॥ बृ॒हद्भि॒रिति॑ बृ॒हत्-भि॒ः । भा॒नुभि॒रिति॑ भा॒नु-भि॒ः । भास॑न्न् । मा । हि॒ꣳसी॒ः । त॒नुवा । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः ॥ स॒मिधेति॑ सम्-इधा । अ॒ग्निम् । दु॒व॒स्य॒त॒ । घृ॒तैः । बो॒ध॒य॒त॒ । अति॑थिम् ॥ ए॒ति॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒स्मिन्न् । ह॒व्या । जु॒हो॒त॒न ॥ प्रप्रेति॒ प्र-प्र । अ॒यम् । अ॒ग्निः । भ॒र॒तस्य॑ । शृ॒ण्वे॒ । वीति॑ । यत् । सूर्य॑ः । न । रोच॑ते । बृ॒हत् । भाः ॥ अ॒भीति॑ । यः । पूरु॑म् । पृत॑नासु । त॒स्थौ । दी॒दाय॑ । दैव्य॑ः । अति॑थिः । शि॒वः । नः ॥ आप॑ः । दे॒वी॒ः । प्रतीति॑ । गृ॒ह्णी॒त॒ । भस्म॑ । ए॒तत् । स्यो॒ने । कृ॒णु॒ध्व॒म् । सु॒र॒भौ । उ॒ । लो॒के ॥ तस्मै॑ । न॒म॒न्ता॒म् । जन॑यः । सु॒प॒त्नी॒रिति॑ सु-पत्नीः । मा॒ता । इ॒व॒ । पु॒त्रम् । बि॒भृ॒त । स्विति॑ । ए॒न॒म् ॥ अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । अग्ने । सधि॑ः । तव॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। सः । ओष॑धीः । अन्विति॑ । रु॒ध्य॒से॒ ॥ गर्भे॑ । सन्न् । जा॒य॒से॒ । पुन॑ः ॥ गर्भ॑ः । अ॒सि॒ । ओष॑धीनाम् । गर्भ॑ः । वन॒स्पती॑नाम् ॥ गर्भ॑ः । विश्व॑स्य । भू॒तस्य॑ । अग्ने । गर्भ॑ः । अ॒पाम् । अ॒सि॒ ॥ प्र॒सद्येति॑ प्र-सद्य॑ । भस्म॑ना । योनिम् । अ॒पः । च॒ । पृ॒थि॒वीम् । अ॒ग्ने॒ ॥ स॒ꣳसृज्येति॑ सम्-सृज्य॑ । मा॒तृभि॒रिति॑ मातृ-भि॒ः । त्वम् । ज्योति॑ष्मान् । पुन॑ः । ए॒ति॑ । अ॒स॒दः ॥ पुन॑ः । आ॒सद्येत्या-सद्य॑ । सद॑नम् । अ॒पः । च॒ । पृ॒थि॒वीम् । अ॒ग्ने॒ ॥ शेषे । मा॒तुः । यथा । उ॒पस्थ॒ इत्युप-स्थे॑ । अ॒न्तः । अ॒स्याम् । शि॒वत॑म॒ इति॑ शि॒व-त॒मः ॥ पुन॑ः । ऊ॒र्जा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नीति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । पुन॑ः । अ॒ग्ने॒ । इ॒षा । आयु॑षा ॥ पुन॑ः । नः । पा॒हि॒ । वि॒श्वत॑ः ॥ स॒ह । र॒य्या । नीति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । अग्ने । पि॒न्व॑स्व । धार॑या ॥ वि॒श्वप्स्न्ये॑येति॑ वि॒श्व-प्स्न्ये॑या । वि॒श्वत॑ः । परि॑ ॥ पुन॑ः । त्वा॒ । आ॒दि॒त्याः । रु॒द्राः । वस॑वः । समिति॑ । इ॒न्ध॒ता॒म् । पुन॑ः । ब्रह्मा॑णः । व॒सु॒नी॒थेति॑ वसु-नी॒थ॒ । य॒ज्ञैः ॥ घृ॒तेन॑ । त्वम् । त॒नुव॑ः । व॒र्ध॒य॒स्व॒ । स॒त्याः । स॒न्तु॒ । यज॑मानस्य । कामा॑ः ॥ बोध॑ । नः । अ॒स्य॒ । वच॑सः । य॒वि॒ष्ठ॒ । म॒ꣳहि॑ष्ठस्य । प्रभृ॑त॒स्येति॒ प्र-भृ॒त॒स्य॒ । स्व॒धा॒व॒ इति॑ स्वधा-व॒ः ॥ पीय॑ति । त्व॒ः । अन्विति॑ । त्व॒ः । गृ॒णा॒ति॒ । व॒न्दारु॑ः । ते॒ ।

त॒नुवम् । व॒न्दे॒ । अ॒ग्ने॒ ॥ सः । बो॒धि॒ । सू॒रिः । म॒घवे॑ति॑ म॒घ-वा॒ । व॒सु॒दावे॑ति॑ वसु-दावा । वसो॑पति॒रिति॒ वसु॑-पति॒ः ॥ यु॒यो॒धि॒ । अ॒स्मत् । द्वेषा॑ꣳसि ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अपे॑ति॑ । इ॒त॒ । वी॒ति॑ । इ॒त॒ । वी॒ति॑ । च॒ । स॒र्प॒त॒ । अत॑ः । ये । अत्र॑ । स्थ । पु॒रा॒णाः । ये । च॒ । नू॒त॑नाः ॥ अदात् । इ॒दम् । य॒मः । अ॒व॒सा॒न॒मित्य॑व-सानम् । पृ॒थि॒व्याः । अक्र॑न्न् । इ॒मम् । पि॒तर॑ः । लो॒कम् । अ॒स्मै॒ ॥ अ॒ग्नेः । भस्म॑ । अ॒सि॒ । अ॒ग्नेः । पुरी॑षम् । अ॒सि॒ । स॒ञ्ज्ञा॒न॒मिति॑ सम्-ज्ञानम् । अ॒सि॒ । का॒म॒ध॒र॑ण॒मिति॑ काम-धर॑णम् । मयि॑ । ते । का॒म॒ध॒र॑ण॒मिति॑ काम-धर॑णम् । भू॒या॒त् ॥ समिति॑ । याः । व॒ः । प्रि॒याः । त॒नुव॑ः । समिति॑ । प्रि॒या । हृद॑यानि । व॒ः ॥ आ॒त्मा । व॒ः । अ॒स्तु॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। सम्प्रि॑य॒ इति॒ सम्-प्रि॒यः । सम्प्रि॑या॒ इति॒ सम्-प्रि॒याः । त॒नुव॑ः । मम॑ ॥ अ॒यम् । सः । अ॒ग्निः । यस्मिन्न् । सोमम् । इन्द्रः॑ । सु॒तम् । द॒धे । ज॒ठरे॑ । वा॒व॒शा॒नः ॥ स॒हस्रि॑यम् । वाजम् । अत्य॑म् । न । स॒प्तिम् । स॒स॒वान् । सन्न् । स्तू॒य॒से॒ । जा॒त॒वे॒द॒ इति॑ जात-वेदः ॥ अग्ने । दि॒वः । अर्ण॑म् । अच्छ॑ । जि॒गा॒सि॒ । अच्छ॑ । दे॒वान् । ऊ॒चि॒षे॒ । धि॒ष्णि॑याः । ये ॥ याः । प॒रस्तात् । रो॒च॒ने । सूर्य॑स्य । याः । च॒ । अ॒वस्तात् । उ॒प॒तिष्ठ॑न्त॒ इत्यु॑प-तिष्ठ॑न्ते । आप॑ः ॥ अग्ने । यत् । ते॒ । दि॒वि । वर्च॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । यत् । ओष॑धीषु ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । वा॒ । य॒ज॒त्र॒ ॥ येन॑ । अ॒न्तरि॑क्षम् । उ॒रु । आ॒त॒तन्थेत्या-त॒तन्थ॑ । त्वेषः॑ । सः । भा॒नुः । अ॒र्ण॒वः । नृच॑क्षा॒ इति॑ नृ-चक्षाः ॥ पु॒री॒ष्या॑सः । अ॒ग्नय॑ः । प्रा॒व॒णेभि॒रिति॑ प्र-व॒नेभि॑ः । स॒जोष॑स॒ इति॑ स-जोष॑सः ॥ जु॒ष॒न्ता॒म् । ह॒व्यम् । आहु॑त॒मित्या-हु॒त॒म् । अ॒न॒मी॒वाः । इष॑ः । म॒हीः ॥ इडा॑म् । अ॒ग्ने॒ । पु॒रु॒द॒ꣳस॒मिति॑ पुरु-द॒ꣳस॑म् । स॒नि॒म् । गोः । श॒श्व॒त्त॒ममिति॑ शश्वत्-त॒मम् । ह॒व॑मानाय । सा॒धु॒ ॥ स्या॒त् । नः॒ । सू॒नुः । तन॑यः । वि॒जावे॑ति॑ वि-जावा । अ॒ग्ने॒ । सा । ते॒ । सु॒म॒तिरिति॑ सु-म॒तिः । भू॒तु॒ । अ॒स्मे इति॑ ॥ अ॒यम् । ते॒ । योनि॑ः । ऋ॒त्वियः॑ । यत॑ः । जा॒तः । अरो॑चथाः ॥ तम् । जा॒नन्न् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्ने । एतं । रोह । अथं । नः । वर्धय । रयिम् ॥ चित् । असि । तया । देवतंया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद । परिचिदितिं परि-चित् । असि । तया । देवतंया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद । लोकम् । पृण । छिद्रम् । पृण । अथो इतिं । सीद । शिवा । त्वम् ॥ इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । त्वा । बृहस्पतिः । अस्मिन्न् । योनौ । असीषदन्न् ॥ ताः । अस्य । सूदंदोहस इति सूदं-दोहसः । सोमम् । श्रीणन्ति । पृश्न्यः ॥ जन्मन्न् । देवानाम् । विशः । त्रिषु । एतं । रोचने । दिवः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। समितिं । इतम् । समितिं । कल्पेथाम् । सम्प्रियाविति सम्-प्रियौ । रोचिष्णू इतिं । सुमनस्यमानाविति सु-मनस्यमानौ ॥ इषम् । ऊर्जम् । अभीतिं । सवँसानाविति सम्-वसानौ । समितिं । वाम् । मनांसि । समितिं । व्रता । समितिं । उ । चित्तानिं । एतं । अकरम् ॥ अग्ने । पुरीष्य । अधिपा इत्यधि-पाः । भव । त्वम् । नः ॥ इषम् । ऊर्जम् । यजमानाय । धेहि ॥ पुरीष्यः । त्वम् । अग्ने । रयिमानितिं रयि-मान् । पुष्टिमानितिं पुष्टि-मान् । असि ॥ शिवाः । कृत्वा । दिशः । सर्वाः । स्वाम् । योनिम् । इह । एतं । असदः ॥ भवतम् । नः । समनसाविति स-मनसौ । समोकसाविति सम्-ओकसौ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अरेपसौ ॥ मा । यज्ञम् । हिꣳसिष्टम् । मा । यज्ञपतिमितिं यज्ञ-पतिम् । जातवेदसाविति जात-वेदसौ । शिवौ । भवतम् । अद्य । नः ॥ माता । इव । पुत्रम् । पृथिवी । पुरीष्यम् । अग्निम् । स्वे । योनौ । अभाः । उखा ॥ ताम् । विश्वैः । देवैः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । सविँदान इतिं सम्-विदानः । प्रजापतिरितिं प्रजा-पतिः । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । वीतिं । मुञ्चतु ॥ यत् । अस्य । पारे । रजसः । शुक्रम् । ज्योतिः । अजायत ॥ तत् । नः । पश्यत् । अतीतिं । द्विषः । अग्ने । वैश्वानर । स्वाहा ॥ नमः । स्वितिं । ते । निर्ऋत इतिं निः-ऋते । विश्वरूप इतिं विश्व-रूपे ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒य॒स्मय॑म् । वी॒ति॒ । चृ॒त॒ । ब॒न्ध॒म् । ए॒त॑म् ॥ य॒मेन॑ । त्वम् । य॒म्या । स॒ब्बिँ॒दा॒नेति॑ सम्-वि॒दा॒ना । उ॒त्त॒ममित्यु॑त्-त॒मम् । नाक॑म् । अधी॑ति । रो॒ह॒य॒ । इ॒मम् ॥ यत् । ते॒ । दे॒वी । निर्,ऋ॑तिरिति॒ निः-ऋ॑तिः । आ॒ब॒बन्धेत्या-ब॒बन्ध॑ । दाम॑ । ग्रीवा॑सु । अ॒वि॒च॒र्त्यमित्यवि-च॒र्त्यम् ॥ इ॒दम् । ते॒ । तत् । वी॒ति॒ । स्या॒मि॒ । आयु॑षः । न । मध्यात् । अथ॑ । जी॒वः । पि॒तु॒म् । अ॒द्धि॒ । प्रमु॑क्त॒ इति॒ प्र-मु॒क्तः ॥ यस्याः । ते॒ । अ॒स्याः । क्रूरे । आ॒स॒न्न् । जु॒होमि॑ । ए॒षा॒म् । ब॒न्धा॒नाम् । अ॒व॒सर्ज॑नायेत्यव-सर्ज॑नाय ॥ भूमिः । इति॑ । त्वा॒ । जनाः । वि॒दुः । निर्,ऋ॑तिरिति॒ निः-ऋ॑तिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इति॑ । त्वा॒ । अ॒हम् । परी॑ति । वे॒द॒ । वि॒श्वत॑ः ॥ असु॑न्वन्तम् । अय॑जमानम् । इ॒च्छ॒ । स्ते॒नस्य॑ । इ॒त्याम् । तस्क॑रस्य । अन्विति॑ । ए॒षि॒ ॥ अ॒न्य॒म् । अ॒स्मत् । इ॒च्छ॒ । सा । ते॒ । इ॒त्या । नम॑ः । दे॒वि॒ । निर्,ऋ॑त इति॑ निः-ऋ॑ते । तु॒भ्य॒म् । अ॒स्तु॒ ॥ देवी॑म् । अ॒हम् । निर्,ऋ॑तिमिति॒ निः-ऋ॑तिम् । वन्द॑मानः । पि॒ता । इ॒व॒ । पु॒त्रम् । द॒स॒ये॒ । वचो॑भिरिति॒ वचः॑-भिः ॥ विश्व॑स्य । या । जाय॑मानस्य । वेद॑ । शिर॑ःशिर॒ इति॒ शिर॑ः-शि॒रः । प्रतीति॑ । सू॒री । वी॒ति॒ । च॒ष्टे॒ ॥ नि॒वेश॑न॒ इति॑ नि-वेश॑नः । स॒ङ्ग॒म॑न॒ इति॑ सम्-गम॑नः । वसू॑नाम् । विश्वा । रू॒पा । अ॒भीति॑ । च॒ष्टे॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। शची॑भिरिति॒ शचि॑-भिः ॥ दे॒वः । इ॒व॒ । स॒वि॒ता । स॒त्यध॑र्मेति॒ स॒त्य-ध॒र्मा॒ । इन्द्रः॑ । न । त॒स्थौ॒ । स॒म॒र इति॑ सम्-अ॒रे । पृ॒थी॒नाम् ॥ समिति॑ । व॒र॒त्राः । द॒धा॒त॒न॒ । निरिति॑ । आ॒हा॒वानित्या-हा॒वान् । कृ॒णो॒त॒न॒ ॥ सि॒श्चा॒म॒है॒ । अ॒व॒टम् । उ॒द्रिण॑म् । व॒यम् । विश्वा । अहा । अद॑स्तम् । अक्षि॑तम् ॥ निष्कृ॑ताहाव॒मिति॒ निष्कृ॑त-आ॒हा॒व॒म् । अ॒व॒टम् । सु॒व॒र॒त्रमिति॑ सु-व॒र॒त्रम् । सु॒षे॒च॒नमिति॑ सु-से॒च॒नम् ॥ उ॒द्रिण॑म् । सि॒श्चे॒ । अक्षि॑तम् ॥ सीरा । यु॒ञ्ज॒न्ति॒ । क॒वय॑ः । यु॒गा । वी॒ति॒ । त॒न्व॒ते॒ । पृथ॑क् ॥ धीराः॑ । दे॒वेषु॑ । सु॒म्न॒या ॥ यु॒न॒क्त॒ । सीरा । वी॒ति॒ । यु॒गा । त॒नो॒त॒ । कृ॒ते । योनौ॑ । व॒प॒त॒ । इ॒ह ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। बीजम् ॥ गि॒रा । च॒ । श्रु॒ष्टिः । सभ॑रा॒ इति॒ स-भ॒रा॒ः । अस॑त् । नः॒ । नेदी॑यः । इत् । सृ॒ण्या । प॒क्वम् । ए॒ति॒ । अ॒य॒त् ॥ लाङ्ग॑लम् । पवी॑रवम् । सु॒शे॒व॒मिति॑ सु-शेवम् । सु॒म॒तिꣳ सु॒र्वि॑ति॑ सुम॒ति-ꣳसु॒रु॒ ॥ उदि॑ति॑ । इत् । कृ॒ष॒ति॒ । गाम् । अवि॑म् । प्र॒फ॒र्व्य॑मिति॑ प्र-फ॒र्व्य॑म् । च॒ । पीव॑रीम् ॥ प्र॒स्था॒व॒दिति॑ प्र॒स्थ-व॒त् । र॒थ॒वाह॑नमिति॑ रथ-वाह॑नम् ॥ शु॒नम् । नः॒ । फालाः॑ । वी॒ति॒ । तु॒द॒न्तु॒ । भूमि॑म् । शु॒नम् । की॒नाशाः॑ । अ॒भी॒ति॒ । य॒न्तु॒ । वा॒हान् ॥ शु॒नम् । प॒र्ज॒न्यः॑ । मधु॑ना । पयो॑भि॒रिति॒ पयः॑-भि॒ः । शु॒ना॑सीरा । शु॒नम् । अ॒स्मासु॑ । ध॒त्त॒म् ॥ कामम् । का॒म॒दु॒घ॒ इति॑ काम-दु॒घे॒ । धु॒क्ष्व॒ । मि॒त्राय॑ । वरु॑णाय । च॒ ॥ इन्द्रा॑य । अ॒ग्नये॑ । पू॒ष्णे । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि-भ्यः । प्र॒जाभ्य॒ इति॑ प्र-जाभ्यः॑ ॥ घृ॒तेन॑ । सीता । मधु॑ना । सम॒क्तेति॒ सम्-अ॒क्ता॒ । विश्वैः॑ । दे॒वैः॑ । अनु॑मतेत्यनु॑-म॒ता॒ । म॒रु॒द्भि॒रिति॑ म॒रुत्-भि॒ः ॥ ऊर्ज॑स्वती । पय॑सा । पिन्व॑माना । अ॒स्मान् । सी॒ते॒ । पय॑सा । अ॒भ्या॒व॒वृ॒ध्स्वेत्य॑भि-आव॑वृधस्व ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। याः । जा॒ताः । ओष॑धयः । दे॒वेभ्य॑ः । त्रि॒यु॒गमिति॑ त्रि-युगम् । पु॒रा ॥ मन्दा॑मि । ब॒भ्रू॒णाम् । अ॒हम् । श॒तम् । धामा॑नि । स॒प्त । च॒ ॥ श॒तम् । व॒ः । अ॒म्ब॒ । धामा॑नि । स॒हस्र॑म् । उ॒त । व॒ः । रु॒ह॑ः ॥ अथ॑ । श॒त॒क्र॒त्व॒ इति॑ शत-क्र॒त्व॒ः । यू॒यम् । इ॒मम् । मे॒ । अ॒ग॒दम् । कृ॒त॒ ॥ पुष्पा॑वती॒रिति॒ पुष्प॑-व॒ती॒ः । प्र॒सू॒व॑ती॒रिति॑ प्र-सू॒व॑ती॒ः । फ॒लिनीः॑ । अ॒फ॒लाः॑ । उ॒त ॥ अश्वाः॑ । इ॒व॒ । स॒जित्व॑री॒रिति॑ स-जित्व॑री॒ः । वी॒रुध॑ः । पा॒र॒यि॒ष्ण॒वः॑ ॥ ओष॑धीः । इति॑ । मा॒त॒र॒ः । तत् । व॒ः । दे॒वी॒ः । उपे॑ति॑ । ब्रु॒वे॒ ॥ रपा॑ꣳसि । वि॒घ्न॒ती॒रिति॑ वि-घ्न॒ती॒ः । इ॒त॒ । रप॑ः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। चा॒त॒य॑मानाः ॥ अ॒श्व॒त्थे । व॒ः । नि॒ष॒द॒न॒मिति॑ नि-सद॑नम् । प॒र्णे । व॒ः । व॒स॒तिः । कृ॒ता ॥ गो॒भाज॒ इति॑ गो-भाज॑ः । इत् । किल॑ । अ॒स॒थ॒ । यत् । स॒न॒व॑थ । पूरु॑षम् ॥ यत् । अ॒हम् । वा॒ज॒यन्न्॑ । इ॒माः । ओष॑धीः । हस्ते । आ॒द॒ध इत्या-द॒धे ॥ आ॒त्मा । य॒क्ष्म॒स्य । न॒श्य॒ति॒ । पु॒रा । जी॒व॒गृ॒भ॒ इति॑ जीव-गृभ॑ः । य॒था॒ ॥ यत् । ओष॑धयः । स॒ङ्ग॒च्छ॑न्त॒ इति॑ सम्-गच्छ॑न्ते । राजा॑नः । समि॑ता॒विति॒ सम्-इ॒तौ॒ । इ॒व॒ ॥ विप्रः॑ । सः । उ॒च्य॒ते॒ । भि॒षक् । र॒क्षो॒हेति॑ रक्षः-हा । अ॒मी॒व॒चात॑न॒ इत्य॑मीव-चात॑नः ॥ निष्कृ॑ति॒रिति॒ निः-कृ॒ति॒ः । नाम॑ । व॒ः । मा॒ता । अथ॑ । यू॒यम् । स्थ॒ । सङ्कृ॑ती॒रिति॒ सम्-कृ॒ती॒ः ॥ स॒राः॑ । प॒त॒त्रिणीः॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। स्थुन् । यत् । आमर्यति । निरितिं । कृत् ॥ अन्या । वः । अन्याम् । अवतु । अन्या । अन्यस्याः । उपेतिं । अवत् ॥ ताः । सर्वाः । ओषधयः । सद्विँदाना इतिं सम्-विदानाः । इदम् । मे । प्रेतिं । अवत् । वचः ॥ उदितिं । शुष्माः । ओषधीनाम् । गावः । गोष्ठादितिं गो-स्थात् । इव । ईरते ॥ धनम् । सनिष्यन्तीनाम् । आत्मानम् । तवं । पूरुष ॥ अतीतिं । विश्वाः । परिष्ठा इतिं परि-स्थाः । स्तेनः । इव । व्रजम् । अक्रमुः ॥ ओषधयः । प्रेतिं । अचुच्यवुः । यत् । किम् । च । तनुवाम् । रपः ॥ याः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ते । आतस्थुरित्या-तस्थुः । आत्मानम् । याः । आविविशुरित्या-विविशुः । परुःपरुरिति परुः-परुः ॥ ताः । ते । यक्ष्मम् । वीतिं । बाधन्ताम् । उग्रः । मध्यमशीरितिं मध्यम-शीः । इव ॥ साकम् । यक्ष्म । प्रेतिं । पत । श्येनेनं । किकिदीविना ॥ साकम् । वातस्य । ध्राज्या । साकम् । नश्य । निहाकयेतिं नि-हाकया ॥ अश्वावतीमित्यश्व-वतीम् । सोमवतीमितिं सोम-वतीम् । ऊर्जयन्तीम् । उदोजसमित्युत्-ओजसम् ॥ एतिं । विथिस । सर्वाः । ओषधीः । अस्मै । अरिष्टतातय इत्यरिष्ट-तातये ॥ याः । फलिनीः । याः । अफलाः । अपुष्पाः । याः । च । पुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिंप्रसूता इति बृहस्पतिं-प्रसूताः । ताः । नः । मुञ्चन्तु । अꣳहसः ॥ याः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ओषधयः । सोमराज्ञीरिति सोम-राज्ञीः । प्रविष्टा इति प्र-विष्टाः । पृथिवीम् । अनु ॥ तासाम् । त्वम् । असि । उत्तमेत्युत्-तमा । प्रेतिं । नः । जीवातवे । सुव ॥ अवपतन्तीरित्यव-पतन्तीः । अवदन् । दिवः । ओषधयः । परिं ॥ यम् । जीवम् । अश्नवामहै । न । सः । रिष्याति । पूरुषः ॥ याः । च । इदम् । उपशृण्वन्तीत्युप-शृण्वन्तिं । याः । च । दूरम् । परागता इति परा-गताः ॥ इह । सङ्गत्येतिं सम्-गत्यं । ताः । सर्वाः । अस्मै । समितिं । दत्त । भेषजम् ॥ मा । वः । रिषत् । खनिता । यस्मै । च । अहम् । खनामि । वः ॥ द्विपदितिं द्वि-पत् । चतुष्पदिति चतुः-पत् । अस्माकम् । सर्वम् । अस्तु । अनातुरमित्यना-तुरम् ॥ ओषधयः । समितिं । वदन्ते । सोमेन । सह । राज्ञा ॥ यस्मै । करोतिं । ब्राह्मणः । तम् । राजन् । पारयामसि ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मा । नः । हिꣳसीत् । जनिता । यः । पृथिव्याः । यः । वा । दिवम् । सत्यधर्मेति सत्य-धर्मा । जजानं ॥ यः । च । अपः । चन्द्राः । बृहतीः । जजानं । कस्मै । देवाय । हविषा । विधेम ॥ अभ्यावर्तस्वेत्यभि-आवर्तस्व । पृथिवि । यज्ञेनं । पयसा । सह ॥ वपाम् । ते । अग्निः । इषितः । अवेतिं । सर्पतु ॥ अग्ने । यत् । ते । शुक्रम् । यत् । चन्द्रम् । यत् । पूतम् । यत् । यज्ञियम् ॥ तत् । देवेभ्यः । भरामसि ॥ इषम् । ऊर्जम् । अहम् । इतः । एतिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ददे । ऋतस्य । धाम्नः । अमृतस्य । योनेः ॥ एतिं । नः । गोषु । विशतु । एतिं । ओषधीषु । जहामि । सेदिम् । अनिराम् । अमीवाम् ॥ अग्ने । तवं । श्रवः । वयः । महिं । भ्राजन्ति । अर्चयः । विभावसो इतिं विभा-वसो ॥ बृहद्भानो इति बृहत्-भानो । शवसा । वाजम् । उक्थ्यम् । दधासि । दाशुषे । कवे ॥ इरज्यन्न् । अग्ने । प्रथयस्व । जन्तुभिरितिं जन्तु-भिः । अस्मे इतिं । रायः । अमर्त्य ॥ सः । दक्षतस्यं । वपुषः । वीतिं । राजसि । पृणक्षिं । सानसिम् । रयिम् ॥ ऊर्जः । नपात् । जातवेद इति जातं-वेदः । सुशस्तिभिरितिं सुशस्ति-भिः । मन्दस्व ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। धीतिभिरितिं धीति-भिः । हितः ॥ त्वे इतिं । इषः । समितिं । दधुः । भूरिरेतस इति भूरिं-रेतसः । चित्रोतय इतिं चित्र-ऊतयः । वामजाता इतिं वाम-जाताः ॥ पावकवर्चा इतिं पावक-वर्चाः । शुक्रवर्चा इतिं शुक्र-वर्चाः । अनूनवर्चा इत्यनून-वर्चाः । उदितिं । इयक्षि । भानुना ॥ पुत्रः । पितरा । विचरन्नितिं वि-चरन्न् । उपेतिं । अवसि । उभे इतिं । पृणक्षि । रोदसी इतिं ॥ ऋतावानमित्यृत-वानम् । महिषम् । विश्वचर्,षणिमितिं विश्व-चर्षणिम् । अग्निम् । सुम्नाय । दधिरे । पुरः । जनाः ॥ श्रुत्कर्णमिति श्रुत्-कर्णम् । सप्रथस्तममितिं सप्रथः-तमम् । त्वा । गिरा । दैव्यम् । मानुषा । युगा ॥ निष्कर्तारमितिं निः-कर्तारम् । अध्वरस्य । प्रचेतसमिति प्र-चेतसम् । क्षयन्तम् । राधसे । महे ॥ रातिम् । भृगूणाम् । उशिजम् । कविक्रतुमितिं कवि-क्रतुम् । पृणक्षिं । सानसिम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। र॒यिम् ॥ चित॑ः । स्थ । प॒रि॒चित॒ इति॑ परि-चित॑ः । ऊ॒र्ध्व॒चित॒ इत्यू॒र्ध्व-चित॑ः । श्र॒य॒ध्व॒म् । तया । दे॒वत॑या । अङ्गि॑र॒स्वत् । ध्रु॒वाः । सी॒द॒त ॥ एति॑ । प्या॒य॒स्व॒ । समिति॑ । ए॒तु॒ । ते॒ । वि॒श्वत॑ः । सो॒म॒ । वृ॒ष्णि॑यम् ॥ भव॑ । वाज॑स्य । स॒ङ्ग॒थ इति॑ सम्-ग॒थे ॥ समिति॑ । ते॒ । पया॑ꣳसि । समिति॑ । उ॒ । य॒न्तु॒ । वाजाः॑ । समिति॑ । वृ॒ष्णि॒यानि॑ । अ॒भि॒मा॒ति॒षाह॒ इत्य॑भिमाति-साहः॑ ॥ आ॒प्या॒य॑मान॒ इत्या-प्याय॑मानः । अ॒मृता॑य । सो॒म॒ । दि॒वि । श्रवा॑ꣳसि । उ॒त्त॒मानीत्यु॑त्-त॒मानि॑ । धि॒ष्व॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒भीति॑ । अ॒स्था॒त् । विश्वाः॑ । पृत॑नाः । अरा॑तीः । तत् । अ॒ग्निः । आ॒ह॒ । तत् । उ॒ । सोम॑ः । आ॒ह॒ ॥ बृह॒स्पति॑ः । स॒वि॒ता । तत् । मे॒ । आ॒ह॒ । पू॒षा । मा॒ । अ॒धा॒त् । सु॒कृ॒तस्येति॑ सु-कृ॒तस्य॑ । लो॒के ॥ यत् । अक्र॑न्दः । प्र॒थ॒मम् । जाय॑मानः । उ॒द्यन्नित्यु॑त्-यन् । स॒मु॒द्रात् । उ॒त । वा॒ । पुरी॑षात् ॥ श्ये॒नस्य॑ । प॒क्षा । हरि॑णस्य । बा॒हू इति॑ । उप॑स्तुत॒मित्युप॑-स्तुत॒म् । जनि॑म । तत् । ते॒ । अ॒र्व॒न् ॥ अ॒पाम् । पृ॒ष्ठम् । अ॒सि॒ । योनिः॑ । अ॒ग्नेः । स॒मु॒द्रम् । अ॒भित॑ः । पिन्व॑मानम् ॥ वर्ध॑मानम् । म॒हः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। एति॑ । च॒ । पुष्क॑रम् । दि॒वः । मात्र॑या । व॒रि॒णा । प्र॒थ॒स्व॒ ॥ ब्रह्म॑ । ज॒ज्ञा॒नम् । प्र॒थ॒मम् । पु॒रस्तात् । वीति॑ । सी॒म॒तः । सु॒रु॒च॒ इति॑ सु-रु॒च॑ः । वे॒नः । आ॒व॒रि॒ति॑ ॥ सः । बु॒ध्नि॒याः । उ॒प॒मा इत्यु॑प-माः । अ॒स्य॒ । वि॒ष्ठा इति॑ वि-स्थाः । स॒तः । च॒ । योनि॑म् । अस॑तः । च॒ । विव॑ः ॥ हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ इति॑ हिरण्य-ग॒र्भः । समिति॑ । अ॒व॒र्त॒त॒ । अग्रे॑ । भू॒तस्य॑ । जा॒तः । पति॑ः । एक॑ः । आ॒सी॒त् ॥ सः । दा॒धा॒र॒ । पृ॒थि॒वीम् । द्याम् । उ॒त । इ॒माम् । कस्मै॑ । दे॒वाय॑ । ह॒विषा । वि॒धे॒म॒ ॥ द्र॒प्सः । च॒स्क॒न्द॒ । पृ॒थि॒वीम् । अ॒न्विति॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। द्याम् । इमम् । च । योनिम् । अन्वितिं । यः । च । पूर्वः ॥ तृतीयम् । योनिम् । अन्वितिं । सञ्चरन्तमितिं सम्-चरन्तम् । द्रप्सम् । जुहोमि । अन्वितिं । सप्त । होत्राः ॥ नमः । अस्तु । सर्पेभ्यः । ये । के । च । पृथिवीम् । अनु ॥ ये । अन्तरिक्षे । ये । दिवि । तेभ्यः । सर्पेभ्यः । नमः ॥ ये । अदः । रोचने । दिवः । ये । वा । सूर्यस्य । रश्मिषु ॥ येषाम् । अप्स्वित्यप्-सु । सदः । कृतम् । तेभ्यः । सर्पेभ्यः । नमः ॥ याः । इषवः । यातुधानानामितिं यातु-धानानाम् । ये । वा । वनस्पतीन् । अनु ॥ ये । वा । अवटेषु । शेरते । तेभ्यः । सर्पेभ्यः । नमः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ध्रुवा । असि । धरुणा । अस्तृता । विश्वकर्मणेतिं विश्व-कर्मणा । सुकृतेति सु-कृता ॥ मा । त्वा । समुद्रः । उदितिं । वधीत् । मा । सुपर्ण इतिं सु-पर्णः । अव्यथमाना । पृथिवीम् । दृꣳह ॥ प्रजापतिरितिं प्रजा-पतिः । त्वा । सादयतु । पृथिव्याः । पृष्ठे । व्यचस्वतीम् । प्रथस्वतीम् । प्रथः । असि । पृथिवी । असि । भूः । असि । भूमिः । असि । अदितिः । असि । विश्वधाया इतिं विश्व-धायाः । विश्वस्य । भुवनस्य । धर्त्री । पृथिवीम् । यच्छ । पृथिवीम् । दृꣳह । पृथिवीम् । मा । हिꣳसीः । विश्वस्मै । प्राणायेतिं प्र-अनाय । अपानायेत्यप-अनाय । व्यानायेतिं वि-अनाय । उदानायेत्युत्-अनाय । प्रतिष्ठाया इतिं प्रति-स्थायै ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। चरित्राय । अग्निः । त्वा । अभीतिं । पातु । मह्या । स्वस्त्या । छर्दिषा । शन्तमेनेति शम्-तमेन । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद ॥ काण्डात्काण्डादिति काण्डात्-काण्डात् । प्ररोहन्तीतिं प्र-रोहन्ती । परुषःपरुष इति परुषः-परुषः । परि ॥ एवा । नः । दूर्वे । प्रेतिं । तनु । सहस्रेण । शतेन । च ॥ या । शतेन । प्रतनोषीतिं प्र-तनोषि । सहस्रेण । विरोहसीतिं वि-रोहसि ॥ तस्याः । ते । देवि । इष्टके । विधेम । हविषा । वयम् ॥ अषाढा । असि । सहमाना । सहस्व । अरातीः । सहस्व । अरातीयतः । सहस्व । पृतनाः । सहस्व । पृतन्यतः ॥ सहस्रवीर्येतिं सहस्र-वीर्या ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒सि॒ । सा । मा॒ । जि॒न्व॒ ॥ मधु॑ । वाताः॑ । ऋ॒ता॒य॒त इत्यृ॑त-य॒ते । मधु॑ । क्षर॑न्ति । सिन्ध॑वः ॥ माध्वीः॑ । नः॒ । स॒न्तु॒ । ओष॑धीः ॥ मधु॑ । नक्त॑म् । उ॒त । उ॒षसि॑ । मधु॑म॒दिति॒ मधु॑-म॒त् । पार्थि॑वम् । रजः॑ ॥ मधु॑ । द्यौः । अ॒स्तु॒ । नः॒ । पि॒ता ॥ मधु॑मा॒निति॒ मधु॑-मा॒न् । नः॒ । वन॒स्पतिः॑ । मधु॑मा॒निति॒ मधु॑-मा॒न् । अ॒स्तु॒ । सूर्यः॑ ॥ माध्वीः॑ । गावः॑ । भ॒व॒न्तु॒ । नः॒ ॥ म॒ही । द्यौः । पृ॒थि॒वी । च॒ । नः॒ । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । मि॒मि॒क्ष॒ता॒म् ॥ पि॒पृ॒ताम् । नः॒ । भरी॑मभि॒रिति॒ भरी॑म-भि॒ः ॥ तत् । विष्णोः॑ । प॒र॒मम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प॒दम् । सदा । प॒श्य॒न्ति॒ । सूर॑यः ॥ दि॒वि । इ॒व॒ । चक्षुः॑ । आत॑तमित्या-त॒तम् ॥ ध्रु॒वा । अ॒सि॒ । पृ॒थि॒वि॒ । सह॑स्व । पृ॒त॒न्य॒तः ॥ स्यू॒ता । दे॒वेभिः॑ । अ॒मृते॑न । एति॑ । अ॒गा॒ः ॥ याः । ते॒ । अग्ने॑ । सूर्ये॑ । रुच॑ः । उ॒द्य॒त इत्यु॑त्-य॒तः । दिव॑म् । आ॒त॒न्व॒न्तीत्या-त॒न्व॒न्ति॑ । र॒श्मिभि॒रिति॑ र॒श्मि-भि॒ः ॥ ताभिः॑ । सर्वा॑भिः । रु॒चे । जना॑य । नः॒ । कृ॒धि॒ ॥ याः । व॒ः । दे॒वाः॑ । सूर्ये॑ । रुच॑ः । गोषु॑ । अश्वे॑षु । याः । रुच॑ः ॥ इन्द्राग्नी॒ इतीन्द्र॑-अग्नी॒ । ताभिः॑ । सर्वा॑भिः । रुच॑म् । नः॒ । ध॒त्त॒ । बृ॒हस्प॑ते ॥ वि॒राडिति॑ वि-राट् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ज्योति॑ः । अ॒धा॒र॒य॒त् । स॒म्राडिति॑ सम्-राट् । ज्योति॑ः । अ॒धा॒र॒य॒त् । स्व॒राडिति॑ स्व-राट् । ज्योति॑ः । अ॒धा॒र॒य॒त् ॥ अग्ने॑ । यु॒क्ष्व । हि । ये । तव॑ । अश्वा॑सः । दे॒व॒ । सा॒धव॑ः ॥ अर॑म् । वह॑न्ति । आ॒शव॑ः ॥ युक्ष्व । हि । दे॒व॒हू॒त॑मा॒निति॑ देव-हू॒त॑मान् । अश्वा॑न् । अग्ने॑ । र॒थीः । इ॒व॒ ॥ नीति॑ । होता । पू॒र्व्यः । स॒दः॒ ॥ द्रप्सः॑ । च॒स्क॒न्द॒ । पृ॒थि॒वीम् । अन्विति॑ । द्याम् । इ॒मम् । च॒ । योनिम् । अन्विति॑ । यः । च॒ । पूर्व॑ः ॥ तृ॒तीयम् । योनिम् । अन्विति॑ । स॒ञ्च॒र॑न्त॒मिति॑ सम्-च॒र॑न्तम् । द्रप्सम् । जु॒हो॒मि॒ । अन्विति॑ । स॒प्त ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। होत्राः॑ ॥ अभूत् । इ॒दम् । विश्व॑स्य । भुव॑नस्य । वाजि॑नम् । अग्नेः॑ । वै॒श्वा॒न॒रस्य॑ । च॒ ॥ अ॒ग्निः । ज्योति॑षा । ज्योति॑ष्मान् । रु॒क्मः । वर्च॑सा । वर्च॑स्वान् ॥ ऋ॒चे । त्वा॒ । रु॒चे । त्वा॒ । V । समिति॑ । इत् । स्र॒व॒न्ति॒ । स॒रित॑ः । न । धेनाः॑ ॥ अ॒न्तः । हृ॒दा । मन॑सा । पू॒यमा॑नाः ॥ घृ॒तस्य॑ । धाराः॑ । अ॒भीति॑ । चा॒क॒शी॒मि॒ ॥

हिर॒ण्ययः॑ । वे॒त॒सः । मध्ये । आ॒सा॒म् ॥ तस्मिन्न्॑ । सु॒प॒र्ण इति॑ सु-प॒र्णः । म॒धु॒कृदिति॑ मधु-कृत् । कु॒ला॒यी । भजन्न्॑ । आ॒स्ते॒ । मधु॑ । दे॒वता॒भ्यः ॥ तस्य॑ । आ॒स॒ते॒ । हर॑यः । स॒प्त । तीरे । स्व॒धामिति॑ स्व-धाम् । दुहा॑नाः । अ॒मृत॑स्य । धाराम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आ॒दि॒त्यम् । गर्भम् । पय॑सा । स॒म॒ञ्जन्निति॑ सम्-अ॒ञ्जन्न् । स॒हस्र॑स्य । प्र॒ति॒मामिति॑ प्रति-माम् । वि॒श्वरू॑पमिति॑ वि॒श्व-रू॒प॒म् ॥ परीति॑ । वृ॒ङ्धि॒ । हर॑सा । मा । अ॒भीति॑ । मृ॒क्षः॒ । श॒तायु॑षमिति॑ श॒त-आ॒यु॒ष॒म् । कृ॒णु॒हि॒ । चा॒यमा॑नः ॥ इ॒मम् । मा । हि॒ꣳसीः॒ । द्विपा॑दमिति॑ द्वि-पादम् । प॒शू॒नाम् । सह॑स्राक्षेति॒ सह॑स्र-अक्ष । मेधे । ए॒ति॑ । चा॒यमा॑नः ॥ म॒युम् । आ॒र॒ण्यम् । अन्वि॑ति॑ । ते॒ । दि॒शा॒मि॒ । तेन॑ । चि॒न्वा॒नः । त॒नुव॑ः । नीति॑ । सी॒द॒ ॥ वात॑स्य । ध्राजि॑म् । वरु॑णस्य । नाभि॑म् । अश्व॑म् । ज॒ज्ञा॒नम् । स॒रि॒रस्य॑ । मध्ये ॥ शिशु॑म् । न॒दीना॑म् । हरि॑म् । अद्रि॑बुद्धमित्यद्रि॑-बु॒द्ध॒म् । अग्ने । मा । हि॒ꣳसीः॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प॒र॒मे । व्यो॑म॒न्निति॒ वि-ओ॒म॒न्न् ॥ इ॒मम् । मा । हि॒ꣳसीः॒ । एक॑शफ॒मित्येक॑-श॒फ॒म् । प॒शू॒नाम् । कनि॑क्रदम् । वा॒जिन॑म् । वाजि॑नेषु ॥ गौर॑म् । आ॒र॒ण्यम् । अन्वि॑ति॑ । ते॒ । दि॒शा॒मि॒ । तेन॑ । चि॒न्वा॒नः । त॒नुव॑ः । नीति॑ । सी॒द॒ ॥ अज॑स्रम् । इ॒न्दु॒म् । अ॒रु॒षम् । भु॒र॒ण्यु॒म् । अ॒ग्नि॒म् । ई॒डे॒ । पूर्वचि॑त्ता॒विति॑ पूर्व-चि॒त्तौ॒ । नमो॑भि॒रिति॒ नम॑ः-भि॒ः ॥ सः । पर्व॑भि॒रिति॒ पर्व॑-भि॒ः । ऋ॒तु॒श इत्यृ॑तु-शः । कल्प॑मानः । गाम् । मा॒ । हि॒ꣳसीः॒ । अदि॑तिम् । वि॒राज॒मिति॑ वि-राजम् ॥ इ॒मम् । स॒मु॒द्रम् । श॒तधा॑र॒मिति॑ श॒त-धा॒र॒म् । उ॒थ्स॒म् । व्य॒च्यमा॑नम् । भुव॑नस्य । मध्ये ॥ घृ॒तम् । दुहा॑नाम् । अदि॑तिम् । जना॑य । अग्ने । मा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। हि॒ꣳसीः॒ । प॒र॒मे । व्यो॑म॒न्निति॒ वि-ओ॒म॒न्न् ॥ ग॒व॒यम् । आ॒र॒ण्यम् । अन्वि॑ति॑ । ते॒ । दि॒शा॒मि॒ । तेन॑ । चि॒न्वा॒नः । त॒नुव॑ः । नीति॑ । सी॒द॒ ॥ वरू॑त्रिम् । त्वष्टुः॑ । वरु॑णस्य । नाभि॑म् । अवि॑म् । ज॒ज्ञा॒नाम् । रज॑सः । पर॑स्मात् ॥ म॒हीम् । सा॒हस्रीम् । असु॑रस्य । मा॒याम् । अग्ने । मा । हि॒ꣳसीः॒ । प॒र॒मे । व्यो॑म॒न्निति॒ वि-ओ॒म॒न्न् ॥

इमाम् । ऊर्णायुम् । वरुणस्य । मायाम् । त्वचम् । पशूनाम् । द्विपदामिति द्वि-पदाम् । चतुष्पदामिति चतुः-पदाम् ॥ त्वष्टुः । प्रजानामिति प्र-जानाम् । प्रथमम् । जनित्रम् । अग्ने । मा । हिꣳसीः । परमे । व्योमन्निति वि-ओमन् ॥ उष्ट्रम् । आरण्यम् । अन्विति ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ते । दिशामि । तेन । चिन्वानः । तनुवः । नीति । सीद ॥ यः । अग्निः । अग्नेः । तपसः । अधीति । जातः । शोचात् । पृथिव्याः । उत । वा । दिवः । परि ॥ येन । प्रजा इति प्र-जाः । विश्वकर्मेति विश्व-कर्मा । व्यानडिति वि-आनट् । तम् । अग्ने । हेडः । परीति । ते । वृणक्तु ॥ अजा । हि । अग्नेः । अजनिष्ट । गर्भात् । सा । वै । अपश्यत् । जनितारम् । अग्रे ॥ तया । रोहम् । आयन्न् । उपेति । मेध्यासः । तया । देवाः । देवताम् । अग्रे । आयन्न् ॥ शरभम् । आरण्यम् । अन्विति । ते । दिशामि । तेन । चिन्वानः । तनुवः । नीति । सीद ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । रोचना । दिवः । परीति । वाजेषु । भूषथः ॥ तत् । वाम् । चेति । प्रेति । वीर्यम् ॥ श्नथत् । वृत्रम् । उत । सनोति । वाजम् । इन्द्रा । यः । अग्नी इति । सहुरी इति स-हुरी । सपर्यात् ॥ इरज्यन्ता । वसव्यस्य । भूरेः । सहस्तमेति सहः-तमा । सहसा । वाजयन्तेति वाज-यन्ता ॥ प्रेति । चक्षणिभ्य इति चर्,षणि-भ्यः । पृतना । हवेषु । प्रेति । पृथिव्याः । रिरिचाथे इति । दिवः । च ॥ प्रेति । सिन्धुभ्य इति सिन्धु-भ्यः । प्रेति । गिरिभ्य इति गिरि-भ्यः । महित्वेति महि-त्वा । प्रेति । इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । विश्वा । भुवना । अतीति । अन्या ॥ मरुतः । यस्य । हि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। क्षये । पाथ । दिवः । विमहस इति वि-महसः ॥ सः । सुगोपातम इति सुगोप-तमः । जनः ॥ यज्ञैः । वा । यज्ञवाहस इति यज्ञ-वाहसः । विप्रस्य । वा । मतीनाम् ॥ मरुतः । शृणुत । हवम् ॥ श्रियसे । कम् । भानुभिरिति भानु-भिः । समिति । मिमिक्षिरे । ते । रश्मिभिरिति रश्मि-भिः । ते । ऋक्वभिरित्यृक्व-भिः । सुखादय

इति॑ सु-खा॒दय॑ः ॥ ते । वाशी॑मन्त॒ इति॒ वाशि॑-म॒न्त॒ः । इ॒ष्मिण॑ः । अभी॑रवः । वि॒द्रे । प्रि॒यस्य॑ । मारु॑तस्य । धाम्न॑ः ॥ अवे॑ति । ते॒ । हेड॑ः । उदि॑ति । उ॒त्त॒ममित्यु॑त्-त॒मम् ॥ कया । नः॒ । चि॒त्रः । ए॒ति । भु॒व॒त् । ऊ॒ती । स॒दावृ॑धु॒ इति॑ स॒दा-वृ॒धः॒ । सखा ॥ कया । शचि॑ष्ठया । वृ॒ता ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -2, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। कः । अ॒द्य । यु॒ङ्क्ते॒ । धु॒रि । गाः । ऋ॒तस्य॑ । शिमी॑वतः । भा॒मिन॑ः । दु॒ऽह्व॒णा॒यूनिति॑ दुः-ह्व॒णा॒यून् ॥ आ॒स॒न्निषू॑नित्या॒सन्न्-इ॒षू॒न् । ह्व॒श्स्वस॒ इति॑ ह्व॒श्सु-अस॑ः । म॒यो॒भूनिति॑ मयः-भून् । यः । ए॒षा॒म् । भृ॒त्याम् । ऋ॒णध॑त् । सः । जी॒वा॒त् ॥ अग्ने । नय॑ । ए॒ति । दे॒वाना॑म् । शम् । नः॒ । भ॒व॒न्तु॒ । वाजे॑वाज॒ इति॒ वाजे-वा॒जे॒ ॥ अ॒प्स्वित्य॑प्-सु । अग्ने । सधि॑ः । तव॑ । सः । ओष॑धीः । अन्विति॑ । रु॒ध्य॒से॒ ॥ गर्भे । सन्न् । जा॒य॒से॒ । पुन॑ः ॥ वृषा । सो॒म॒ । द्यु॒मानिति॑ द्यु-मान् । अ॒सि॒ । वृषा । दे॒व॒ । वृष॑व्रत॒ इति॒ वृष॑-व्र॒तः ॥ वृषा । धर्मा॑णि । द॒धि॒षे॒ ॥ इ॒मम् । मे॒ । व॒रु॒ण॒ । तत् । त्वा॒ । या॒मि॒ । त्वम् । नः॒ । अग्ने॑ । सः । त्वम् । नः॒ । अग्ने॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒पाम् । त्वा॒ । एमन्न्॑ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । ओद्मन्न्॑ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । भस्मन्न्॑ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । ज्योति॑षि । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । अय॑ने । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒र्ण॒वे । सद॑ने । सी॒द॒ । स॒मु॒द्रे । सद॑ने । सी॒द॒ । स॒लि॒ले । सद॑ने । सी॒द॒ । अ॒पाम् । क्षये । सी॒द॒ । अ॒पाम् । सधि॑षि । सी॒द॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । सद॑ने । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । स॒धस्थ॒ इति॑ स॒ध-स्थे॒ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । पुरी॑षे । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । योनौ॑ । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒पाम् । त्वा॒ । पाथ॑सि । सा॒द॒या॒मि॒ । गा॒य॒त्री । छन्द॑ः । त्रि॒ष्टुप् । छन्द॑ः । जग॑ती । छन्द॑ः । अ॒नु॒ष्टु॒बित्य॑नु-स्तुप् । छन्द॑ः । प॒ङ्क्तिः । छन्द॑ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒यम् । पुर॑ः । भुव॑ः । तस्य॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । भौ॒वा॒य॒नः । व॒स॒न्तः । प्रा॒णा॒य॒नः । गा॒य॒त्री । वा॒स॒न्ती । गा॒य॒त्रि॒यै । गा॒य॒त्र॒म् । गा॒य॒त्रात् । उ॒पा॒ꣳशु॒रित्यु॑प-अ॒ꣳशुः । उ॒पा॒ꣳशो॒रित्यु॑प-अ॒ꣳशोः । त्रि॒वृदिति॑ त्रि-वृत् । त्रि॒वृत॒ इति॑ त्रि-वृत॑ः । र॒थ॒न्त॒रमिति॑ रथम्-त॒रम् । र॒थ॒न्त॒रादिति॑ रथम्-त॒रात् । वसि॑ष्ठः । ऋषि॑ः । प्र॒जाप॑तिगृहीत॒येति॑

प्रजापंति-गृहीतया । त्वया । प्राणमितिं प्र-अनम् । गृह्णामि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यंः । अयम् । दक्षिणा । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । तस्यं । मनंः । वैश्वकर्मणमितिं वैश्व-कर्मणम् । ग्रीष्मः । मानसः । त्रिष्टुक् । ग्रैष्मी । त्रिष्टुभंः । ऐडम् । ऐडात् । अन्तर्याम इत्यंन्तः-यामः । अन्तर्यामादित्यंन्तः-यामात् । पञ्चदश इतिं पञ्च-दशः । पञ्चदशादितिं पञ्च-दशात् । बृहत् । बृहतः । भरद्वांजः । ऋषिंः । प्रजापंतिगृहीतयेतिं प्रजापंति-गृहीतया । त्वया । मनंः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। गृह्णामि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यंः । अयम् । पश्चात् । विश्वव्यंचा इतिं विश्व-व्यचाः । तस्यं । चक्षुंः । वैश्वव्यचसमितिं वैश्व-व्यचसम् । वज्राणिं । चाक्षुषाणिं । जगंती । वाज्री । जगंत्याः । ऋक्षंमम् । ऋक्षंमात् । शुक्रः । शुक्रात् । सप्तदश इतिं सप्त-दशः । सप्तदशादितिं सप्त-दशात् । वैरूपम् । वैरूपात् । विश्वामित्र इतिं विश्व-मित्रः । ऋषिंः । प्रजापंतिगृहीतयेतिं प्रजापंति-गृहीतया । त्वया । चक्षुंः । गृह्णामि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यंः । इदम् । उत्तरादित्युंत्-तरात् । सुवंः । तस्यं । श्रोत्रम् । सौवम् । शरत् । श्रौत्री । अनुष्टुबित्यंनु-स्तुप् । शारदी । अनुष्टुभ इत्यंनु-स्तुभंः । स्वारम् । स्वारात् । मन्थी । मन्थिनंः । एकविꣳश इत्येंक-विꣳशः । एकविꣳशादित्येंक-विꣳशात् । वैराजम् । वैराजात् । जमदंग्निः । ऋषिंः । प्रजापंतिगृहीतयेतिं प्रजापंति-गृहीतया ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। त्वया । श्रोत्रम् । गृह्णामि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यंः । इयम् । उपरिं । मतिः । तस्यै । वाक् । माती । हेमन्तः । वाच्यायनः । पङ्क्तिः । हैमन्ती । पङ्क्त्यै । निधनंवदितिं निधनं-वत् । निधनंवत इतिं निधनं-वतः । आग्रयणः । आग्रयणात् । त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशावितिं त्रिणव-त्रयस्त्रिꣳशौ । त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशाभ्यामितिं त्रिणव-त्रयस्त्रिꣳशाभ्याम् । शाक्ररैवते इतिं शाक्कर-रैवते । शाक्ररैवताभ्यामितिं शाक्कर-रैवताभ्याम् । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । ऋषिंः । प्रजापंतिगृहीतयेतिं प्रजापंति-गृहीतया । त्वया । वाचम् । गृह्णामि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यंः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्राची । दिशाम् । वसन्तः । ऋतूनाम् । अग्निः । देवता । ब्रह्म । द्रविणम् । त्रिवृदितिं त्रि-वृत् । स्तोमः । सः । उ । पञ्चदशवर्तनिरितिं पञ्चदश-वर्तनिः । त्र्यविरितिं त्रि-अविः । वयः । कृतम् । अयानाम् । पुरोवात इतिं पुरः-वातः । वातः । सानगः । ऋषिः । दक्षिणा । दिशाम् । ग्रीष्मः । ऋतूनाम् । इन्द्रः । देवता । क्षत्रम् । द्रविणम् । पञ्चदश इतिं पञ्च-दशः । स्तोमः । सः । उ । सप्तदशवर्तनिरितिं सप्तदश-वर्तनिः । दित्यवाडितिं दित्य-वाट् । वयः । त्रेता । अयानाम् । दक्षिणाद्वात इतिं दक्षिणात्-वातः । वातः । सनातनः । ऋषिः । प्रतीची । दिशाम् । वर्षाः । ऋतूनाम् । विश्वे । देवाः । देवता । विट् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। द्रविणम् । सप्तदश इतिं सप्त-दशः । स्तोमः । सः । उ । एकविꣳशवर्तनिरित्येकविꣳश-वर्तनिः । त्रिवत्स इतिं त्रि-वत्सः । वयः । द्वापरः । अयानाम् । पश्चाद्वात इतिं पश्चात्-वातः । वातः । अहभूनः । ऋषिः । उदीची । दिशाम् । शरत् । ऋतूनाम् । मित्रावरुणाविति मित्रा-वरुणौ । देवता । पुष्टम् । द्रविणम् । एकविꣳश इत्येक-विꣳशः । स्तोमः । सः । उ । त्रिणववर्तनिरितिं त्रिणव-वर्तनिः । तुर्यवाडितिं तुर्य-वाट् । वयः । आस्कन्दः । अयानाम् । उत्तराद्वात इत्युत्तरात्-वातः । वातः । प्रलः । ऋषिः । ऊर्ध्वा । दिशाम् । हेमन्तशिशिराविति हेमन्त-शिशिरौ । ऋतूनाम् । बृहस्पतिः । देवता । वर्चः । द्रविणम् । त्रिणव इतिं त्रि-नवः । स्तोमः । सः । उ । त्रयस्त्रिꣳशवर्तनिरितिं त्रयस्त्रिꣳश-वर्तनिः । पष्ठवादितिं पष्ठ-वात् । वयः । अभिभूरित्यभि-भूः । अयानाम् । विष्वग्वात इतिं विष्वक्-वातः । वातः । सुपर्ण इतिं सु-पर्णः । ऋषिः । पितरः । पितामहाः । परे । अवरे । ते । नः । पान्तु । ते । नः । अवन्तु । अस्मिन्न् । ब्रह्मन्न् । अस्मिन्न् । क्षत्रे । अस्याम् । आशिषीत्या-शिषिं । अस्याम् । पुरोधायामितिं पुरः-धायाम् । अस्मिन्न् । कर्मन्न् । अस्याम् । देवहूत्यामितिं देव-हूत्याम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ध्रुवक्षितिरितिं ध्रुव-क्षितिः । ध्रुवयोनिरितिं ध्रुव-योनिः । ध्रुवा । असि । ध्रुवम् । योनिम् । एतिं । सीद । साध्या ॥ उख्यस्य । केतुम् । प्रथमम् । पुरस्तात् । अश्विना । अध्वर्यू इतिं । सादयताम् । इह । त्वा ॥ स्वे । दक्षे । दक्षपितेति दक्ष-पिता । इह । सीद । देवत्रेतिं देव-त्रा । पृथिवी । बृहती । रराणा ॥ स्वासस्थेतिं सु-आसस्था । तनुवा । समितिं । विशस्व । पिता । इव । एधि । सूनवे । एतिं । सुशेवेतिं सु-शेवा । अश्विना ।

अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒द॒य॒ता॒म् । इ॒ह । त्वा॒ ॥ कु॒ला॒यिनी । वसु॑मती॒ति॒ वसु॑-म॒ती॒ । व॒यो॒धा इति॑ वयः-धाः । र॒यिम् । नः॒ । व॒र्ध॒ । ब॒हु॒लम् । सु॒वी॒र॒मिति॑ सु-वीरम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अपेति॑ । अम॑तिम् । दु॒र्म॒तिमिति॑ दुः-म॒तिम् । बाध॑माना । रा॒यः । पोषे । य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ-प॒ति॒म् । आ॒भ॒ज॒न्तीत्या-भज॑न्ती । सुव॑ः । धे॒हि॒ । यज॑मानाय । पोषम् । अ॒श्वि॒ना । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒द॒य॒ता॒म् । इ॒ह । त्वा॒ ॥ अ॒ग्नेः । पुरी॑षम् । अ॒सि॒ । दे॒व॒यानीति॑ देव-यानी । ताम् । त्वा॒ । विश्वे । अ॒भीति॑ । गृ॒ण॒न्तु॒ । दे॒वाः ॥ स्तोम॑पृष्ठेति॒ स्तोम॑-पृ॒ष्ठा॒ । घृ॒त॒व॒तीति॑ घृ॒त-व॒ती॒ । इ॒ह । सी॒द॒ । प्र॒जा॒व॒दिति॑ प्र॒जा-व॒त् । अ॒स्मे इति॑ । द्रवि॑णा । एति॑ । य॒ज॒स्व॒ । अ॒श्वि॒ना । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒द॒य॒ता॒म् । इ॒ह । त्वा॒ ॥ दि॒वः । मू॒र्धा । अ॒सि॒ । पृ॒थि॒व्याः । नाभिः॑ । वि॒ष्ट॒म्भ॒नीति॑ वि-स्तम्भ॑नी । दि॒शाम् । अधि॑प॒त्नीत्यधि॑-प॒त्नी॒ । भु॒व॑नानाम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऊ॒र्मिः । द्र॒प्सः । अ॒पाम् । अ॒सि॒ । वि॒श्व॒क॒र्मेति॑ वि॒श्व-क॒र्मा॒ । ते॒ । ऋषिः॑ । अ॒श्वि॒ना । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒द॒य॒ता॒म् । इ॒ह । त्वा॒ ॥ स॒जू॒रिति॑ स-जूः । ऋ॒तु॒भि॒रित्यृ॑तु-भिः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । वि॒धा॒भि॒रिति॑ वि-धा॒भिः॑ । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । वसु॑भि॒रिति॒ वसु॑-भिः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । रु॒द्रैः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । आ॒दि॒त्यैः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । विश्वैः॑ । दे॒वैः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । दे॒वैः । स॒जू॒रिति॑ स-जूः । दे॒वैः । व॒यो॒धे॒रिति॑ वयः-धे॒रिति॑ । अ॒ग्नये । त्वा॒ । वै॒श्वा॒न॒राय॑ । अ॒श्वि॒ना । अ॒ध्व॒र्यू इति॑ । सा॒द॒य॒ता॒म् । इ॒ह । त्वा॒ ॥ प्रा॒णमिति॑ प्र-अ॒नम् । मे॒ । पा॒हि॒ । अ॒पा॒नमित्य॑प-अ॒नम् । मे॒ । पा॒हि॒ । व्या॒नमिति॑ वि-अ॒नम् । मे॒ । पा॒हि॒ । चक्षुः॑ । मे॒ । उ॒र्व्या । वीति॑ । भा॒हि॒ । श्रोत्र॑म् । मे॒ । श्लो॒क॒य॒ । अ॒पः । पि॒न्व॒ । ओष॑धीः । जि॒न्व॒ । द्विपादिति॑ द्वि-पात् । पा॒हि॒ । च॒तु॒ष्पा॒दिति॒ चतुः॑-पात् । अ॒व॒ । दि॒वः । वृष्टि॑म् । एति॑ । ई॒र॒य॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। त्र्यवि॒रिति॑ त्रि-अवि॑ः । वय॑ः । त्रि॒ष्टुप् । छन्द॑ः । दि॒त्य॒वाडिति॑ दित्य-वाट् । वय॑ः । वि॒राडिति॑ वि-राट् । छन्द॑ः । पञ्चा॑वि॒रिति॒ पञ्च॑-अ॒वि॒ः । वय॑ः । गा॒य॒त्री । छन्द॑ः । त्रि॒व॒त्स इति॑ त्रि-व॒त्सः । वय॑ः । उ॒ष्णिहा । छन्द॑ः ।

तुर्यवाडितिं तुर्य-वाट् । वयः । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । छन्दः । पष्ठवादितिं पष्ठ-वात् । वयः । बृहती । छन्दः । उक्षा । वयः । सतोबृहतीतिं सतः-बृहती । छन्दः । ऋषभः । वयः । ककुत् । छन्दः । धेनुः । वयः । जगती । छन्दः । अनड्वान् । वयः । पङ्क्तिः । छन्दः । बस्तः । वयः । विवलमितिं वि-वलम् । छन्दः । वृष्णिः । वयः । विशालमितिं वि-शालम् । छन्दः । पुरुषः । वयः । तन्द्रम् । छन्दः । व्याघ्रः । वयः । अनाधृष्टमित्यना-धृष्टम् । छन्दः । सिꣳहः । वयः । छदिः । छन्दः । विष्टम्भ इतिं वि-स्तम्भः । वयः । अधिपतिरित्यधि-पतिः । छन्दः । क्षत्रम् । वयः । मयन्दम् । छन्दः । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । वयः । परमेष्ठी । छन्दः । मूर्धा । वयः । प्रजापतिरितिं प्रजा-पतिः । छन्दः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । अव्यथमानाम् । इष्टकाम् । दृꣳहतम् । युवम् ॥ पृष्ठेन । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । अन्तरिक्षम् । च । वीतिं । बाधताम् ॥ विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । त्वा । सादयतु । अन्तरिक्षस्य । पृष्ठे । व्यचस्वतीम् । प्रथस्वतीम् । भास्वतीम् । सूरिमतीमितिं सूरि-मतीम् । एतिं । या । द्याम् । भासिं । एतिं । पृथिवीम् । एितिं । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । यच्छ । अन्तरिक्षम् । दृꣳह । अन्तरिक्षम् । मा । हिꣳसीः । विश्वस्मै । प्राणायेतिं प्र-अनाय । अपानायेत्यप-अनाय । व्यानायेतिं वि-अनाय । उदानायेत्युत्-अनाय । प्रतिष्ठाया इतिं प्रति-स्थायै । चरित्राय । वायुः । त्वा । अभीतिं । पातु । मह्या । स्वस्त्या । छर्दिषा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। शन्तमेनेति शम्-तमेन । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद ॥ राज्ञी । असि । प्राची । दिक् । विराडितिं वि-राट् । असि । दक्षिणा । दिक् । सम्राडितिं सम्-राट् । असि । प्रतीची । दिक् । स्वराडितिं स्व-राट् । असि । उदीची । दिक् । अधिपत्नीत्यधि-पत्नी । असि । बृहती । दिक् । आयुः । मे । पाहि । प्राणमितिं प्र-अनम् । मे । पाहि । अपानमित्यप-अनम् । मे । पाहि । व्यानमितिं वि-अनम् । मे । पाहि । चक्षुः । मे । पाहि । श्रोत्रम् । मे । पाहि । मनः । मे । जिन्व । वाचम् । मे । पिन्व । आत्मानम् । मे । पाहि । ज्योतिः । मे । यच्छ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मा । छन्दः । प्रमेति प्र-मा । छन्दः । प्रतिमेति प्रति-मा । छन्दः । अस्त्रीविः । छन्दः । पङ्क्तिः । छन्दः । उष्णिहा । छन्दः । बृहती । छन्दः । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । छन्दः । विराडिति वि-राट् । छन्दः । गायत्री । छन्दः । त्रिष्टुप् । छन्दः । जगती । छन्दः । पृथिवी । छन्दः । अन्तरिक्षम् । छन्दः । द्यौः । छन्दः । समाः । छन्दः । नक्षत्राणि । छन्दः । मनः । छन्दः । वाक् । छन्दः । कृषिः । छन्दः । हिरण्यम् । छन्दः । गौः । छन्दः । अजा । छन्दः । अश्वः । छन्दः ॥ अग्निः । देवता ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वातः । देवता । सूर्यः । देवता । चन्द्रमाः । देवता । वसवः । देवता । रुद्राः । देवता । आदित्याः । देवता । विश्वे । देवाः । देवता । मरुतः । देवता । बृहस्पतिः । देवता । इन्द्रः । देवता । वरुणः । देवता । मूर्धा । असि । राट् । ध्रुवा । असि । धरुणा । यन्त्री । असि । यमित्री । इषे । त्वा । ऊर्जे । त्वा । कृष्यै । त्वा । क्षेमाय । त्वा । यन्त्री । राट् । ध्रुवा । असि । धरणी । धर्त्री । असि । धरित्री । आयुषे । त्वा । वर्चसे । त्वा । ओजसे । त्वा । बलाय । त्वा ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आशुः । त्रिवृदिति त्रि-वृत् । भान्तः । पञ्चदश इति पञ्च-दशः । व्योमेति वि-ओम् । सप्तदश इति सप्त-दशः । प्रतूर्तिरिति प्र-तूर्तिः । अष्टादश इत्यष्टा-दशः । तपः । नवदश इति नव-दशः । अभिवर्त इत्यभि-वर्तः । सविꣳश इति स-विꣳशः । धरुणः । एकविꣳश इत्येक-विꣳशः । वर्चः । द्वाविꣳशः । सम्भरण इति सम्-भरणः । त्रयोविꣳश इति त्रयः-विꣳशः । योनिः । चतुर्विꣳश इति चतुः-विꣳशः । गर्भाः । पञ्चविꣳश इति पञ्च-विꣳशः । ओजः । त्रिणव इति त्रि-नवः । क्रतुः । एकत्रिꣳश इत्येक-त्रिꣳशः । प्रतिष्ठेति प्रति-स्था । त्रयस्त्रिꣳश इति त्रयः-त्रिꣳशः । ब्रध्नस्य । विष्टपम् । चतुस्त्रिꣳश इति चतुः-त्रिꣳशः । नाकः । षट्त्रिꣳश इति षट्-त्रिꣳशः । विवर्त इति वि-वर्तः । अष्टाचत्वारिꣳश इत्यष्टा-चत्वारिꣳशः । धर्त्रः । चतुष्टोम इति चतुः-स्तोमः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒ग्नेः । भा॒गः । अ॒सि॒ । दी॒क्षायाः । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । ब्रह्म॑ । स्तृ॒तम् । त्रि॒वृदिति॑ त्रि-वृत् । स्तोम॑ः । इन्द्र॑स्य । भा॒गः । अ॒सि॒ । विष्णोः । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । क्ष॒त्रम् । स्तृ॒तम् । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ पञ्च-द॒शः । स्तोम॑ः । नृ॒चक्ष॑सा॒मिति॑ नृ-चक्ष॑साम् । भा॒गः । अ॒सि॒ । धा॒तुः । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । ज॒नित्र॑म् । स्तृ॒तम् । स॒प्त॒द॒श इति॑ सप्त-द॒शः । स्तोम॑ः । मि॒त्रस्य॑ । भा॒गः । अ॒सि॒ । वरु॑णस्य । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । दि॒वः । वृ॒ष्टिः । वाताः । स्तृ॒ताः । ए॒क॒वि॒ꣳश इत्ये॑क-वि॒ꣳशः । स्तोम॑ः । अदि॑त्यै । भा॒गः । अ॒सि॒ । पू॒ष्णः । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । ओज॑ः । स्तृ॒तम् । त्रि॒ण॒व इति॑ त्रि-न॒वः । स्तोम॑ः । वसू॑नाम् । भा॒गः । अ॒सि॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रु॒द्राणाम् । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । चतु॑ष्पा॒दिति॒ चतु॑ः-पा॒त् । स्तृ॒तम् । च॒तु॒र्वि॒ꣳश इति॑ चतुः-वि॒ꣳशः । स्तोम॑ः । आ॒दि॒त्याना॑म् । भा॒गः । अ॒सि॒ । म॒रुता॑म् । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । गर्भाः । स्तृ॒ताः । प॒ञ्च॒वि॒ꣳश इति॑ पञ्च-वि॒ꣳशः । स्तोम॑ः । दे॒वस्य॑ । स॒वि॒तुः । भा॒गः । अ॒सि॒ । बृह॒स्पतेः । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । स॒मीचीः । दिश॑ः । स्तृ॒ताः । च॒तु॒ष्टो॒म इति॑ चतुः-स्तो॒मः । स्तोम॑ः । यावा॑नाम् । भा॒गः । अ॒सि॒ । अया॑वानाम् । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । स्तृ॒ताः । च॒तु॒श्च॒त्वा॒रि॒ꣳश इति॑ चतुः-च॒त्वा॒रि॒ꣳशः । स्तोम॑ः । ऋ॒भू॒णाम् । भा॒गः । अ॒सि॒ । विश्वे॑षाम् । दे॒वाना॑म् । आधि॑पत्य॒मित्याधि॑-प॒त्य॒म् । भूत॑म् । निशा॑न्त॒मिति॒ नि-शा॒न्त॒म् । स्तृ॒तम् । त्र॒य॒स्त्रि॒ꣳश इति॑ त्रयः-त्रि॒ꣳशः । स्तोम॑ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ए॒क॑या । अ॒स्तु॒व॒त॒ । प्र॒जा इति॑ प्र-जाः । अ॒धी॒य॒न्त॒ । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । आ॒सी॒त् । ति॒सृभि॒रिति॑ ति॒सृ-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । ब्रह्म॑ । अ॒सृ॒ज्य॒त॒ । ब्रह्म॑णः । पति॑ः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । आ॒सी॒त् । प॒ञ्चभि॒रिति॑ पञ्च-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । भू॒ताने॑ । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । भू॒ताना॑म् । पति॑ः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । आ॒सी॒त् । स॒प्त॒भि॒रिति॑ सप्त-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । स॒प्त॒ऋ॒षय॒ इति॑ सप्त-ऋ॒षयः॑ । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । धा॒ता । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । आ॒सी॒त् । न॒व॒भि॒रिति॑ न॒व-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । पि॒तर॑ः । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । अदि॑तिः । अधि॑पत्नी॒त्यधि॑-पत्नी । आ॒सी॒त् । ए॒का॒द॒श॒भि॒रित्ये॑कादश-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । ऋ॒तव॑ः । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । आ॒र्त॒वः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । आ॒सी॒त् । त्र॒यो॒द॒श॒भि॒रिति॑ त्रयोदश-भिः । अ॒स्तु॒व॒त॒ । मासाः । अ॒सृ॒ज्य॒न्त॒ । स॒व्व॑थ्स॒र इति॑ सम्-व॒थ्स॒रः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आसीत् । पञ्चदशभिरितिं पञ्चदश-भिः । अस्तुवत । क्षत्रम् । असृज्यत । इन्द्रः । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । सप्तदशभिरितिं सप्तदश-भिः । अस्तुवत । पशवः । असृज्यन्त । बृहस्पतिः । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । नवदशभिरितिं नवदश-भिः । अस्तुवत । शूद्रार्यावितिं शूद्र-अर्यौ । असृज्येताम् । अहोरात्रे इत्यहः-रात्रे । अधिंपत्नी इत्यधिं-पत्नी । आस्ताम् । एकंवि॰शत्येत्येकं-वि॰शत्या । अस्तुवत । एकंशफा इत्येकं-शफाः । पशवः । असृज्यन्त । वरुणः । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । त्रयोंवि॰शत्येति त्रयः-वि॰शत्या । अस्तुवत । क्षुद्राः । पशवः । असृज्यन्त । पूषा । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । पञ्चंवि॰शत्येति पञ्च-वि॰शत्या । अस्तुवत । आरण्याः । पशवः । असृज्यन्त । वायुः । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । सप्तविंशत्येतिं सप्त-वि॰शत्या । अस्तुवत । द्यावांपृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । वीतिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऐताम् । वसवः । रुद्राः । आदित्याः । अनु । वीतिं । आयन् । तेषाम् । आधिंपत्यमित्याधिं-पत्यम् । आसीत् । नवंवि॰शत्येति नवं-वि॰शत्या । अस्तुवत । वनस्पतयः । असृज्यन्त । सोमः । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् । एकंत्रि॰शतेत्येकं-त्रि॰शता । अस्तुवत । प्रजा इतिं प्र-जाः । असृज्यन्त । यावानाम् । च । अयावानाम् । च । आधिंपत्यमित्याधिं-पत्यम् । आसीत् । त्रयंस्त्रि॰शतेति त्रयः-त्रि॰शता । अस्तुवत । भूतानिं । अशाम्यन् । प्रजापतिरितिं प्रजा-पतिः । परमेष्ठी । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । आसीत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इयम् । एव । सा । या । प्रथमा । व्यौच्छदितिं वि-औच्छत् । अन्तः । अस्याम् । चरति । प्रविष्टेति प्र-विष्टा ॥ वधूः । जजान । नवगदितिं नव-गत् । जनित्री । त्रयः । एनाम् । महिमानः । सचन्ते ॥ छन्दस्वती इतिं । उषसा । पेपिंशाने इतिं । समानम् । योनिम् । अन्वितिं । सञ्चरन्ती इतिं सम्-चरन्ती ॥ सूर्यपत्नी इति सूर्य-पत्नी । वीतिं । चरतः । प्रजानती इतिं प्र-जानती । केतुम् । कृण्वाने इतिं । अजरे इतिं । भूरिरेतसेति

भूरि॑-रे॒तसा॒ ॥ ऋ॒तस्य॑ । पन्थाम् । अन्विति॑ । ति॒स्रः । एति॑ । अ॒गुः॒ । त्रय॑ः । घ॒र्मास॑ः । अन्विति॑ । ज्योति॑षा । एति॑ । अ॒गुः॒ ॥ प्र॒जामिति॑ प्र-जाम् । एका । रक्ष॑ति । ऊर्जम् । एका ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। व्र॒तम् । एका । र॒क्ष॒ति॒ । दे॒व॒यू॒नामिति॑ देव-यू॒नाम् ॥ च॒तु॒ष्टो॒म इति॑ चतुः-स्तो॒मः । अ॒भ॒व॒त् । या । तु॒रीया । य॒ज्ञस्य॑ । प॒क्षौ । ऋ॒ष॒यः॒ । भव॑न्ती ॥ गा॒य॒त्रीम् । त्रि॒ष्टु॒भम् । जग॑तीम् । अ॒नु॒ष्टु॒भमित्य॑नु-स्तुभम् । बृ॒हत् । अ॒र्कम् । यु॒ञ्जा॒नाः । सुव॑ः । एति॑ । अ॒भ॒र॒न्न् । इ॒दम् ॥ प॒ञ्चभि॒रिति॑ प॒ञ्च-भि॒ः । धा॒ता । वीति॑ । द॒धौ॒ । इ॒दम् । यत् । तासाम् । स्वसृ॑ः । अ॒ज॒न॒य॒त् । पञ्च॑प॒ञ्चेति॒ पञ्च॑-प॒ञ्च ॥ तासाम् । उ॒ । य॒न्ति॒ । प्र॒य॒वेणेति॑ प्र-य॒वेन॑ । पञ्च॑ । नाना । रू॒पाणि॑ । ऋ॒तव॑ः । वसा॑नाः ॥ त्रि॒ꣳश॒त् । स्वसा॑रः । उपेति॑ । य॒न्ति॒ । नि॒ष्कृ॒तमिति॑ निः-कृ॒तम् । स॒मा॒नम् । के॒तुम् । प्र॒ति॒मु॒ञ्च॒मा॒ना॒ इति॑ प्रति-मु॒ञ्च॒मा॒नाः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऋ॒तून् । त॒न्व॒ते॒ । क॒वय॑ः । प्र॒जा॒न॒तीरिति॑ प्र-जा॒न॒तीः॒ । मध्ये॑छन्दस॒ इति॒ मध्ये-छ॒न्द॒स॒ः । परीति॑ । यन्ति॑ । भास्व॑तीः ॥ ज्योति॑ष्मती । प्रतीति॑ । मु॒ञ्च॒ते॒ । नभ॑ः । रात्री । दे॒वी । सूर्य॑स्य । व्र॒तानि॑ ॥ वीति॑ । प॒श्य॒न्ति॒ । प॒शव॑ः । जाय॑मानाः । नाना॑रूपा॒ इति॒ नाना-रू॒पा॒ः । मा॒तुः । अ॒स्या॒ः । उ॒पस्थ॒ इत्यु॒प-स्थे॒ ॥ एका॒ष्टके॒त्येक॑-अ॒ष्ट॒का । तप॑सा । तप्य॑माना । ज॒जान॑ । गर्भम् । म॒हि॒मानम् । इन्द्र॑म् ॥ तेन॑ । दस्यू॑न् । वीति॑ । अ॒स॒ह॒न्त॒ । दे॒वाः । ह॒न्ता । असु॑राणाम् । अ॒भ॒व॒त् । शची॑भि॒रिति॒ शचि॑-भि॒ः ॥ अना॑नुजा॒मित्यना॑नु-जा॒म् । अ॒नु॒जा॒मित्य॑नु-जाम् । माम् । अ॒क॒र्त॒ । स॒त्यम् । वद॑न्ती । अन्विति॑ । इ॒च्छे॒ । ए॒तत् ॥ भू॒यासम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒स्य॒ । सु॒म॒ताविति॑ सु-म॒तौ । यथा । यू॒यम् । अ॒न्या । व॒ः । अ॒न्याम् । अतीति॑ । मा । प्रेति॑ । यु॒क्त॒ ॥ अभूत् । मम॑ । सु॒म॒ताविति॑ सु-म॒तौ । वि॒श्ववे॑दा॒ इति॑ वि॒श्व-वे॒दा॒ः । आ॒ष्ट॑ । प्र॒ति॒ष्ठामिति॑ प्रति-स्थाम् । अवि॑दत् । हि । गा॒धम् ॥ भू॒यासम् । अ॒स्य॒ । सु॒म॒ताविति॑ सु-म॒तौ । यथा । यू॒यम् । अ॒न्या । व॒ः । अ॒न्याम् । अतीति॑ । मा । प्रेति॑ । यु॒क्त॒ ॥ पञ्च॑ । व्यु॑ष्टी॒रिति॒ वि-उ॒ष्टी॒ः । अन्विति॑ । पञ्च॑ । दोहाः । गाम् । पञ्च॑नाम्नी॒मिति॒ पञ्च॑-ना॒म्नी॒म्

। ऋ॒तव॑ः । अ॒न्वि॒ति॒ । पञ्च॑ ॥ पञ्च॑ । दिश॑ः । प॒ञ्च॒द॒शेन॑ेति॒ पञ्च-द॒शेन॑ । क्लृप्ताः । स॒मा॒नमू॒र्ध्नी॑रिति॑ समा॒न-मू॒र्ध्नीः॑ । अ॒भी॒ति॒ । लो॒कम् । एक॑म् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऋ॒तस्य॑ । गर्भ॑ः । प्र॒थ॒मा । व्यू॑षुषीति॒ वि-ऊ॒षु॒षी॒ । अ॒पाम् । एका॑ । म॒हि॒मान॑म् । बि॒भ॒र्ति॒ ॥ सूर्य॑स्य । एका॑ । चर॑ति । नि॒ष्कृ॒तेष्वि॑ति॒ निः॒-कृ॒तेषु॑ । घ॒र्मस्य॑ । एका॑ । स॒वि॒ता । एका॑म् । नीति॑ । य॒च्छ॒ति॒ ॥ या । प्र॒थ॒मा । व्यौच्छ॒दिति॑ वि-औच्छ॑त् । सा । धे॒नुः । अ॒भ॒व॒त् । य॒मे ॥ सा । नः॒ । पय॑स्वती । धु॒क्ष्व॒ । उत्त॑रामुत्तरा॒मित्युत्त॑राम्-उ॒त्त॒रा॒म् । समा॑म् ॥ शु॒क्रऋ॒॑षभेति॑ शु॒क्र-ऋ॒ष॒भा॒ । नभ॑सा । ज्योति॑षा । एति॑ । अ॒गा॒त् । वि॒श्वरू॒पेति॑ वि॒श्व-रू॒पा॒ । श॒ब॒लीः॒ । अ॒ग्निके॑तु॒रित्य॒ग्नि-के॒तुः॒ ॥ स॒मा॒नम् । अर्थ॑म् । स्व॒प॒स्यमा॒नेति॑ सु-अ॒प॒स्यमा॑ना । बिभ्र॑ती । ज॒राम् । अ॒ज॒रे॒ । उ॒ष॒ः । एति॑ । अ॒गा॒ः ॥ ऋ॒तू॒नाम् । पत्नी॑ । प्र॒थ॒मा । इ॒यम् । एति॑ । अ॒गा॒त् । अह्ना॑म् । ने॒त्री । जु॒नि॒त्री । प्र॒जा॒ना॒मिति॑ प्र-जा॒नाम् ॥ एका॑ । स॒ती । ब॒हु॒धेति॑ बहु-धा । उ॒ष॒ः । वीति॑ । उ॒च्छ॒सि॒ । अजी॑र्णा । त्वम् । ज॒र॒य॒सि॒ । सर्व॑म् । अ॒न्यत् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्ने॑ । जा॒ता॒न् । प्रेति॑ । नु॒द॒ । नः॒ । स॒प॒त्ना॒न् । प्रतीति॑ । अजा॑तान् । जा॒त॒वे॒द॒ इति॑ जात-वे॒दः॒ । नु॒द॒स्व॒ ॥ अ॒स्मे इति॑ । दी॒दि॒हि॒ । सु॒मना॒ इति॑ सु-मनाः । अहे॑डन्न् । तव॑ । स्या॒म् । शर्म॑न्न् । त्रि॒व॒रू॒थ॒ इति॑ त्रि-व॒रू॒थः । उ॒द्बि॒दित्यु॑त्-भित् ॥ सह॑सा । जा॒ता॒न् । प्रेति॑ । नु॒द॒ । नः॒ । स॒प॒त्ना॒न् । प्रतीति॑ । अजा॑तान् । जा॒त॒वे॒द॒ इति॑ जात-वे॒दः॒ । नु॒द॒स्व॒ ॥ अधीति॑ । नः॒ । ब्रू॒हि॒ । सु॒म॒न॒स्यमा॑न॒ इति॑ सु-म॒न॒स्यमा॑नः । व॒यम् । स्या॒म॒ । प्रेति॑ । नु॒द॒ । नः॒ । स॒प॒त्ना॒न् ॥ च॒तु॒श्च॒त्वा॒रि॒ꣳश इति॑ चतुः-च॒त्वा॒रि॒ꣳशः । स्तोम॑ः । वर्च॑ः । द्र॒वि॒ण॒म् । षो॒ड॒शः । स्तोम॑ः । ओज॑ः । द्र॒वि॒ण॒म् । पृ॒थि॒व्याः । पु॒री॒षम् । अ॒सि॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अप्स॑ः । नाम॑ ॥ एव॑ः । छ॒न्द॑ः । वरि॑वः । छ॒न्द॑ः । शम्भूरिति॑ शम्-भूः । छ॒न्द॑ः । प॒रि॒भूरिति॑ परि-भूः । छ॒न्द॑ः । आ॒च्छ॒त् । छ॒न्द॑ः । मन॑ः । छ॒न्द॑ः । व्यच॑ः । छ॒न्द॑ः । सिन्धु॑ः । छ॒न्द॑ः । स॒मु॒द्रम् । छ॒न्द॑ः । स॒लि॒लम् ।

छन्दः । सय्यँदितिं सम्-यत् । छन्दः । वियदितिं वि-यत् । छन्दः । बृहत् । छन्दः । रथन्तरमितिं रथम्-तरम् । छन्दः । निकाय इतिं नि-कायः । छन्दः । विवध इतिं वि-वधः । छन्दः । गिरः । छन्दः । भ्रजः । छन्दः । सष्टुबितिं स-स्तुप् । छन्दः । अनुष्टुबित्यनु-स्तुप् । छन्दः । ककुत् । छन्दः । त्रिककुदितिं त्रि-ककुत् । छन्दः । काव्यम् । छन्दः । अङ्कुपम् । छन्दः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पदपङ्क्तिरितिं पद-पङ्क्तिः । छन्दः । अक्षरपङ्क्तिरित्यक्षरं-पङ्क्तिः । छन्दः । विष्टारपङ्क्तिरितिं विष्टार-पङ्क्तिः । छन्दः । क्षुरः । भृज्वान् । छन्दः । प्रच्छत् । छन्दः । पक्षः । छन्दः । एवः । छन्दः । वरिवः । छन्दः । वयः । छन्दः । वयस्कृदितिं वयः-कृत् । छन्दः । विशालमितिं वि-शालम् । छन्दः । विष्पर्धा इति वि-स्पर्धाः । छन्दः । छदिः । छन्दः । दूरोहणमितिं दुः-रोहणम् । छन्दः । तन्द्रम् । छन्दः । अङ्काङ्कम् । छन्दः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। अग्निः । वृत्राणिं । जङ्घनत् । द्रविणस्युः । विपन्ययेतिं वि-पन्यया ॥ समिद्ध इति सम्-इद्धः । शुक्रः । आहुत इत्या-हुतः ॥ त्वम् । सोम । असि । सत्पतिरिति सत्-पतिः । त्वम् । राजा । उत । वृत्रहेतिं वृत्र-हा ॥ त्वम् । भद्रः । असि । क्रतुः ॥ भद्रा । ते । अग्ने । स्वनीकेतिं सु-अनीक । सन्दृगितिं सम्-दृक् । घोरस्य । सतः । विषुणस्य । चारुः ॥ न । यत् । ते । शोचिः । तमसा । वरन्त । न । ध्वस्मानः । तनुविं । रेपः । एतिं । अधुः ॥ भद्रम् । ते । अग्ने । सहसिन्न् । अनीकम् । उपाके । एतिं । रोचते । सूर्यस्य ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। रुशत् । दृशे । ददृशे । नक्तया । चित् । अरूक्षितम् । दृशे । एतिं । रूपे । अन्नम् ॥ सः । एना । अनीकेन । सुविदत्र इतिं सु-विदत्रः । अस्मे इतिं । यष्टा । देवान् । आयजिष्ठ इत्या-यजिष्ठः । स्वस्ति ॥ अदब्धः । गोपा इतिं गो-पाः । उत । नः । परस्पा इतिं परः-पाः । अग्ने । द्युमदितिं द्यु-मत् । उत । रेवत् । दिदीहि ॥ स्वस्ति । नः । दिवः । अग्ने । पृथिव्याः । विश्वायुरितिं विश्व-आयुः । धेहि । यजथाय । देव ॥ यत् । सीमहिं ।

दि॒वि॒जा॒तेति॑ दिवि-जा॒त॒ । प्रश॑स्तमिति॒ प्र-श॒स्त॒म् । तत् । अ॒स्मासु॑ । द्रवि॑णम् । धे॒हि॒ । चि॒त्रम् ॥ यथा । हो॒तः । मनु॑षः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। दे॒व॒ता॒तेति॑ दे॒व-ता॒ता॒ । य॒ज्ञेभिः॑ । सू॒नो॒ इति॑ । स॒हस॑सः । यजा॑सि ॥ ए॒वा । नः॒ । अ॒द्य । स॒मना॑ । स॒मा॒नान् । उ॒शन्न् । अ॒ग्ने॒ । उ॒श॒तः । य॒क्षि॒ । दे॒वान् ॥ अ॒ग्निम् । ई॒डे॒ । पु॒रोहि॑तमिति॑ पुरः-हि॒त॒म् । य॒ज्ञस्य॑ । दे॒वम् । ऋ॒त्विज॑म् ॥ होता॑रम् । र॒त्न॒धात॑ममिति॑ रत्न-धात॑मम् ॥ वृषा । सो॒म॒ । द्यु॒मानिति॑ द्यु-मान् । अ॒सि॒ । वृषा । दे॒व॒ । वृष॑व्रत॒ इति॒ वृष॑-व्र॒तः॒ ॥ वृषा । धर्मा॑णि । द॒धि॒षे॒ ॥ सान्त॑पना॒ इति॒ साम्-त॒प॒नाः॒ । इ॒दम् । ह॒विः । मरु॑तः । तत् । जु॒जु॒ष्ट॒न॒ ॥ यु॒ष्माक॑ । ऊ॒ती । रि॒शा॒द॒स॒ इति॑ रिश-अ॒द॒सः॒ ॥ यः । नः॒ । मर्तः॑ । वस॑वः । दु॒ह्व॒णा॒युरिति॑ दुः-ह्व॒णा॒युः । ति॒रः । स॒त्यानि॑ । म॒रु॒तः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। जिघा॑ꣳसात् ॥ द्रुहः॑ । पाशम् । प्रतीति॑ । सः । मु॒चीष्ट॒ । तपि॑ष्ठेन । तप॑सा । ह॒न्त॒न॒ । तम् ॥ स॒व्वँ॑थ्स॒रीणा॒ इति॑ सम्-व॒थ्स॒रीणाः । म॒रुत॑ः । स्व॒र्का इति॑ सु-अ॒र्काः । उ॒रु॒क्षया॒ इत्यु॑रु-क्षयाः । सग॑णा॒ इति॒ स-ग॒णा॒ः । मानु॑षेषु ॥ ते । अ॒स्मत् । पाशान्॑ । प्रेति॑ । मु॒श्च॒न्तु॒ । अꣳह॑सः । सा॒न्त॒प॒ना इति॑ साम्-त॒प॒नाः । म॒दि॒राः । मा॒द॒यि॒ष्णव॑ः ॥ पि॒प्री॒हि । दे॒वान् । उ॒श॒तः । य॒वि॒ष्ठ॒ । वि॒द्वान् । ऋ॒तून् । ऋ॒तु॒प॒त॒ इत्यृ॑तु-प॒ते॒ । य॒ज॒ । इ॒ह ॥ ये । दैव्याः । ऋ॒त्विज॑ः । तेभिः॑ । अ॒ग्ने॒ । त्वम् । होतॄ॑णाम् । अ॒सि॒ । आर्य॑जिष्ठ इत्या-य॒जि॒ष्ठ॒ः ॥ अग्ने । यत् । अ॒द्य । वि॒शः । अ॒ध्व॒र॒स्य॒ । हो॒तः॒ । पा॒व॒क ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-5,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। शो॒चे॒ । वेः॒ । त्वम् । हि । यज्वा ॥ ऋ॒ता । य॒जा॒सि॒ । म॒हि॒ना । वीति॑ । यत् । भूः । हव्या॑ । व॒ह॒ । य॒वि॒ष्ठ॒ । या । ते॒ । अ॒द्य ॥ अ॒ग्निना॑ । र॒यिम् । अ॒श्न॒व॒त् । पोष॑म् । ए॒व । दि॒वेदि॑व॒ इति॑ दि॒वे-दि॒वे॒ ॥ य॒शस॑म् । वी॒र॒व॒त्त॒ममिति॑ वी॒र॒व॑त्-त॒म॒म् ॥ ग॒य॒स्फान॒ इति॑ गय-स्फान॑ः । अ॒मी॒व॒हेत्य॑मीव-हा । व॒सु॒विदिति॑ वसु-वित् । पु॒ष्टि॒वर्ध॑न॒ इति॑ पुष्टि-वर्ध॑नः ॥ सु॒मि॒त्र इति॑ सु-मि॒त्रः । सो॒म॒ । नः॒ । भ॒व॒ ॥ गृहं॑मेधास॒ इति॒ गृह॑-मे॒धा॒सः॒ । ए॒ति॑ ।

गत । मरुतः । मा । अपेतिं । भूतन ॥ प्रमुञ्चन्त इतिं प्र-मुञ्चन्तः । नः । अꣳहसः ॥ पूर्वीभिः । हि । ददाशिम । शरद्भिरितिं शरत्-भिः । मरुतः । वयम् ॥ महोभिरिति महः-भिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-6,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। चऋषणीनाम् ॥ प्रेतिं । बुध्नियाः । ईरते । वः । महाꣳसि । प्रेतिं । नामानि । प्रयज्यव इतिं प्र-यज्यवः । तिरध्वम् ॥ सहस्रियम् । दम्यम् । भागम् । एतम् । गृहमेधीयमितिं गृह-मेधीयम् । मरुतः । जुषध्वम् ॥ उपेतिं । यम् । एतिं । युवतिः । सुदक्षमितिं सु-दक्षम् । दोषा । वस्तोः । हविष्मती । घृताची ॥ उपेतिं । स्वा । एनम् । अरमतिः । वसूयुरितिं वसु-युः ॥ V । इमो इतिं । अग्ने । वीततमानीतिं वीत-तमानि । हव्या । अजस्रः । वक्षि । देवतातिमितिं देव-तातिम् । अच्छ ॥ प्रतीतिं । नः । ईम् । सुरभीणिं । वियन्तु ॥ क्रीडम् । वः । शर्धः । मारुतम् । अनर्वाणम् । रथेशुभमितिं रथे-शुभम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-7,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। कण्वाः । अभि । प्रेतिं । गायत ॥ अत्यासः । न । ये । मरुतः । स्वञ्चः । यक्षदृश इतिं यक्ष-दृशः । न । शुभयन्त । मर्याः ॥ ते । हर्म्येष्ठा इतिं हर्म्ये-स्थाः । शिशवः । न । शुभ्राः । वथ्सासः । न । प्रक्रीडिन इतिं प्र-क्रीडिनः । पयोधा इतिं पयः-धाः ॥ प्रेतिं । एषाम् । अज्मेषु । विथुरा । इव । रेजते । भूमिः । यामेषु । यत् । ह । युञ्जते । शुभे ॥ ते । क्रीडयः । धुनयः । भ्राजदृष्टय इति भ्राजत्-ऋष्टयः । स्वयम् । महित्वमितिं महि-त्वम् । पनयन्त । धूतयः ॥ उपह्वरेष्विंत्युप-ह्वरेषु । यत् । अचिंध्वम् । ययिम् । वयः । इव । मरुतः । केन ।

काण्ड -4, प्रपाठक -3, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-8,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -याज्याः,

। चित् । पथा ॥ श्रोतन्ति । कोशाः । उपेतिं । वः । रथेषु । एतिं । घृतम् । उक्षत । मधुवर्णमिति मधु-वर्णम् । अर्चते ॥ अग्निमग्निमित्यग्निम्-अग्निम् । हवीमभिरिति हवीम-भिः । सदा । हवन्त । विश्पतिम् ॥ हव्यवाहमितिं हव्य-वाहम् । पुरुप्रियमितिं पुरु-प्रियम् ॥ तम् । हि । शश्वन्तः । ईडते । स्रुचा । देवम् । घृतश्चुतेतिं घृत-श्चुता ॥ अग्निम् । हव्याय । वोढवे ॥ इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । रोचना । दिवः । श्नथत् । वृत्रम् । इन्द्रम् । वः । विश्वतः

। परीतिं । इन्द्रम् । नरः । विश्वंकर्मन्निति विश्वं-कर्मन् । हविषा । वावृधानः । विश्वंकर्मन्निति विश्वं-कर्मन् । हविषा । वर्धनेन ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रश्मिः । असि । क्षयाय । त्वा । क्षयम् । जिन्व । प्रेतिरिति प्र-इतिः । असि । धर्माय । त्वा । धर्मम् । जिन्व । अन्विंतिरित्यनु-इतिः । असि । दिवे । त्वा । दिवम् । जिन्व । सन्धिरितिं सम्-धिः । असि । अन्तरिक्षाय । त्वा । अन्तरिक्षम् । जिन्व । प्रतिधिरितिं प्रति-धिः । असि । पृथिव्यै । त्वा । पृथिवीम् । जिन्व । विष्टम्भ इतिं वि-स्तम्भः । असि । वृष्ट्यै । त्वा । वृष्टिम् । जिन्व । प्रवेतिं प्र-वा । असि । अह्ने । त्वा । अहः । जिन्व । अनुवेत्यनु-वा । असि । रात्रियै । त्वा । रात्रिम् । जिन्व । उशिक् । असि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वसुभ्य इति वसु-भ्यः । त्वा । वसून् । जिन्व । प्रकेत इतिं प्र-केतः । असि । रुद्रेभ्यः । त्वा । रुद्रान् । जिन्व । सुदीतिरितिं सु-दीतिः । असि । आदित्येभ्यः । त्वा । आदित्यान् । जिन्व । ओजः । असि । पितृभ्य इतिं पितृ-भ्यः । त्वा । पितॄन् । जिन्व । तन्तुः । असि । प्रजाभ्य इतिं प्र-जाभ्यः । त्वा । प्रजा इतिं प्र-जाः । जिन्व । पृतनाषाट् । असि । पशुभ्य इतिं पशु-भ्यः । त्वा । पशून् । जिन्व । रेवत् । असि । ओषधीभ्य इत्योषधि-भ्यः । त्वा । ओषधीः । जिन्व । अभिजिदित्यभि-जित् । असि । युक्तग्रावेतिं युक्त-ग्रावा । इन्द्राय । त्वा । इन्द्रम् । जिन्व । अधिपतिरित्यधि-पतिः । असि । प्राणायेतिं प्र-अनाय ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। त्वा । प्राणमितिं प्र-अनम् । जिन्व । यन्ता । असि । अपानायेत्यप-अनाय । त्वा । अपानमित्यप-अनम् । जिन्व । सꣳसर्प इतिं सम्-सर्पः । असि । चक्षुषे । त्वा । चक्षुः । जिन्व । वयोधा इतिं वयः-धाः । असि । श्रोत्राय । त्वा । श्रोत्रम् । जिन्व । त्रिवृदितिं त्रि-वृत् । असि । प्रवृदितिं प्र-वृत् । असि । सवृँदितिं सम्-वृत् । असि । विवृदितिं वि-वृत् । असि । सꣳरोह इतिं सम्-रोहः । असि । नीरोह इतिं निः-रोहः । असि । प्ररोह

इति॑ प्र-रो॒हः । अ॒सि॒ । अ॒नु॒रो॒ह इत्य॑नु-रो॒हः । अ॒सि॒ । व॒सु॒कः । अ॒सि॒ । वेष॑श्रिरिति॒ वेष॑-श्रिः । अ॒सि॒ । वस्य॑ष्टिः । अ॒सि॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। राज्ञी । अ॒सि॒ । प्राची । दिक् । वस॑वः । ते॒ । दे॒वाः॒ । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒यः॒ । अ॒ग्नेः॒ । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ऽध॒र्तेति॑ प्रति-ध॒र्ता । त्रि॒वृदिति॑ त्रि-वृत् । त्वा॒ । स्तोम॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒तु॒ । आज्य॑म् । उ॒क्थम् । अव्य॑थयत् । स्त॒भ्ना॒तु॒ । र॒थ॒न्त॒रमिति॑ रथम्-त॒रम् । साम॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थित्यै॒ । वि॒राडिति॑ वि-राट् । अ॒सि॒ । दक्षि॑णा । दिक् । रु॒द्राः । ते॒ । दे॒वाः॒ । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒यः॒ । इन्द्रः॑ । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ऽध॒र्तेति॑ प्रति-ध॒र्ता । प॒ञ्च॒द॒श इति॑ पञ्च-द॒शः । त्वा॒ । स्तोम॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒तु॒ । प्रऽउ॑गम् । उ॒क्थम् । अव्य॑थयत् । स्त॒भ्ना॒तु॒ । बृ॒हत् । साम॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थित्यै॒ । स॒म्ऽराडिति॑ सम्-राट् । अ॒सि॒ । प्र॒तीची । दिक् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आ॒दि॒त्याः । ते॒ । दे॒वाः॒ । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒यः॒ । सोम॑ः । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ऽध॒र्तेति॑ प्रति-ध॒र्ता । स॒प्त॒द॒श इति॑ सप्त-द॒शः । त्वा॒ । स्तोम॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒तु॒ । म॒रु॒त्व॒तीय॑म् । उ॒क्थम् । अव्य॑थयत् । स्त॒भ्ना॒तु॒ । वै॒रू॒पम् । साम॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थित्यै॒ । स्व॒राडिति॑ स्व-राट् । अ॒सि॒ । उदी॑ची । दिक् । विश्वे॑ । ते॒ । दे॒वाः॒ । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒यः॒ । वरु॑णः । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ऽध॒र्तेति॑ प्रति-ध॒र्ता । एक॑वि॒ꣳश इत्येक-वि॒ꣳशः । त्वा॒ । स्तोम॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒तु॒ । निष्के॑वल्यम् । उ॒क्थम् । अव्य॑थयत् । स्त॒भ्ना॒तु॒ । वै॒रा॒जम् । साम॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थित्यै॒ । अधि॑प॒त्नीत्यधि॑-प॒त्नी॒ । अ॒सि॒ । बृ॒हती॑ । दिक् । म॒रुत॑ः । ते॒ । दे॒वाः॒ । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒यः॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। बृ॒हस्पति॑ः । हे॒ती॒नाम् । प्र॒ति॒ऽध॒र्तेति॑ प्रति-ध॒र्ता । त्रि॒ण॒व॒त्र॒य॒स्त्रि॒ꣳशाविति॑ त्रिणव-त्रयस्त्रि॒ꣳशौ । त्वा॒ । स्तोमौ॑ । पृ॒थि॒व्याम् । श्र॒य॒ता॒म् । वै॒श्व॒दे॒वाग्नि॑मारु॒ते इति॑ वैश्वदेव-आग्नि॑मारु॒ते । उ॒क्थे इति॑ । अव्य॑थयन्ती॒ इति॑ । स्त॒भ्ना॒ता॒म् । शा॒क्क॒र॒रै॒व॒ते इति॑ शाक्कर-रैव॒ते । साम॑नी॒ इति॑ । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑-स्थित्यै॒ । अ॒न्तरि॑क्षाय । ऋष॑यः । त्वा॒ । प्र॒थ॒म॒जा इति॑ प्रथम-जाः । दे॒वेषु॑ । दि॒वः । मात्र॑या । व॒रि॒णा । प्र॒थ॒न्तु॒ । वि॒ऽध॒र्तेति॑ वि-ध॒र्ता । च॒ । अ॒यम् ।

अधिपतिरित्यधि-पतिः । च । ते । त्वा । सर्वे । सद्विँदाना इतिं सम्-विदानाः । नाकस्य । पृष्ठे । सुवर्ग इतिं सुवः-गे । लोके । यजमानम् । च । सादयन्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अयम् । पुरः । हरिकेश इति हरि-केशः । सूर्यरश्मिरिति सूर्य-रश्मिः । तस्य । रथगृथ्स इतिं रथ-गृथ्सः । च । रथौजा इति रथ-ओजाः । च । सेनानिग्रामण्यांवितिं सेनानि-ग्रामण्यौ । पुञ्जिकस्थलेतिं पुञ्जिक-स्थला । च । कृतस्थलेतिं कृत-स्थला । च । अप्सरसौ । यातुधाना इतिं यातु-धानाः । हेतिः । रक्षांसि । प्रहेतिरिति प्र-हेतिः । अयम् । दक्षिणा । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । तस्य । रथस्वन इतिं रथ-स्वनः । च । रथेचित्र इति रथे-चित्रः । च । सेनानिग्रामण्यांवितिं सेनानि-ग्रामण्यौ । मेनका । च । सहजन्येतिं सह-जन्या । च । अप्सरसौ । दद्रुवः । पशवः । हेतिः । पौरुषेयः । वधः । प्रहेतिरिति प्र-हेतिः । अयम् । पश्चात् । विश्वव्यचा इतिं विश्व-व्यचाः । तस्य । रथप्रोत इति रथ-प्रोतः । च । असमरथ इत्यसम-रथः । च । सेनानिग्रामण्यांवितिं सेनानि-ग्रामण्यौ । प्रम्लोचन्तीतिं प्र-म्लोचन्ती । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अनुम्लोचन्तीत्यनु-म्लोचन्ती । च । अप्सरसौ । सर्पाः । हेतिः । व्याघ्राः । प्रहेतिरिति प्र-हेतिः । अयम् । उत्तरादित्युत्-तरात् । सय्यँद्वंसुरितिं सय्यँत्-वसुः । तस्य । सेनजिदितिं सेन-जित् । च । सुषेण इतिं सु-सेनः । च । सेनानिग्रामण्यांवितिं सेनानि-ग्रामण्यौ । विश्वाची । च । घृताची । च । अप्सरसौ । आपः । हेतिः । वातः । प्रहेतिरिति प्र-हेतिः । अयम् । उपरि । अर्वाग्वंसुरित्यर्वाक्-वसुः । तस्य । तार्क्ष्यः । च । अरिष्टनेमिरित्यरिष्ट-नेमिः । च । सेनानिग्रामण्यांवितिं सेनानि-ग्रामण्यौ । उर्वशी । च । पूर्वचित्तिरितिं पूर्व-चित्तिः । च । अप्सरसौ । विद्युदितिं वि-द्युत् । हेतिः । अवस्फूर्जन्नित्यव-स्फूर्जन्न् । प्रहेतिरिति प्र-हेतिः । तेभ्यः । नमः । ते । नः । मृडयन्तु । ते । यम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। द्विष्मः । यः । च । नः । द्वेष्टि । तम् । वः । जम्भे । दधामि । आयोः । त्वा । सदने । सादयामि । अवतः । छायायाम् । नमः । समुद्राय । नमः । समुद्रस्य । चक्षसे । परमेष्ठी । त्वा । सादयतु । दिवः । पृष्ठे । व्यचस्वतीम् । प्रथस्वतीम् । विभूमतीमिति वि-भूमतीम् । प्रभूमतीमिति प्र-भूमतीम् । परिभूमतीमिति परि-भूमतीम् । दिवम् । यच्छ । दिवम् । दृꣳह । दिवम् । मा । हिꣳसीः । विश्वस्मै । प्राणायेति प्र-अनाय । अपानायेत्यप-अनाय । व्यानायेति वि-अनाय । उदानायेत्युत्-अनाय । प्रतिष्ठाया इति प्रति-स्थायै । चरित्राय । सूर्यः । त्वा । अभीति । पातु । मह्या । स्वस्त्या । छर्दिषा । शन्तमेनेति शम्-तमेन । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् । ध्रुवा । सीद ॥ प्रोथत् । अश्वः । न । यवसे । अविष्यन् । यदा । महः । सम्बँरणादिति सम्-वरणात् । व्यस्थादिति वि-अस्थात् ॥ आत् । अस्य । वातः । अन्विति । वाति । शोचिः । अध । स्म । ते । व्रजनम् । कृष्णम् । अस्ति ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्निः । मूर्धा । दिवः । ककुत् । पतिः । पृथिव्याः । अयम् ॥ अपाम् । रेताꣳसि । जिन्वति ॥ त्वाम् । अग्ने । पुष्करात् । अधीति । अथर्वा । निरिति । अमन्थत ॥ मूर्ध्नः । विश्वस्य । वाघतः ॥ अयम् । अग्निः । सहस्रिणः । वाजस्य । शतिनः । पतिः ॥ मूर्धा । कविः । रयीणाम् ॥ भुवः । यज्ञस्य । रजसः । च । नेता । यत्र । नियुद्भिरिति नियुत्-भिः । सचसे । शिवाभिः ॥ दिवि । मूर्धानम् । दधिषे । सुवर्ष्यामिति सुवः-साम् । जिह्वाम् । अग्ने । चकृषे । हव्यवाहमिति हव्य-वाहम् ॥ अबोधि । अग्निः । समिधेति सम्-इधा । जनानाम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्रतीति । धेनुम् । इव । आयतीमित्या-यतीम् । उषासम् ॥ यह्वाः । इव । प्रेति । वयाम् । उज्जिहानाः इत्युत्-जिहानाः । प्रेति । भानवः । सिस्रते । नाकम् । अच्छ ॥ अवोचाम । कवये । मेध्याय । वचः । वन्दारु । वृषभाय । वृष्णे ॥ गविष्ठिरः । नमसा । स्तोमम् । अग्नौ । दिवि । इव । रुक्मम् । उर्व्यञ्चम् । अश्रेत् ॥ जनस्य । गोपा इति गो-पाः । अजनिष्ट । जागृविः । अग्निः । सुदक्ष इति सु-दक्षः । सुविताय । नव्यसे ॥ घृतप्रतीक इति घृत-प्रतीकः । बृहता । दिविस्पृशेति दिवि-स्पृशा । द्युमदिति द्यु-मत् । वीति । भाति । भरतेभ्यः । शुचिः ॥ त्वाम् । अग्ने । अङ्गिरसः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। गुहा । हितम् । अन्विति । अविन्दन् । शिश्रियाणम् । वनेवन इति वने-वने ॥ सः । जायसे । मथ्यमानः । सहः । महत् । त्वाम् । आहुः । सहसः । पुत्रम् । अङ्गिरः ॥ यज्ञस्य । केतुम् । प्रथमम् । पुरोहितमिति पुरः-हितम् । अग्निम् । नरः । त्रिषधस्थ इति त्रि-सधस्थे । समिति । इन्धते ॥ इन्द्रेण । देवैः । सरथमिति स-रथम् । सः । बर्हिषि । सीदत् । नीति । होता । यजथाय । सुक्रतुरिति सु-क्रतुः ॥ त्वाम् । चित्रश्रवस्तमेति चित्रश्रवः-तम । हवन्ते । विक्षु । जन्तवः ॥ शोचिष्केशमिति शोचिः-केशम् । पुरुप्रियेति पुरु-प्रिय । अग्ने । हव्याय । वोढवे ॥ सखायः । समिति । वः । सम्यञ्चम् । इषम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। स्तोमम् । च । अग्नये ॥ वज्रिष्ठाय । क्षितीनाम् । ऊर्जः । नप्ने । सहस्वते ॥ सꣳसमिति सम्-सम् । इत् । युवसे । वृषन् । अग्ने । विश्वानि । अर्यः । आ ॥ इडः । पदे । समिति । इध्यसे । सः । नः । वसूनि । एति । भर ॥ एना । वः । अग्निम् । नमसा । ऊर्जः । नपातम् । एति । हुवे ॥ प्रियम् । चेतिष्ठम् । अरतिम् । स्वध्वरमिति सु-अध्वरम् । विश्वस्य । दूतम् । अमृतम् ॥ सः । योजते । अरुषः । विश्वभोजसेति विश्व-भोजसा । सः । दुद्रवत् । स्वाहुत इति सु-आहुतः ॥ सुब्रह्मेति सु-ब्रह्मा । यज्ञः । सुशमीति सु-शमी ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वसूनाम् । देवम् । राधः । जनानाम् ॥ उदिति । अस्य । शोचिः । अस्थात् । आजुह्वानस्येत्या-जुह्वानस्य । मीढुषः ॥ उदिति । धूमासः । अरुषासः । दिविस्पृश इति दिवि-स्पृशः । समिति । अग्निम् । इन्धते । नरः ॥ अग्ने । वाजस्य । गोमत इति गो-मतः । ईशानः । सहसः । यहो इति ॥ अस्मे इति । धेहि । जातवेद इति जात-वेदः । महि । श्रवः ॥ सः । इधानः । वसुः । कविः । अग्निः । ईडेन्यः । गिरा ॥ रेवत् । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । पुर्वणीकेति पुरु-अनीक । दीदिहि ॥ क्षपः । राजन् । उत । त्मना । अग्ने । वस्तोः । उत । उषसः ॥ सः । तिग्मजम्भेति तिग्म-जम्भ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। र॒क्षस॑ः । द॒ह॒ । प्रति॑ ॥ ए॒ति॑ । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । इ॒धी॒म॒हि॒ । द्यु॒मन्त॒मिति॑ द्यु-मन्तम् । दे॒व॒ । अ॒ज॒रम् ॥ यत् । ह॒ । स्या । ते॒ । पनी॑यसी । स॒मिदिति॑ सम्-इत् । दी॒दय॑ति । द्यवि॑ । इष॑म् । स्तो॒तृभ्य॒ इति॑ स्तो॒तृ-भ्य॒ः । ए॒ति॑ । भ॒र॒ ॥ ए॒ति॑ । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । ऋ॒चा । ह॒विः । शु॒क्रस्य॑ । ज्योति॑षः । प॒ते॒ ॥ सुश्च॒न्द्रेति॒ सु-च॒न्द्र॒ । दस्म॑ । विश्पते । हव्य॑वाडिति॒ हव्य॑-वाट् । तुभ्य॑म् । हू॒य॒ते॒ । इष॑म् । स्तो॒तृभ्य॒ इति॑ स्तो॒तृ-भ्य॒ः । ए॒ति॑ । भ॒र॒ ॥ V । उ॒भे इति॑ । सुश्च॒न्द्रेति॒ सु-च॒न्द्र॒ । स॒र्पिष॑ः । दर्वी॒ इति॑ । श्री॒णी॒षे॒ । आ॒सनि॑ ॥ उ॒तो इति॑ । न॒ः । उदिति॑ । पु॒पू॒र्या॒ः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-7,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। उ॒क्थेषु॑ । श॒व॒स॒ः । प॒ते॒ । इष॑म् । स्तो॒तृभ्य॒ इति॑ स्तो॒तृ-भ्य॒ः । ए॒ति॑ । भ॒र॒ ॥ अग्ने॑ । तम् । अ॒द्य । अश्व॑म् । न । स्तोमै॑ः । क्रतु॑म् । न । भ॒द्रम् । हृ॒दि॒स्पृश॒मिति॑ हृदि-स्पृशम् ॥ ऋ॒ध्याम॑ । ते॒ । ओहै॑ः ॥ अध॑ । हि । अ॒ग्ने॒ । क्रतो॑ः । भ॒द्रस्य॑ । दक्ष॑स्य । सा॒धो॑ः ॥ र॒थी॑ः । ऋ॒तस्य॑ । बृ॒ह॒तः । ब॒भू॒थ॑ ॥ आ॒भि॑ः । ते॒ । अ॒द्य । गी॒र्भि॑ः । गृ॒ण॒न्त॑ः । अग्ने॑ । दा॒शे॑म ॥ प्रेति॑ । ते॒ । दि॒वः । न । स्त॒न॒य॒न्ति॒ । शु॒ष्मा॑ः ॥ ए॒भि॑ः । न॒ः । अ॒र्कै॑ः । भव॑ । न॒ः । अ॒र्वाङ् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-8,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। सु॒व॑ः । न । ज्योति॑ः ॥ अग्ने॑ । विश्वे॑भि॑ः । सु॒मना॒ इति॑ सु-मनाः । अनी॑कै॑ः ॥ अ॒ग्निम् । होता॑रम् । म॒न्ये॒ । दा॒स्व॑न्तम् । वसो॑ः । सू॒नु॒म् । सह॑सः । जा॒तवे॑दस॒मिति॑ जा॒त-वे॒द॒स॒म् ॥ विप्र॑म् । न । जा॒तवे॑दस॒मिति॑ जा॒त-वे॒द॒स॒म् ॥ यः । ऊ॒र्ध्वया॑ । स्व॒ध्व॒र इति॑ सु-अ॒ध्व॒रः । दे॒वः । दे॒वाच्या॑ । कृ॒पा ॥ घृ॒तस्य॑ । वि॒भ्रा॒ष्टि॒मिति॒ वि-भ्रा॒ष्टि॒म् । अ॒न्विति॑ । शु॒क्रशो॑चिष॒ इति॑ शुक्र-शो॒चि॒ष॒ः । आ॒जु॒ह्वा॑न॒स्येत्या-जु॒ह्वा॑नस्य । स॒र्पिष॑ः ॥ अग्ने॑ । त्वम् । न॒ः । अन्त॑मः ॥ उ॒त । त्रा॒ता । शि॒वः । भ॒व॒ । व॒रू॒थ्य॑ः ॥ तम् । त्वा॒ । शो॒चि॒ष्ठ॒ । दी॒दि॒व॒ः ॥ सु॒म्नाय॑ । नूनम् । ई॒म॒हे॒ । सखि॑भ्य॒ इति॒ सखि॑-भ्य॒ः ॥ वसु॑ः । अ॒ग्नि॑ः । वसु॑श्रवा॒ इति॒ वसु॑-श्र॒वा॒ः ॥ अच्छ॑ । न॒क्षि॒ । द्यु॒मत्त॑म॒ इति॑ द्यु॒मत्-त॒म॒ः । र॒यिम् । दा॒ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि-भ्याम् । त्वा । सयुजेतिं स-युजा । युजा । युनज्मि । आघाराभ्यामित्या-घाराभ्याम् । तेजसा । वर्चसा । उक्थेभिः । स्तोमेंभिः । छन्दोंभिरिति छन्दः-भिः । रय्यै । पोषाय । सजातानामितिं स-जातानाम् । मध्यमस्थेयायेतिं मध्यम-स्थेयाय । मया । त्वा । सयुजेतिं स-युजा । युजा । युनज्मि । अम्बा । दुला । नितत्निरितिं नि-तत्निः । अभ्रयन्ती । मेघयन्ती । वऱ्षयन्ती । चुपुणीका । नामं । असि । प्रजापतिनेतिं प्रजा-पतिना । त्वा । विश्वाभिः । धीभिः । उपेतिं । दधामि । पृथिवी । उदपुरमित्युंद-पुरम् । अन्नेंन । विष्टा । मनुष्याः । ते । गोप्तारंः । अग्निः । वियंत्त इति वि-यत्तः । अस्याम् । ताम् । अहम् । प्रेतिं । पद्ये । सा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । शर्मं । च । वर्मं । च । अस्तु । अधिंद्यौरित्यधिं-द्यौः । अन्तरिंक्षम् । ब्रह्मंणा । विष्टा । मरुतंः । ते । गोप्तारंः । वायुः । वियंत्त इति वि-यत्तः । अस्याम् । ताम् । अहम् । प्रेतिं । पद्ये । सा । मे । शर्मं । च । वर्मं । च । अस्तु । द्यौः । अपंराजितेत्यपंरा-जिता । अमृतेंन । विष्टा । आदित्याः । ते । गोप्तारंः । सूर्यंः । वियंत्त इति वि-यत्तः । अस्याम् । ताम् । अहम् । प्रेतिं । पद्ये । सा । मे । शर्मं । च । वर्मं । च । अस्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। बृहस्पतिंः । त्वा । सादयतु । पृथिव्याः । पृष्ठे । ज्योतिंष्मतीम् । विश्वंस्मै । प्राणायेतिं प्र-अनायं । अपानायेत्यंप-अनायं । विश्वम् । ज्योतिंः । यच्छ । अग्निः । ते । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । त्वा । सादयतु । अन्तरिंक्षस्य । पृष्ठे । ज्योतिंष्मतीम् । विश्वंस्मै । प्राणायेतिं प्र-अनायं । अपानायेत्यंप-अनायं । विश्वम् । ज्योतिंः । यच्छ । वायुः । ते । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । प्रजापतिरितिं प्रजा-पतिः । त्वा । सादयतु । दिवः । पृष्ठे । ज्योतिंष्मतीम् । विश्वंस्मै । प्राणायेतिं प्र-अनायं । अपानायेत्यंप-अनायं । विश्वम् । ज्योतिंः । यच्छ । परमेष्ठी । ते । अधिंपतिरित्यधिं-पतिः । पुरोवातसनिरितिं पुरोवात-सनिंः । असि । अभ्रसनिरित्यंभ्र-सनिंः । असि । विद्युथ्सनिरितिं विद्युत्-सनिंः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒सि॒ । स्त॒न॒यि॒ष्णु॒स॒नि॒रिति॑ स्तनयिष्णु-सनिः । अ॒सि॒ । वृ॒ष्टि॒स॒नि॒रिति॑ वृष्टि-सनिः । अ॒सि॒ । अ॒ग्नेः । यानी । अ॒सि॒ । दे॒वाना॑म् । अ॒ग्नेया॑नीत्य॑ग्ने-यानी । अ॒सि॒ । वा॒योः । यानी । अ॒सि॒ । दे॒वाना॑म् । वा॒योया॑नीति॑ वायो-यानी । अ॒सि॒ । अ॒न्तरि॑क्षस्य । यानी । अ॒सि॒ । दे॒वाना॑म् । अ॒न्तरि॑क्षया॒नीत्य॑न्तरिक्ष-यानी । अ॒सि॒ । अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒सि॒ । अ॒न्तरि॑क्षाय । त्वा॒ । स॒लि॒लाय॑ । त्वा॒ । सर्णी॑काय । त्वा॒ । सतीं॑काये॒ति॒ स-ती॒काय॑ । त्वा॒ । केता॑य । त्वा॒ । प्रचे॑तस॒ इति॒ प्र-चे॒त॒से॒ । त्वा॒ । विव॑स्वते । त्वा॒ । दि॒वः । त्वा॒ । ज्योति॑षे । आ॒दि॒त्येभ्यः॑ । त्वा॒ । ऋ॒चे । त्वा॒ । रु॒चे । त्वा॒ । द्यु॒ते । त्वा॒ । भा॒से । त्वा॒ । ज्योति॑षे । त्वा॒ । य॒शो॒दामिति॑ यशः-दाम् । त्वा॒ । यश॑सि । ते॒जो॒दामिति॑ तेजः-दाम् । त्वा॒ । तेज॑सि । प॒यो॒दामिति॑ पयः-दाम् । त्वा॒ । पय॑सि । व॒र्चो॒दामिति॑ वर्चः-दाम् । त्वा॒ । वर्च॑सि । द्र॒वि॒णो॒दामिति॑ द्रविणः-दाम् । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । तेन॑ । ऋषि॑णा । तेन॑ । ब्रह्म॑णा । तया । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒र॒स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। भू॒य॒स्कृदिति॑ भूयः-कृत् । अ॒सि॒ । व॒रि॒व॒स्कृदिति॑ वरिवः-कृत् । अ॒सि॒ । प्राची । अ॒सि॒ । ऊ॒र्ध्वा । अ॒सि॒ । अ॒न्तरि॑क्षस॒दित्य॑न्तरिक्ष-सत् । अ॒सि॒ । अ॒न्तरि॑क्षे । सी॒द॒ । अ॒प्सु॒षदित्य॑प्सु-सत् । अ॒सि॒ । श्ये॒न॒सदिति॑ श्येन-सत् । अ॒सि॒ । गृ॒ध्र॒सदिति॑ गृध्र-सत् । अ॒सि॒ । सु॒प॒र्ण॒सदिति॑ सुपर्ण-सत् । अ॒सि॒ । ना॒क॒सदिति॑ नाक-सत् । अ॒सि॒ । पृ॒थि॒व्याः । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । अ॒न्तरि॑क्षस्य । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । दि॒वः । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । दि॒शाम् । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । द्र॒वि॒णो॒दामिति॑ द्रविणः-दाम् । त्वा॒ । द्रवि॑णे । सा॒द॒या॒मि॒ । प्रा॒णमिति॑ प्र-अ॒नम् । मे॒ । पा॒हि॒ । अ॒पा॒नमित्य॑प-अ॒नम् । मे॒ । पा॒हि॒ । व्या॒नमिति॑ वि-अ॒नम् । मे॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पा॒हि॒ । आयु॑षः । मे॒ । पा॒हि॒ । वि॒श्वायु॒रिति॑ वि॒श्व-आ॒यु॒ः । मे॒ । पा॒हि॒ । स॒र्वायु॒रिति॑ स॒र्व-आ॒यु॒ः । मे॒ । पा॒हि॒ । अग्ने॑ । यत् । ते॒ । परम् । हृत् । नाम॑ । तौ । एति॑ । इ॒हि॒ । समिति॑ । र॒भा॒वहै॑ । पार्श्व॑जन्येष्वि॒ति॒ पार्श्व-ज॒न्ये॒षु॒ । अपीति॑ । ए॒धि॒ । अ॒ग्ने॒ । यावाः । अया॑वाः । एवाः । ऊमाः । सब्द॑ः । सग॑रः । सु॒मेक॒ इति॑ सु-मेक॑ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒ग्निना । वि॒श्वाषाट् । सूर्ये॑ण । स्व॒राडिति॑ स्व-राट् । क्रत्वा । शची॒पतिः॑ । ऋ॒ष॒भेण॑ । त्वष्टा । य॒ज्ञेन॑ । म॒घवा॒निति॑ म॒घ-वा॒न् । दक्षि॑णया । सु॒व॒र्ग इति॑ सुवः-गः । म॒न्युना । वृ॒त्र॒हेति॑ वृत्र-हा । सौहार्द्ये॑न । त॒नू॒धा इति॑ तनू-धाः । अन्ने॑न । गय॑ः । पृ॒थि॒व्या । अ॒स॒नो॒त् । ऋ॒ग्भिरित्यृ॑क्-भिः । अ॒न्नाद इत्य॑न्न-अ॒दः । व॒ष॒ट्का॒रेणेति॑ वषट्-का॒रेण॑ । ऋ॒द्धः । साम्ना । त॒नू॒पा इति॑ तनू-पाः । वि॒राजेति॑ वि-राजा । ज्योति॑ष्मान् । ब्रह्म॑णा । सो॒म॒पा इति॑ सोम-पाः । गोभिः॑ । य॒ज्ञम् । दा॒धा॒र॒ । क्ष॒त्रेण॑ । म॒नु॒ष्यान्॑ । अश्वे॑न । च॒ । रथे॑न । च॒ । व॒ज्री । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भि॒ः । प्र॒भुरिति॑ प्र-भुः । स॒व॒थ्स॒रेणेति॑ सम्-व॒थ्स॒रेण॑ । प॒रि॒भूरिति॑ परि-भूः । तप॑सा । अना॑धृष्ट इत्यना-धृ॒ष्टः॑ । सूर्य॑ः । सन्न् । त॒नूभिः॑ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा-प॒तिः॑ । मन॑सा । अन्व॑ः । अच्छे॑त॒ इत्यच्छ॑-इ॒त॒ः । धा॒ता । दी॒क्षाया॑म् । स॒वि॒ता । भृ॒त्याम् । पू॒षा । सो॒म॒क्रय॑ण्या॒मिति॑ सोम-क्रय॑ण्याम् । वरु॑णः । उप॑नद्ध॒ इत्युप॑-नद्ध॒ः । असु॑रः । क्री॒यमा॑णः । मि॒त्रः । क्री॒तः । शि॒पि॒वि॒ष्ट इति॑ शिपि-विष्टः । आसा॑दित॒ इत्या-सा॒दि॒त॒ः । न॒र॒न्धि॑षः । प्रो॒ह्यमा॑ण॒ इति॑ प्र-उ॒ह्यमा॑नः । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः॑ । आग॑त॒ इत्या-ग॒त॒ः । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा-प॒तिः॑ । प्र॒णी॒यमा॑न॒ इति॑ प्र-नी॒यमा॑नः । अ॒ग्निः । आग्नी॑ध्र॒ इत्याग्नि॑-इ॒ध्रे॒ । बृह॒स्पति॑ः । आग्नी॑ध्रा॒दित्याग्नि॑-इ॒ध्रा॒त् । प्र॒णी॒यमा॑न॒ इति॑ प्र-नी॒यमा॑नः । इन्द्रः॑ । हु॒वि॒र्धा॒न॒ इति॑ ह॒विः-धा॒ने॒ । अदि॑तिः । आसा॑दित॒ इत्या-सा॒दि॒त॒ः । विष्णु॑ः । उ॒पा॒व॒ह्रिय॑मा॒ण इत्यु॑प-अ॒व॒ह्रिय॑मा॒णः॑ । अथ॑र्वा । उपो॑त्त॒ इत्युप॑-उ॒त्त॒ः । य॒मः । अ॒भि॒षु॒त॒ इत्य॒भि-सु॒त॒ः । अ॒पू॒तपा इत्य॑पूत-पाः । आ॒धू॒यमा॑न॒ इत्या-धू॒यमा॑नः । वा॒युः । पू॒यमा॑नः । मि॒त्रः । क्षी॒र॒श्रिरिति॑ क्षीर-श्रीः । म॒न्थी । स॒क्तु॒श्रीरिति॑ सक्तु-श्रीः । वै॒श्व॒दे॒व इति॑ वैश्व-दे॒वः । उन्नी॑त॒ इत्युत्-नी॒त॒ः । रु॒द्रः । आहु॑त॒ इत्या-हु॒त॒ः । वा॒युः । आवृ॑त्त॒ इत्या-वृ॒त्त॒ः । नृ॒चक्षा॒ इति॑ नृ-चक्षाः । प्रति॑ख्यात॒ इति॒ प्रति॑-ख्या॒त॒ः । भ॒क्षः । आग॑त॒ इत्या-ग॒त॒ः । पि॒तृ॒णाम् । ना॒रा॒श॒ꣳसः । असु॑ः । आत्तः॑ । सिन्धु॑ः । अ॒व॒भृ॒थमित्य॑व-भृ॒थम् । अ॒व॒प्र॒यन्नित्य॑व-प्र॒यन्न् । स॒मु॒द्रः । अव॑गत॒ इत्यव॑-ग॒त॒ः । स॒लि॒लः । प्रप्लु॑त॒ इति॒ प्र-प्लु॒त॒ः । सुव॑ः । उ॒द्दृ॒च॒मित्यु॒त्-ऋ॒चम् । ग॒तः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। कृत्ति॑काः । नक्ष॑त्रम् । अ॒ग्निः । दे॒वता । अ॒ग्नेः । रुच॑ः । स्थ । प्र॒जाप॑ते॒रिति॑ प्र॒जा-प॒ते॒ः । धा॒तुः । सोम॑स्य । रु॒चे । त्वा॒ । रु॒चे । त्वा॒ । द्यु॒ते । त्वा॒ । भा॒से । त्वा॒ । ज्योति॑षे । त्वा॒ । रो॒हि॒णी । नक्ष॑त्रम् । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑

प्र॒जा-प॒तिः । दे॒वता । मृ॒ग॒शी॒र्ष॒मिति॑ मृग-शी॒र्,ष॒म् । नक्ष॑त्रम् । सोम॑ः । दे॒वता । आ॒र्द्रा । नक्ष॑त्रम् । रु॒द्रः । दे॒वता । पुन॑र्वसू॒ इति॒ पुन॑ः-व॒सू॒ । नक्ष॑त्रम् । अदि॑तिः । दे॒वता । ति॒ष्य॑ः । नक्ष॑त्रम् । बृ॒ह॒स्पति॑ः । दे॒वता । आ॒श्रे॒षा इत्या-श्रे॒षाः । नक्ष॑त्रम् । स॒र्पाः । दे॒वता । म॒घाः । नक्ष॑त्रम् । पि॒तर॑ः । दे॒वता । फल्गु॑नी॒ इति॑ । नक्ष॑त्रम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒र्य॒मा । दे॒वता । फल्गु॑नी॒ इति॑ । नक्ष॑त्रम् । भग॑ः । दे॒वता । हस्त॑ः । नक्ष॑त्रम् । स॒वि॒ता । दे॒वता । चि॒त्रा । नक्ष॑त्रम् । इन्द्र॑ः । दे॒वता । स्वा॒ती । नक्ष॑त्रम् । वा॒यु॒ः । दे॒वता । विशा॑खे॒ इति॒ वि-शा॒खे॒ । नक्ष॑त्रम् । इ॒न्द्रा॒ग्नी इतीन्द्र-अ॒ग्नी । दे॒वता । अ॒नू॒रा॒धा इत्य॑नु-रा॒धाः । नक्ष॑त्रम् । मि॒त्रः । दे॒वता । रो॒हि॒णी । नक्ष॑त्रम् । इन्द्र॑ः । दे॒वता । वि॒चृ॒ता॒विति॑ वि-चृतौ । नक्ष॑त्रम् । पि॒तर॑ः । दे॒वता । अ॒षा॒ढाः । नक्ष॑त्रम् । आप॑ः । दे॒वता । अ॒षा॒ढाः । नक्ष॑त्रम् । विश्वे । दे॒वाः । दे॒वता । श्रो॒णा । नक्ष॑त्रम् । विष्णु॑ः । दे॒वता । श्रवि॑ष्ठाः । नक्ष॑त्रम् । वस॑वः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। दे॒वता । श॒तभि॑ष॒गिति॑ श॒त-भि॒ष॒क् । नक्ष॑त्रम् । इन्द्र॑ः । दे॒वता । प्रो॒ष्ठ॒पदा इति॑ प्रोष्ठ-प॒दाः । नक्ष॑त्रम् । अ॒जः । एक॑पा॒दित्येक॑-पा॒त् । दे॒वता । प्रो॒ष्ठ॒पदा इति॑ प्रोष्ठ-प॒दाः । नक्ष॑त्रम् । अहि॑ः । बु॒ध्नि॒य॑ः । दे॒वता । रे॒वती । नक्ष॑त्रम् । पू॒षा । दे॒वता । अ॒श्व॒यु॒जा॒वित्य॑श्व-युजौ । नक्ष॑त्रम् । अ॒श्वि॒नौ । दे॒वता । अ॒प॒भर॑णी॒रित्य॑प-भर॑णीः । नक्ष॑त्रम् । य॒मः । दे॒वता । पू॒र्णा । प॒श्चात् । यत् । ते॒ । दे॒वाः । अद॑धुः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मधु॑ः । च॒ । माध॑वः । च॒ । वास॑न्तिकौ । ऋ॒तू इति॑ । शु॒क्रः । च॒ । शुचि॑ः । च॒ । ग्रैष्मौ । ऋ॒तू इति॑ । नभ॑ः । च॒ । न॒भ॒स्य॑ः । च॒ । वार्षि॑कौ । ऋ॒तू इति॑ । इ॒षः । च॒ । ऊ॒र्ज॑ः । च॒ । शा॒र॒दौ । ऋ॒तू इति॑ । सह॑ः । च॒ । स॒ह॒स्य॑ः । च॒ । हैम॑न्तिकौ । ऋ॒तू इति॑ । तप॑ः । च॒ । त॒प॒स्य॑ः । च॒ । शै॒शि॒रौ । ऋ॒तू इति॑ । अ॒ग्ने॒ः । अ॒न्त॒ः॒श्ले॒ष इत्य॑न्तः-श्ले॒षः । अ॒सि॒ । कल्प॑ेताम् । द्यावा॑पृथि॒वी इति॒ द्यावा-पृ॒थि॒वी । कल्प॑न्ताम् । आप॑ः । ओष॑धीः । कल्प॑न्ताम् । अ॒ग्नय॑ः । पृथ॑क् । मम॑ । ज्यैष्ठ्या॑य । सव्र॑ता॒ इति॒ स-व्र॒ता॒ः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ये । अग्नयः । समनस इति स-मनसः । अन्तरा । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । शैशिरौ । ऋतू इतिं । अभीतिं । कल्पमानाः । इन्द्रम् । इव । देवाः । अभि । समितिं । विशन्तु । सयँदितिं सम्-यत् । च । प्रचेता इति प्र-चेताः । च । अग्नेः । सोमस्य । सूर्यस्य । उग्रा । च । भीमा । च । पितृणाम् । यमस्य । इन्द्रस्य । ध्रुवा । च । पृथिवी । च । देवस्य । सवितुः । मरुताम् । वरुणस्य । । धर्त्री । च । धरित्री । च । मित्रावरुणयोरितिं मित्रा-वरुणयोः । मित्रस्य । धातुः । प्राची । च । प्रतीची । च । वसूनाम् । रुद्राणाम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आदित्यानाम् । ते । ते । अधिपतय इत्यधि-पतयः । तेभ्यः । नमः । ते । नः । मृडयन्तु । ते । यम् । द्विष्मः । यः । च । नः । द्वेष्टिं । तम् । वः । जम्भे । दधामि । सहस्रस्य । प्रमेतिं प्र-मा । असि । सहस्रस्य । प्रतिमेतिं प्रति-मा । असि । सहस्रस्य । विमेतिं वि-मा । असि । सहस्रस्य । उन्मेत्युत्-मा । असि । साहस्रः । असि । सहस्राय । त्वा । इमाः । मे । अग्ने । इष्टकाः । धेनवः । सन्तु । एका । च । शतम् । च । सहस्रम् । च । अयुतम् । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नियुतमितिं नि-युतम् । च । प्रयुतमितिं प्र-युतम् । च । अर्बुदम् । च । न्यर्बुदमिति नि-अर्बुदम् । च । समुद्रः । च । मध्यम् । च । अन्तः । च । परार्ध इतिं पर-अर्धः । च । इमाः । मे । अग्ने । इष्टकाः । धेनवः । सन्तु । षष्टिः । सहस्रम् । अयुतम् । अक्षीयमाणाः । ऋतस्था इत्यृत-स्थाः । स्थ । ऋतावृध इत्यृत-वृधः । घृतश्चुत इतिं घृत-श्चुतः । मधुश्चुत इतिं मधु-श्चुतः । ऊर्जस्वतीः । स्वधाविनीरितिं स्वधा-विनीः । ताः । मे । अग्ने । इष्टकाः । धेनवः । सन्तु । विराज इतिं वि-राजः । नामं । कामदुघा इतिं काम-दुघाः । अमुत्र । अमुष्मिन्न् । लोके ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। स॒मिदिति॑ सम्-इत् । दि॒शाम् । आ॒शया । नः॒ । सु॒व॒र्विदिति॑ सुवः-वित् । मधोः॑ । अत॑ः । माध॑वः । पा॒तु॒ । अ॒स्मान् ॥ अ॒ग्निः॑ । दे॒वः । दु॒ष्टरी॑तुः । अदा॑भ्यः । इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । र॒क्षतु॒ । पातु॑ । अ॒स्मान् ॥ र॒थ॒न्त॒रमिति॑ रथम्-त॒रम् । साम॑भि॒रिति॒ साम॑-भि॒ः । पा॒तु॒ । अ॒स्मान् । गा॒य॒त्री । छन्द॑साम् । वि॒श्वरू॒पेति॑ वि॒श्व-रू॒पा॒ ॥ त्रि॒वृदिति॑ त्रि-वृत् । नः॒ । वि॒ष्ठये॑ति॑ वि-स्थया । स्तोम॑ः । अह्ना॑म् । स॒मु॒द्रः । वात॑ः । इ॒दम् । ओज॑ः । पि॒प॒र्तु॒ ॥ उ॒ग्रा । दि॒शाम् । अ॒भिभू॑ति॒रित्य॒भि-भू॒ति॒ः । व॒योधा इति॑ वयः-धाः । शुचि॑ः । शु॒क्रे । अह॑नि । ओ॒ज॒सीना ॥ इन्द्र॑ । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒ति॒ः । पि॒पृ॒तात्॒ । अत॑ः । नः॒ । महि॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। क्ष॒त्रम् । वि॒श्वत॑ः । धा॒र॒य॒ । इ॒दम् ॥ बृ॒हत् । साम॑ । क्ष॒त्र॒भृदिति॑ क्षत्र-भृत् । वृ॒द्धवृ॑ष्णिय॒मिति॑ वृ॒द्ध-वृ॒ष्णि॒य॒म् । त्रि॒ष्टुभा । ओज॑ः । शु॒भि॒तम् । उ॒ग्रवी॑र॒मित्यु॒ग्र-वी॒र॒म् ॥ इन्द्र॑ । स्तोमे॑न । प॒ञ्च॒द॒शेनेति॑ पञ्च-द॒शेन॑ । मध्य॑म् । इ॒दम् । वाते॑न । सग॑रेण । र॒क्ष॒ ॥ प्राची । दि॒शाम् । स॒हय॑शा इति॑ सह-य॒शाः॒ । यश॑स्वती । विश्वे॑ । दे॒वाः॒ । प्रा॒वृषा । अह्ना॑म् । सुव॑र्वतीति॒ सुवः॑-व॒ती॒ ॥ इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । दु॒ष्टर॑म् । अ॒स्तु॒ । ओज॑ः । अना॑धृष्ट॒मित्यना-धृ॒ष्ट॒म् । स॒हस्रि॑यम् । सह॑स्वत् ॥ वै॒रू॒पे । सामन्न्॑ । इ॒ह । तत् । श॒के॒म॒ । जग॑त्या । ए॒न॒म्॒ । वि॒क्षु । एति॑ । वे॒श॒या॒म॒ः ॥ विश्वे॑ । दे॒वाः॒ । स॒प्त॒द॒शेनेति॑ सप्त-द॒शेन॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। वर्च॑ः । इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । स॒लि॒लवा॑त॒मिति॑ सलि॒ल-वा॒त॒म् । उ॒ग्रम् ॥ ध॒र्त्री । दि॒शाम् । क्ष॒त्रम् । इ॒दम् । दा॒धा॒र॒ । उ॒प॒स्थेत्यु॑प-स्था । आशा॑नाम् । मि॒त्र॒वदिति॑ मि॒त्र-व॒त्॒ । अ॒स्तु॒ । ओज॑ः ॥ मित्रा॑वरु॒णेति॒ मित्रा-व॒रु॒णा॒ । श॒रदा । अह्ना॑म् । चि॒कि॒त्नू इति॑ । अ॒स्मै । रा॒ष्ट्राय॑ । महि॑ । शर्म॑ । य॒च्छ॒त॒म् ॥ वै॒रा॒जे । सामन्न्॑ । अधीति॑ । मे॒ । म॒नी॒षा । अ॒नु॒ष्टुभे॒त्य॑नु-स्तुभा । सम्भृ॑त॒मिति॒ सम्-भृ॒त॒म् । वी॒र्य॑म् । सह॑ः ॥ इ॒दम् । क्ष॒त्रम् । मि॒त्र॒वदिति॑ मि॒त्र-व॒त्॒ । आ॒र्द्र॒दा॒न्वित्या॒र्द्र-दा॒नु॒ । मित्रा॑वरु॒णेति॒ मित्रा-व॒रु॒णा॒ । रक्ष॑तम् । आधि॑पत्यै॒रित्याधि॑-प॒त्यै॒ः ॥ स॒म्राडिति॑ सम्-राट् । दि॒शाम् । स॒हसा॒म्नीति॑ स॒ह-सा॒म्नी॒ । सह॑स्वती । ऋ॒तुः॒ । हे॒म॒न्तः । वि॒ष्ठये॑ति॑ वि-स्थया । नः॒ । पि॒प॒र्तु॒ ॥ अ॒व॒स्यु॒वा॑ता॒ इत्य॑व॒स्यु-वा॒ता॒ः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। बृहतीः । नु । शक्वरीः । इमम् । यज्ञम् । अवन्तु । नः । घृताचीः ॥ सुवर्वतीति सुवः-वती । सुदुघेति सु-दुघा । नः । पयस्वती । दिशाम् । देवी । अवतु । नः । घृताची ॥ त्वम् । गोपा इति गो-पाः । पुरएतेति पुरः-एता । उत । पश्चात् । बृहस्पते । याम्याम् । युङ्क्ष्व । वाचम् ॥ ऊर्ध्वा । दिशाम् । रन्तिः । आशा । ओषधीनाम् । सवँथ्सरेणेति सम्-वथ्सरेण । सविता । नः । अह्नाम् ॥ रेवत् । साम । अतिच्छन्दा इत्यति-छन्दाः । उ । छन्दः । अजातशत्रुरित्यजात-शत्रुः । स्योना । नः । अस्तु ॥ स्तोमत्रयस्त्रिꣳश इति स्तोम-त्रयस्त्रिꣳशे । भुवनस्य । पत्नि । विवस्वद्वात इति विवस्वत्-वाते । अभीति । नः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -4, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-5,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। गृणाहि ॥ घृतवतीति घृत-वती । सवितः । आधिपत्यैरित्याधि-पत्यैः । पयस्वती । रन्तिः । आशा । नः । अस्तु ॥ ध्रुवा । दिशाम् । विष्णुपत्नीति विष्णु-पत्नी । अघोरा । अस्य । ईशाना । सहसः । या । मनोता ॥ बृहस्पतिः । मातरिश्वा । उत । वायुः । सन्धुवाना इति सम्-धुवानाः । वाताः । अभीति । नः । गृणन्तु ॥ विष्टम्भ इति वि-स्तम्भः । दिवः । धरुणः । पृथिव्याः । अस्य । ईशाना । जगतः । विष्णुपत्नीति विष्णु-पत्नी ॥ विश्वव्यचा इति विश्व-व्यचाः । इषयन्ती । सुभूतिरिति सु-भूतिः । शिवा । नः । अस्तु । अदितिः । उपस्थ इत्युप-स्थे ॥ वैश्वानरः । नः । ऊत्या । पृष्टः । दिवि । अन्विति । नः । अद्य । अनुमतिरित्यनु-मतिः । अन्विति । इत् । अनुमत इत्यनु-मते । त्वम् । कया । नः । चित्रः । एति । भुवत् । कः । अद्य । युङ्क्ते ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । ते । रुद्र । मन्यवे । उतो इति । ते । इषवे । नमः ॥ नमः । ते । अस्तु । धन्वने । बाहुभ्यामिति बाहु-भ्याम् । उत । ते । नमः । या । ते । इषुः । शिवतमेति शिव-तमा । शिवम् । बभूव । ते । धनुः ॥ शिवा । शरव्या । या । तव । तया । नः । रुद्र । मृडय ॥ या । ते । रुद्र । शिवा । तनूः । अघोरा । अपापकाशिनीत्यपाप-काशिनी ॥ तया । नः । तनुवा । शन्तमयेति शम्-तमया । गिरिशन्तेति गिरि-शन्त । अभीति । चाकशीहि ॥ याम् । इषुम् । गिरिशन्तेति गिरि-शन्त । हस्ते ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। बिभ॑ꣳसि । अस्त॑वे ॥ शि॒वम् । गि॒रि॒त्रेति॑ गिरि-त्र । ताम् । कु॒रु॒ । मा । हि॒ꣳसीः॒ । पु॒रु॒षम् । जग॑त् ॥ शि॒वेन॑ । वच॑सा । त्वा॒ । गि॒रि॒श॒ । अच्छ॑ । व॒दा॒मसि॒ ॥ यथा । नः॒ । सर्व॑म् । इत् । जग॑त् । अ॒य॒क्ष्मम् । सु॒मना॒ इति॑ सु-मनाः । अस॑त् ॥ अधी॑ति । अ॒वो॒च॒त् । अ॒धि॒व॒क्तेत्य॑धि-व॒क्ता । प्र॒थ॒मः । दैव्यः॑ । भि॒षक् ॥ अही॑न् । च॒ । सर्वा॑न् । ज॒म्भय॑न्न् । सर्वाः॑ । च॒ । या॒तु॒धा॒न्य॑ इति॑ यातु-धा॒न्यः॑ ॥ अ॒सौ । यः । ता॒म्रः । अ॒रु॒णः । उ॒त । ब॒भ्रुः । सु॒म॒ङ्ग॒ल॒ इति॑ सु-म॒ङ्ग॒लः॑ ॥ ये । च॒ । इ॒माम् । रु॒द्राः । अ॒भित॑ः । दि॒क्षु ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। श्रि॒ताः । स॒हस्र॑श इति॑ सहस्र-शः । अवे॑ति । ए॒षा॒म् । हेड॑ः । ई॒म॒हे॒ ॥ अ॒सौ । यः । अ॒व॒सर्प॑तीत्य॑व-सर्पति । नील॑ग्रीव॒ इति॒ नील॑-ग्रीवः । विलो॑हित॒ इति॒ वि-लो॒हि॒तः॒ ॥ उ॒त । ए॒न॒म् । गो॒पा इति॑ गो-पाः । अ॒दृ॒श॒न्न् । अद॑शन्न् । उ॒द॒हा॒र्य॑ इत्यु॑द-हा॒र्यः॑ ॥ उ॒त । ए॒न॒म् । विश्वा॑ । भू॒तानि॑ । सः । दृ॒ष्टः । मृ॒ड॒या॒ति॒ । नः॒ ॥ नम॑ः । अ॒स्तु॒ । नील॑ग्रीवा॒येति॒ नील॑-ग्रीवा॒य॒ । स॒हस्रा॑क्षायेति॑ सहस्र-अ॒क्षा॒य॑ । मी॒ढु॒षे ॥ अथो॒ इति॑ । ये । अ॒स्य॒ । सत्वा॑नः । अ॒हम् । तेभ्य॑ः । अ॒क॒र॒म् । नम॑ः ॥ प्रेति॑ । मु॒ञ्च॒ । धन्व॑नः । त्वम् । उ॒भयोः॑ । आर्त्नि॑योः । ज्याम् ॥ याः । च॒ । ते॒ । हस्ते॑ । इष॑वः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। परे॑ति । ताः । भ॒ग॒व॒ इति॑ भग-वः । व॒प॒ ॥ अ॒व॒तत्येत्य॑व-तत्य॑ । धनु॑ः । त्वम् । सह॑स्रा॒क्षेति॒ सह॑स्र-अ॒क्ष॒ । श॒ते॑षु॒ध॒ इति॒ श॒त॑-इ॒षु॒धे॒ ॥ नि॒शीर्येति॑ नि-शीर्य॑ । श॒ल्यानाम् । मुखा । शि॒वः । नः॒ । सु॒मना॒ इति॑ सु-मनाः । भ॒व॒ ॥ विज्य॒मिति॒ वि-ज्य॒म् । धनु॑ः । क॒पर्दि॑नः । विश॑ल्य॒ इति॒ वि-श॒ल्य॒ः । बा॒ण॒वा॒निति॒ बा॒ण॒-वा॒न् । उ॒त ॥ अने॑शन्न् । अ॒स्य॒ । इष॑वः । आ॒भु॒ः । अ॒स्य॒ । नि॒षङ्ग॑थि॒रिति॑ नि-स॒ङ्ग॒थिः॑ ॥ या । ते॒ । हे॒तिः । मी॒ढु॒ष्ट॒मेति॑ मीढुः-त॒म॒ । हस्ते॑ । ब॒भूव॑ । ते॒ । धनु॑ः ॥ तया । अ॒स्मान् । वि॒श्वत॑ः । त्वम् । अ॒य॒क्ष्मया । परी॑ति । भु॒ज॒ ॥ नम॑ः । ते॒ । अ॒स्तु॒ । आयु॑धाय । अना॑तताये॒त्यना-त॒ता॒य॒ । धृ॒ष्ण॒वे ॥ उ॒भाभ्या॑म् । उ॒त । ते॒ । नम॑ः । बा॒हु॒भ्या॒मिति॑ बा॒हु-भ्या॒म् ।

। तव॑ । धन्व॑ने ॥ परीति॑ । ते॒ । धन्व॑नः । हे॒तिः । अ॒स्मान् । वृ॒ण॒क्तु॒ । वि॒श्वत॑ः ॥ अथो॒ इति॑ । यः । इ॒षु॒धिरिती॑षु-धिः । तव॑ । आ॒रे । अ॒स्मत् । नीति॑ । धे॒हि॒ । तम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नम॑ः । हिर॑ण्यबाहव॒ इति॒ हिर॑ण्य-बा॒हु॒वे॒ । से॒ना॒न्य॑ इति॑ सेना-न्ये । दि॒शाम् । च॒ । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । वृ॒क्षेभ्य॑ः । हरि॑केशेभ्य॒ इति॒ हरि॑-के॒शे॒भ्य॒ः । प॒शू॒नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । स॒स्पिञ्ज॑राय । त्विषी॑मत॒ इति॒ त्विषि॑-म॒ते॒ । प॒थी॒नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । ब॒भ्लु॒शाय॑ । वि॒व्या॒धिन॒ इति॑ वि-व्या॒धिने॒ । अन्ना॑नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । हरि॑केशा॒येति॒ हरि॑-के॒शा॒य॒ । उ॒प॒वी॒तिन॒ इत्यु॑प-वी॒तिने॒ । पु॒ष्टाना॑म् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । भ॒वस्य॑ । हे॒त्यै॒ । जग॑ताम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । रु॒द्राय॑ । आ॒त॒ता॒विन॒ इत्या-त॒ता॒विने॒ । क्षेत्रा॑णाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । सू॒ताय॑ । अह॑न्त्याय । वना॑नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रोहि॑ताय । स्थ॒पत॑ये । वृ॒क्षाणाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । म॒न्त्रिणे॒ । वा॒णि॒जाय॑ । कक्षा॑णाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । भु॒व॒न्तये॒ । वा॒रि॒व॒स्कृ॒तायेति॑ वारिवः-कृ॒ताय॑ । ओष॑धीनाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । उ॒च्चैर्घो॑षा॒येत्यु॒च्चैः-घो॒षा॒य॒ । आ॒क्र॒न्दय॑त॒ इत्या-क्र॒न्दय॑ते । प॒त्ती॒नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । कृ॒त्स्न॒वी॒तायेति॑ कृत्स्न-वी॒ताय॑ । धाव॑ते । सत्व॑नाम् । पत॑ये । नम॑ः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नम॑ः । सह॑मानाय । नि॒व्या॒धिन॒ इति॑ नि-व्या॒धिने॒ । आ॒व्या॒धिनी॑ना॒मित्या-व्या॒धिनी॑नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । क॒कु॒भाय॑ । नि॒ष॒ङ्गिण॒ इति॑ नि-स॒ङ्गिने॒ । स्ते॒ना॒नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । नि॒ष॒ङ्गिण॒ इति॑ नि-स॒ङ्गिने॒ । इ॒षु॒धि॒मत॒ इती॑षुधि-मते॒ । तस्क॑राणाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । व॒ञ्च॑ते । प॒रि॒व॒ञ्च॒त॒ इति॑ परि-व॒ञ्च॒ते॒ । स्ता॒यू॒नाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । नि॒चे॒र॒व॒ इति॑ नि-चे॒र॒वे॒ । प॒रि॒च॒रायेति॑ परि-च॒राय॑ । अर॑ण्यानाम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । सृ॒का॒वि॒भ्य॒ इति॑ सृका॒वि-भ्य॒ः । जिघा॑ꣳसद्भ्य॒ इति॒ जिघा॑ꣳसत्-भ्य॒ः । मु॒ष्ण॒ताम् । पत॑ये । नम॑ः । नम॑ः । अ॒सि॒मद्भ्य॒

इत्यसिमत्-भ्यः । नक्तम् । चरन्द्य इति चरत्-भ्यः । प्रकृन्तानामिति प्र-कृन्तानाम् । पतये । नमः । नमः । उष्णीषिणे । गिरिचरायेति गिरि-चराय । कुलुञ्चानाम् । पतये । नमः । नमः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इषुमद्भ्य इतीषुमत्-भ्यः । धन्वाविभ्य इति धन्वावि-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । आतन्वानेभ्य इत्या-तन्वानेभ्यः । प्रतिदधानेभ्य इति प्रति-दधानेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । आयच्छद्भ्य इत्यायच्छत्-भ्यः । विसृजद्भ्य इति विसृजत्-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । अस्यद्भ्य इत्यस्यत्-भ्यः । विध्यद्भ्य इति विध्यत्-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । आसीनेभ्यः । शयानेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । स्वपद्भ्य इति स्वपत्-भ्यः । जाग्रद्भ्य इति जाग्रत्-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । तिष्ठद्भ्य इति तिष्ठत्-भ्यः । धावद्भ्य इति धावत्-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । सभाभ्यः । सभापतिभ्य इति सभापति-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । अश्वेभ्यः । अश्वपतिभ्य इत्यश्वपति-भ्यः । च । वः । नमः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । आव्याधिनीभ्य इत्या-व्याधिनीभ्यः । विविध्यन्तीभ्य इति वि-विध्यन्तीभ्यः । च । वः । नमः । नमः । उगणाभ्यः । तृꣳहतीभ्यः । च । वः । नमः । नमः । गृथ्सेभ्यः । गृथ्सपतिभ्य इति गृथ्सपति-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । व्रातेभ्यः । व्रातपतिभ्य इति व्रातपति-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । गणेभ्यः । गणपतिभ्य इति गणपति-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । विरूपेभ्य इति वि-रूपेभ्यः । विश्वरूपेभ्य इति विश्व-रूपेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । महद्भ्य इति महत्-भ्यः । क्षुल्लकेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । रथिभ्य इति रथि-भ्यः । अरथेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । रथेभ्यः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रथपतिभ्य इति रथपति-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । सेनाभ्यः । सेनानिभ्य इति सेनानि-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । क्षत्तृभ्य इति क्षत्तृ-भ्यः । सङ्ग्रहीतृभ्य इति सङ्ग्रहीतृ-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । तक्षभ्य इति तक्ष-भ्यः । रथकारेभ्य इति रथ-कारेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । कुलालेभ्यः । कर्मारिभ्यः । च । वः । नमः

। नमः । पुञ्जिष्टेभ्यः । निषादेभ्यः । च । वः । नमः । नमः । इषुकृद्भ्य इतीषुकृत्-भ्यः । धन्वकृद्भ्य इति धन्वकृत्-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । मृगयुभ्य इति मृगयु-भ्यः । श्वनिभ्य इति श्वनि-भ्यः । च । वः । नमः । नमः । श्वभ्य इति श्व-भ्यः । श्वपतिभ्य इति श्वपति-भ्यः । च । वः । नमः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । भवाय । च । रुद्राय । च । नमः । शर्वाय । च । पशुपतय इति पशु-पतये । च । नमः । नीलग्रीवायेति नील-ग्रीवाय । च । शितिकण्ठायेति शिति-कण्ठाय । च । नमः । कपर्दिने । च । व्युप्तकेशायेति वि-उप्तकेशाय । च । नमः । सहस्राक्षायेति सहस्र-अक्षाय । च । शतधन्वन इति शत-धन्वने । च । नमः । गिरिशाय । च । शिपिविष्टायेति शिपि-विष्टाय । च । नमः । मीढुष्टमायेति मीढुः-तमाय । च । इषुमत इतीषु-मते । च । नमः । ह्रस्वाय । च । वामनाय । च । नमः । बृहते । च । वर्षीयसे । च । नमः । वृद्धाय । च । सम्बृँध्वन इति सम्-वृध्वने । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । अग्रियाय । च । प्रथमाय । च । नमः । आशवे । च । अजिराय । च । नमः । शीघ्रियाय । च । शीभ्याय । च । नमः । ऊर्म्याय । च । अवस्वन्यायेत्यव-स्वन्याय । च । नमः । स्रोतस्याय । च । द्वीप्याय । च ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । ज्येष्ठाय । च । कनिष्ठाय । च । नमः । पूर्वजायेति पूर्व-जाय । च । अपरजायेत्यपर-जाय । च । नमः । मध्यमाय । च । अपगल्भायेत्यप-गल्भाय । च । नमः । जघन्याय । च । बुध्नियाय । च । नमः । सोभ्याय । च । प्रतिसर्यायेति प्रति-सर्याय । च । नमः । याम्याय । च । क्षेम्याय । च । नमः । उर्वर्याय । च । खल्याय । च । नमः । श्लोक्याय । च । अवसान्यायेत्यव-सान्याय । च । नमः । वन्याय । च । कक्ष्याय । च । नमः । श्रवाय । च । प्रतिश्रवायेति प्रति-श्रवाय । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः॑ । आ॒शुषे॑णा॒येत्या॒शु-से॒ना॒य॒ । च॒ । आ॒शुर॑था॒येत्या॒शु-र॒था॒य॒ । च॒ । नमः॑ । शूरा॑य । च॒ । अ॒व॒भि॒न्द॒त इत्य॑व-भि॒न्द॒ते । च॒ । नमः॑ । व॒र्मिणे । च॒ । व॒रू॒थिने । च॒ । नमः॑ । बि॒ल्मिने । च॒ । क॒व॒चिने । च॒ । नमः॑ । श्रु॒ताय॑ । च॒ । श्रु॒त॒से॒नायेति॑ श्रुत-से॒नाय॑ । च॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः॑ । दु॒न्दु॒भ्या॑य । च॒ । आ॒ह॒न॒न्या॑येत्या-ह॒न॒न्या॑य । च॒ । नमः॑ । धृ॒ष्ण॒वे । च॒ । प्र॒मृ॒शायेति॑ प्र-मृ॒शाय॑ । च॒ । नमः॑ । दू॒ताय॑ । च॒ । प्रहि॑ता॒येति॒ प्र-हि॒ता॒य॒ । च॒ । नमः॑ । नि॒ष॒ङ्गि॒ण॒ इति॑ नि-स॒ङ्गि॒ने । च॒ । इ॒षु॒धि॒मत॒ इती॑षुधि-मते । च॒ । नमः॑ । ती॒क्ष्ण॒ेष॒व॒ इति॑ ती॒क्ष्ण-इ॒ष॒वे । च॒ । आ॒यु॒धिने । च॒ । नमः॑ । स्वा॒यु॒धायेति॑ सु-आ॒यु॒धाय॑ । च॒ । सु॒ध॒न्व॑न॒ इति॑ सु-ध॒न्व॑ने । च॒ । नमः॑ । स्रु॒त्या॑य । च॒ । पथ्या॑य । च॒ । नमः॑ । का॒ट्या॑य । च॒ । नी॒प्या॑य । च॒ । नमः॑ । सू॒द्या॑य । च॒ । स॒र॒स्या॑य । च॒ । नमः॑ । ना॒द्या॑य । च॒ । वै॒श॒न्ता॒य॑ । च॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः॑ । कू॒प्या॑य । च॒ । अ॒व॒ट्या॑य । च॒ । नमः॑ । वर्ष्या॑य । च॒ । अ॒व॒र्ष्या॑य । च॒ । नमः॑ । मे॒घ्या॑य । च॒ । वि॒द्यु॒त्या॑येति॑ वि-द्यु॒त्या॑य । च॒ । नमः॑ । ई॒ध्रिया॑य । च॒ । आ॒त॒प्या॑येत्या-त॒प्या॑य । च॒ । नमः॑ । वात्या॑य । च॒ । रे॒ष्मि॑याय । च॒ । नमः॑ । वा॒स्त॒व्या॑य । च॒ । वा॒स्तु॒पायेति॑ वास्तु-पाय॑ । च॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः॑ । सोमा॑य । च॒ । रु॒द्राय॑ । च॒ । नमः॑ । ता॒म्राय॑ । च॒ । अ॒रु॒णाय॑ । च॒ । नमः॑ । श॒ङ्गाय॑ । च॒ । प॒शु॒पत॑य॒ इति॑ पशु-पत॑ये । च॒ । नमः॑ । उ॒ग्राय॑ । च॒ । भी॒माय॑ । च॒ । नमः॑ । अ॒ग्रे॒व॒धायेत्य॑ग्रे-व॒धाय॑ । च॒ । दू॒रे॒व॒धायेति॑ दूरे-व॒धाय॑ । च॒ । नमः॑ । ह॒न्त्रे । च॒ । ह॒नी॑यसे । च॒ । नमः॑ । वृ॒क्षेभ्यः॑ । हरि॑केशेभ्य॒ इति॒ हरि॑-के॒शे॒भ्यः॒

। नमः । ता॒राय॑ । नमः॑ । श॒म्भव॒ इति॑ शम्-भवे । च॒ । म॒योभ॒व॒ इति॑ मयः-भवे । च॒ । नमः॑ । श॒ङ्क॒रायेति॑ शम्-क॒राय॑ । च॒ । म॒यस्क॒रायेति॑ मयः-क॒राय॑ । च॒ । नमः॑ । शि॒वाय॑ । च॒ । शि॒वत॑रा॒येति॑ शि॒व-त॒रा॒य॒ । च॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । तीर्थ्या॑य । च॒ । कूल्या॑य । च॒ । नमः॑ । पा॒र्या॑य । च॒ । अ॒वा॒र्या॑य । च॒ । नमः॑ । प्र॒तर॑णा॒येति॑ प्र-तर॑णाय । च॒ । उ॒त्तर॑णा॒येत्यु॑त्-तर॑णाय । च॒ । नमः॑ । आ॒ता॒र्या॑येत्या-ता॒र्या॑य । च॒ । आ॒ला॒द्या॑येत्या-ला॒द्या॑य । च॒ । नमः॑ । शष्प्या॑य । च॒ । फेन्या॑य । च॒ । नमः॑ । सि॒कत्या॑य । च॒ । प्र॒वा॒ह्या॑येति॑ प्र-वा॒ह्या॑य । च॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । इ॒रि॒ण्या॑य । च॒ । प्र॒प॒थ्या॑येति॑ प्र-प॒थ्या॑य । च॒ । नमः॑ । कि॒ꣳशि॒लाय॑ । च॒ । क्षय॑णाय । च॒ । नमः॑ । क॒पर्दि॑ने । च॒ । पु॒ल॒स्तये । च॒ । नमः॑ । गोष्ठा॒येति॒ गो-स्थ्या॒य॒ । च॒ । गृह्या॑य । च॒ । नमः॑ । तल्प्या॑य । च॒ । गेह्या॑य । च॒ । नमः॑ । का॒ट्या॑य । च॒ । ग॒ह्व॒रेष्ठा॒येति॑ गह्वरे-स्थाय॑ । च॒ । नमः॑ । ह्र॒द॒य्या॑य । च॒ । नि॒वे॒ष्या॑येति॑ नि-वे॒ष्या॑य । च॒ । नमः॑ । पा॒ꣳस॒व्या॑य । च॒ । र॒ज॒स्या॑य । च॒ । नमः॑ । शुष्क्या॑य । च॒ । हरि॒त्या॑य । च॒ । नमः॑ । लोप्या॑य । च॒ । उ॒ल॒प्या॑य । च॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नमः । ऊ॒र्व्या॑य । च॒ । सू॒र्म्या॑य । च॒ । नमः॑ । प॒र्ण्या॑य । च॒ । प॒र्ण॒श॒द्या॑येति॑ पर्ण-श॒द्या॑य । च॒ । नमः॑ । अ॒प॒गु॒रमा॑णा॒येत्य॑प-गु॒रमा॑णाय । च॒ । अ॒भि॒घ्न॒त इत्य॑भि-घ्न॒ते । च॒ । नमः॑ । आ॒ख्खि॒द॒त इत्या-ख्खि॒द॒ते । च॒ । प्र॒ख्खि॒द॒त इति॑ प्र-ख्खि॒द॒ते । च॒ । नमः॑ । व॒ः । कि॒रि॒केभ्यः॑ । दे॒वाना॑म् । हृ॒द॒येभ्यः॑ । नमः॑ । वि॒क्षी॒ण॒केभ्य॒ इति॑ वि-क्षी॒ण॒केभ्यः॑ । नमः॑ । वि॒चि॒न्व॒त्केभ्य॒ इति॑ वि-चि॒न्व॒त्केभ्यः॑ । नमः॑ । आ॒नि॒ह्व॒तेभ्य॒ इत्या॑निः-ह्व॒तेभ्यः॑ । नमः॑ । आ॒मी॒व॒त्केभ्य॒ इत्या-मी॒व॒त्केभ्यः॑ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। द्रापे । अन्धसः । पते । दरिद्रत् । नीलग्लोहितेति नील-लोहित ॥ एषाम् । पुरुषाणाम् । एषाम् । पशूनाम् । मा । भेः । मा । अरः । मो इति । एषाम् । किम् । चन । आममत् ॥ या । ते । रुद्र । शिवा । तनूः । शिवा । विश्वाहभेषजीति विश्वाह-भेषजी ॥ शिवा । रुद्रस्य । भेषजी । तया । नः । मृड । जीवसे ॥ इमाम् । रुद्राय । तवसे । कपर्दिने । क्षयद्वीरायेति क्षयत्-वीराय । प्रेति । भरामहे । मतिम् ॥ यथा । नः । शम् । असत् । द्विपद इति द्वि-पदे । चतुष्पद इति चतुः-पदे । विश्वम् । पुष्टम् । ग्रामे । अस्मिन् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अनातुरमित्यना-तुरम् ॥ मृड । नः । रुद्र । उत । नः । मयः । कृधि । क्षयद्वीरायेति क्षयत्-वीराय । नमसा । विधेम । ते ॥ यत् । शम् । च । योः । च । मनुः । आयज इत्या-यजे । पिता । तत् । अश्याम् । तव । रुद्र । प्रणीताविति प्र-नीतौ ॥ मा । नः । महान्तम् । उत । मा । नः । अर्भकम् । मा । नः । उक्षन्तम् । उत । मा । नः । उक्षितम् ॥ मा । नः । वधीः । पितरम् । मा । उत । मातरम् । प्रियाः । मा । नः । तनुवः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रुद्र । रीरिषः ॥ मा । नः । तोके । तनये । मा । नः । आयुषि । मा । नः । गोषु । मा । नः । अश्वेषु । रीरिषः ॥ वीरान् । मा । नः । रुद्र । भामितः । वधीः । हविष्मन्तः । नमसा । विधेम । ते ॥ आरात् । ते । गोघ्न इति गो-घ्ने । उत । पूरुषघ्न इति पूरुष-घ्ने । क्षयद्वीरायेति क्षयत्-वीराय । सुम्नम् । अस्मे इति । ते । अस्तु ॥ रक्ष । च । नः । अधीति । च । देव । ब्रूहि । अध । च । नः । शर्म । यच्छ । द्विबर्हा इति द्वि-बर्हाः ॥ स्तुहि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। श्रुतम् । गर्तसदमिति गर्त-सदम् । युवानम् । मृगम् । न । भीमम् । उपहत्नुम् । उग्रम् ॥ मृड । जरित्रे । रुद्र । स्तवानः । अन्यम् । ते । अस्मत् । नीति । वपन्तु । सेनाः ॥ परीति । नः । रुद्रस्य । हेतिः । वृणक्तु । परीति । त्वेषस्य । दुर्मतिरिति दुः-मतिः । अघायोरित्यघ-योः ॥ अवेति । स्थिरा । मघवद्भ्य इति मघवत्-भ्यः ।

त॒नुष्व॒ । मीढ्वः॑ । तो॒काय॑ । तन॑याय । मृ॒ड॒य॒ ॥ मीढु॑ष्टमेति॒ मीढु॑ः-त॒म॒ । शिव॑त॒मेति॒ शिव॑-त॒म॒ । शि॒वः । नः॒ । सु॒मना॒ इति॑ सु-मनाः । भ॒व॒ ॥ प॒र॒मे । वृ॒क्षे । आयु॑धम् । नि॒धायेति॑ नि-धाय॑ । कृत्ति॑म् । वसा॑नः । एति॑ । च॒र॒ । पिना॑कम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। बिभ्र॑त् । एति॑ । गृ॒हि॒ ॥ विकि॑रिदेति॒ वि-कि॒रि॒द॒ । विलो॑हितेति॒ वि-लो॒हि॒त॒ । नम॑ः । ते॒ । अ॒स्तु॒ । भ॒ग॒व॒ इति॑ भग-वः ॥ याः । ते॒ । स॒हस्र॑म् । हे॒तय॑ः । अ॒न्यम् । अ॒स्मत् । नीति॑ । व॒पन्तु॒ । ताः ॥ स॒हस्रा॑णि । स॒हस्र॑धेति॑ सहस्र-धा । बा॒हु॒वोः । तव॑ । हे॒तय॑ः ॥ तासाम् । ईशा॑नः । भ॒ग॒व॒ इति॑ भग-वः । प॒रा॒चीना । मुखा । कृ॒धि॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। स॒हस्रा॑णि । स॒हस्र॑श इति॑ सहस्र-शः । ये । रु॒द्राः । अधीति॑ । भूम्याम् ॥ तेषाम् । स॒हस्र॑योजन इति॑ सहस्र-योजने । अवेति॑ । धन्वा॑नि । त॒न्मसि॒ ॥ अ॒स्मिन्न् । म॒हति॑ । अ॒र्ण॒वे । अ॒न्तरि॑क्षे । भ॒वाः । अधि॑ ॥ नील॑ग्रीवा॒ इति॒ नील॑-ग्रीवा॒ः । शि॒ति॒कण्ठा॒ इति॑ शिति-कण्ठाः । श॒र्वाः । अ॒धः । क्ष॒मा॒च॒राः ॥ नील॑ग्रीवा॒ इति॒ नील॑-ग्रीवा॒ः । शि॒ति॒कण्ठा॒ इति॑ शिति-कण्ठाः । दिव॑म् । रु॒द्राः । उप॑श्रिता॒ इत्युप॑-श्रिता॒ः ॥ ये । वृ॒क्षेषु॑ । स॒स्पिञ्ज॑राः । नील॑ग्रीवा॒ इति॒ नील॑-ग्रीवा॒ः । विलो॑हिता॒ इति॒ वि-लो॒हि॒ता॒ः ॥ ये । भू॒ताना॑म् । अधि॑पतय॒ इत्यधि॑-पत॒य॒ः । वि॒शि॒खास॒ इति॑ वि-शि॒खास॑ः । क॒पर्दि॑नः ॥ ये । अन्ने॑षु । वि॒विध्य॒न्तीति॑ वि-विध्य॑न्ति । पात्रे॑षु । पिब॑तः । जना॑न् ॥ ये । प॒था॑म् । प॒थि॒रक्ष॑य॒ इति॑ पथि-रक्ष॑यः । ऐल॑बृदाः । य॒व्यु॒धः ॥ ये । ती॒र्था॑नि ।

काण्ड -4, प्रपाठक -5, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्र॒च॒र॒न्तीति॑ प्र-च॒र॑न्ति । सृ॒का॒व॑न्त॒ इति॑ सृ॒का-व॒न्तः॒ । नि॒ष॒ङ्गिण॒ इति॑ नि-स॒ङ्गिन॑ः ॥ ये । ए॒ता॒व॑न्तः । च॒ । भूया॑ꣳसः । च॒ । दिश॑ः । रु॒द्राः । वि॒त॒स्थि॒र इति॑ वि-त॒स्थि॒रे ॥ तेषाम् । स॒हस्र॑योजन इति॑ सहस्र-योजने । अवेति॑ । धन्वा॑नि । त॒न्मसि॒ ॥ नम॑ः । रु॒द्रेभ्य॑ः । ये । पृ॒थि॒व्याम् । ये । अ॒न्तरि॑क्षे । ये । दि॒वि । येषाम् । अन्न॑म् । वात॑ः । व॒र्ष॒म् । इष॑वः । तेभ्य॑ः । दश॑ । प्राचीः॑ । दश॑ । दक्षि॒णा । दश॑ । प्र॒तीचीः॑ । दश॑ । उदी॑चीः । दश॑ ।

ऊ॒र्ध्वाः । ते॒भ्यः॑ । नम॑ः । ते । नः॒ । मृ॒ड॒य॒न्तु॒ । ते । यम् । द्वि॒ष्मः । यः । च॒ । नः॒ । द्वेष्टि॑ । तम् । वः॒ । ज॒म्भे । द॒धा॒मि॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अश्म॑न्न् । ऊर्जम् । पर्व॑ते । शि॒श्रि॒या॒णम् । वाते । प॒र्ज॒न्ये । वरु॑णस्य । शुष्मे ॥ अ॒द्य इत्य॑त्-भ्यः । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि-भ्यः । वन॒स्पति॑भ्य॒ इति॒ वन॒स्पति॑-भ्यः । अधी॑तिं । सम्भृ॑ता॒मिति॒ सम्-भृ॒ता॒म् । ताम् । नः॒ । इष॑म् । ऊर्जम् । ध॒त्त॒ । म॒रु॒तः॒ । स॒ꣳर॒रा॒णा इति॑ सम्-र॒रा॒णाः॒ ॥ अश्म॑न्न् । ते॒ । क्षुत् । अ॒मुम् । ते॒ । शुक् । ऋ॒च्छ॒तु॒ । यम् । द्वि॒ष्मः॒ ॥ स॒मु॒द्रस्य॑ । त्वा॒ । अ॒वाक॑या । अग्ने । परी॑तिं । व्य॒या॒म॒सि॒ ॥ पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ हि॒मस्य॑ । त्वा॒ । ज॒रायु॑णा । अग्ने । परी॑तिं । व्य॒या॒म॒सि॒ ॥ पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ उपे॑तिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ज्मन्न् । उपे॑तिं । वे॒त॒से । अव॑त्तर॒मित्यव॑त्-त॒र॒म् । न॒दीषु॑ । आ ॥ अग्ने । पि॒त्तम् । अ॒पाम् । अ॒सि॒ ॥ मण्डू॑कि । ताभिः॑ । एति॑ । ग॒हि॒ । सा । इ॒मम् । नः॒ । य॒ज्ञम् ॥ पा॒व॒कव॑र्णमिति॑ पावक-व॒र्ण॒म् । शि॒वम् । कृ॒धि॒ ॥ पा॒व॒के । एति॑ । चि॒तय॑न्त्या । कृ॒पा ॥ क्षाम॑न्न् । रु॒रु॒चे । उ॒षस॑ः । न । भा॒नुना ॥ तूर्व॑न्न् । न । याम॑न्न् । एत॑शस्य । नु । रणे । एति॑ । यः । घृ॒णे ॥ न । त॒तृ॒षा॒णः । अ॒जर॑ः ॥ अग्ने । पा॒व॒क॒ । रो॒चिषा । म॒न्द्रया । दे॒व॒ । जि॒ह्वया ॥ एति॑ । दे॒वान् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। व॒क्षि॒ । यक्षि॑ । च॒ ॥ सः । नः॒ । पा॒व॒क॒ । दी॒दि॒व॒ः । अग्ने । दे॒वान् । इ॒ह । एति॑ । व॒ह॒ ॥ उपे॑तिं । य॒ज्ञम् । हु॒विः । च॒ । नः॒ ॥ अ॒पाम् । इ॒दम् । न्यय॑न॒मिति॑ नि-अय॑नम् । स॒मु॒द्रस्य॑ । नि॒वेश॑न॒मिति॑ नि-वेश॑नम् ॥ अ॒न्यम् । ते॒ । अ॒स्मत् । त॒प॒न्तु॒ । हे॒तय॑ः । पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ नम॑ः । ते । हर॑से । शो॒चि॒षे । नम॑ः । ते॒ । अ॒स्तु॒ । अ॒र्चि॒षे ॥ अ॒न्यम् । ते॒ । अ॒स्मत् । त॒प॒न्तु॒ । हे॒तय॑ः । पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ नृ॒षद॒ इति॑ नृ-सदे । वट् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒प्सु॒षद॒ इत्य॑प्सु-सदे । वट् । व॒न॒सद॒ इति॑ वन-सदे । वट् । ब॒र्हि॒षद॒ इति॑ बर्,हि-सदे । वट् । सु॒व॒र्विद॒ इति॑ सुवः-विदे । वट् ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वाना॑म् । य॒ज्ञिया॑ः । य॒ज्ञिया॑नाम् । स॒ब्रु॒ँध्स॒रीण॒मिति॑ सम्-व॒ध्स॒रीण॑म् । उपे॑ति । भा॒गम् । आस॑ते ॥ अ॒हु॒ताद॒ इत्य॑हुत-अद॑ः । हु॒विषः॑ । य॒ज्ञे । अ॒स्मिन्न् । स्व॒यम् । जु॒हु॒ध्व॒म् । मधु॑नः । घृ॒तस्य॑ ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वेषु॑ । अधी॑ति । दे॒व॒त्वमिति॑ देव-त्वम् । आय॑न्न् । ये । ब्रह्म॑णः । पु॒र॒ए॒तार॒ इति॑ पुरः-ए॒तार॑ः । अ॒स्य ॥ येभ्य॑ः । न । ऋ॒ते । पव॑ते । धाम॑ । किम् । च॒न । न । ते । दि॒वः । न । पृ॒थि॒व्याः । अधी॑ति । स्रुषु॑ ॥ प्रा॒ण॒दा इति॑ प्राण-दाः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒पा॒न॒दा इत्य॑पान-दाः । व्या॒न॒दा इति॑ व्यान-दाः । च॒क्षु॒र्दा इति॑ चक्षुः-दाः । व॒र्चो॒दा इति॑ वर्चः-दाः । व॒रि॒वो॒दा इति॑ वरिवः-दाः ॥ अ॒न्यम् । ते॒ । अ॒स्मत् । त॒प॒न्तु॒ । हे॒तय॑ः । पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॒मित्य॒स्म-भ्य॒म् । शि॒वः । भ॒व॒ ॥ अ॒ग्निः । ति॒ग्मेन॑ । शो॒चिषा । य॒ꣳस॑त् । विश्व॑म् । नीति॑ । अ॒त्रिण॑म् ॥ अ॒ग्निः । नः॒ । व॒ꣳस॒ते॒ । र॒यिम् ॥ सः । ए॒ना । अनी॑केन । सु॒वि॒दत्र॒ इति॑ सु-वि॒दत्र॑ः । अ॒स्मे इति॑ । यष्टा । दे॒वान् । आय॑जिष्ठ॒ इत्या-य॒जि॒ष्ठः॒ । स्व॒स्ति ॥ अद॑ब्धः । गो॒पा इति॑ गो-पाः । उ॒त । नः॒ । प॒र॒स्पा इति॑ परः-पाः । अग्ने । द्यु॒मदिति॑ द्यु-मत् । उ॒त । रे॒वत् । दि॒दी॒हि॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। यः । इ॒मा । विश्वा । भुव॑नानि । जु॒ह्व॑त् । ऋषि॑ः । होता । नि॒ष॒सादेति॑ नि-स॒साद॑ । पि॒ता । नः॒ ॥ सः । आ॒शि॒षेत्या-शिषा । द्रवि॑णम् । इ॒च्छमा॑नः । प॒र॒मच्छ॑द॒ इति॑ परम-छद॑ः । वरे । एति॑ । वि॒वे॒श॒ ॥ वि॒श्वक॒र्मेति॑ वि॒श्व-क॒र्मा॒ । मन॑सा । यत् । विहा॑या॒ इति॒ वि-हा॒या॒ः । धा॒ता । वि॒धा॒तेति॑ वि-धा॒ता । प॒र॒मा । उ॒त । स॒न्दृगिति॑ सम्-दृक् ॥ तेषाम् । इ॒ष्टानि॑ । समिति॑ । इ॒षा । म॒द॒न्ति॒ । यत्र॑ । स॒प्त॒ऋ॒षीनिति॑ सप्त-ऋ॒षीन् । प॒रः । एक॑म् । आ॒हुः ॥ यः । नः॒ । पि॒ता । ज॒नि॒ता । यः । वि॒धा॒तेति॑ वि-धा॒ता । यः । नः॒ । स॒तः । अ॒भि । एति॑ । सत् । ज॒जान॑ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। यः । देवानाम् । नामधा इतिं नाम-धाः । एकः । एव । तम् । सम्प्रश्ञमितिं सम्-प्रश्ञम् । भुवना । यन्ति । अन्या ॥ ते । एतिं । अयजन्त । द्रविणम् । समितिं । अस्मै । ऋषयः । पूर्वे । जरितारः । न । भूना ॥ असूर्ता । सूर्ता । रजसः । विमान इतिं वि-माने । ये । भूतानिं । समकृण्वन्निति सम्-अकृण्वन्न् । इमानिं ॥ न । तम् । विदाथ । यः । इदम् । जजानं । अन्यत् । युष्माकम् । अन्तरम् । भवाति ॥ नीहारेण । प्रावृताः । जल्प्या । च । असुतृप इत्यसु-तृपः । उक्थशास इत्युक्थ-शासः । चरन्ति ॥ परः । दिवा । परः । एना ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पृथिव्या । परः । देवेभिः । असुरैः । गुहा । यत् ॥ कम् । स्वित् । गर्भम् । प्रथमम् । दध्रे । आपः । यत्र । देवाः । समगच्छन्तेतिं सम्-अगच्छन्त । विश्वे ॥ तम् । इत् । गर्भम् । प्रथमम् । दध्रे । आपः । यत्र । देवाः । समगच्छन्तेतिं सम्-अगच्छन्त । विश्वे ॥ अजस्य । नाभौ । अधीतिं । एकम् । अर्पितम् । यस्मिन्न् । इदम् । विश्वम् । भुवनम् । अधीतिं । श्रितम् ॥ विश्वकर्मेतिं विश्व-कर्मा । हि । अजनिष्ट । देवः । आत् । इत् । गन्धर्वः । अभवत् । द्वितीयः ॥ तृतीयः । पिता । जनिता । ओषधीनाम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अपाम् । गर्भम् । वीतिं । अदधात् । पुरुत्रेतिं पुरु-त्रा ॥ चक्षुषः । पिता । मनसा । हि । धीरः । घृतम् । एने इतिं । अजनत् । नन्नमाने इतिं ॥ यदा । इत् । अन्ताः । अददृश्हन्त । पूर्वे । आत् । इत् । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । अप्रथेताम् ॥ विश्वतश्चक्षुरितिं विश्वतः-चक्षुः । उत । विश्वतोमुख इतिं विश्वतः-मुखः । विश्वतोहस्त इतिं विश्वतः-हस्तः । उत । विश्वतस्पादितिं विश्वतः-पात् ॥ समितिं । बाहुभ्यामितिं बाहु-भ्याम् । नमति । समितिं । पतत्रैः । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । जनयन्न् । देवः । एकः ॥ किम् । स्वित् । आसीत् । अधिष्ठानमित्यधि-स्थानम् । आरम्भणमित्या-रम्भणम् । कतमत् । स्वित् । किम् । आसीत् ॥ यदिं । भूमिम् । जनयन्न् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वि॒श्वक॒र्मेति॑ वि॒श्व-क॒र्मा॒ । वीति॑ । द्याम् । औ॒र्णो॒त् । म॒हि॒ना । वि॒श्वच॑क्षा॒ इति॑ वि॒श्व-च॒क्षा॒ः ॥ किम् । स्वि॒त् । वनम् । कः । उ॒ । सः । वृ॒क्षः । आ॒सी॒त् । यत॑ः । द्यावा॑पृथि॒वी इति॒ द्यावा-पृ॒थि॒वी । नि॒ष्ट॒त॒क्षुरिति॑ निः-त॒त॒क्षुः ॥ मनी॑षिणः । मन॑सा । पृ॒च्छत॑ । इ॒त् । उ॒ । तत् । यत् । अ॒ध्यति॑ष्ठ॒दित्य॑धि-अति॑ष्ठत् । भुव॑नानि । धा॒रय॑न्न् ॥ या । ते॒ । धामा॑नि । प॒र॒माणि॑ । या । अ॒व॒मा । या । म॒ध्य॒मा । वि॒श्वक॒र्मन्निति॑ विश्व-क॒र्म॒न्न् । उ॒त । इ॒मा ॥ शिक्ष॑ । सखि॑भ्य॒ इति॒ सखि॑-भ्य॒ः । हवि॑षि । स्व॒धा॒व॒ इति॑ स्वधा-व॒ः । स्व॒यम् । य॒ज॒स्व॒ । त॒नुव॑म् । जु॒षा॒णः ॥ वा॒चः । पतिम् । वि॒श्वक॑र्माण॒मिति॑ वि॒श्व-क॒र्मा॒ण॒म् । ऊ॒तये ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। म॒नो॒युज॒मिति॑ मनः-युजम् । वाजे । अ॒द्य । हु॒वे॒म॒ ॥ सः । न॒ः । नेदि॑ष्ठा । हव॑नानि । जो॒ष॒ते । वि॒श्वश॑म्भू॒रिति॑ वि॒श्व-श॒म्भू॒ः । अव॑से । सा॒धु॒क॒र्मेति॑ सा॒धु-क॒र्मा॒ ॥ विश्व॑कर्म॒न्निति॒ विश्व॑-क॒र्म॒न्न् । ह॒विषा । वा॒वृ॒धा॒नः । स्व॒यम् । य॒ज॒स्व॒ । त॒नुव॑म् । जु॒षा॒णः ॥ मुह्य॑न्तु । अ॒न्ये । अ॒भित॑ः । स॒प॒त्ना॒ः । इ॒ह । अ॒स्माक॑म् । म॒घवे॑ति॑ म॒घ-वा॒ । सू॒रिः । अ॒स्तु॒ ॥ विश्व॑कर्म॒न्निति॒ विश्व॑-क॒र्म॒न्न् । ह॒विषा । वर्ध॑नेन । त्रा॒तार॑म् । इ॒न्द्र॒म् । अ॒कृ॒णो॒ः । अ॒व॒ध्य॒म् ॥ तस्मै॑ । विशः॑ । समि॑ति । अ॒न॒म॒न्त॒ । पू॒र्वीः । अ॒यम् । उ॒ग्रः । वि॒हव्य॑ इति॑ वि-ह॒व्य॑ः । यथा । अस॑त् ॥ स॒मु॒द्राय॑ । व॒युना॑य । सिन्धू॑नाम् । पत॑ये । नम॑ः ॥ न॒दीना॑म् । सर्वा॑साम् । पि॒त्रे । जु॒हु॒त । वि॒श्वक॑र्मण॒ इति॑ वि॒श्व-क॒र्म॒णे॒ । विश्वा । अहा । अम॑र्त्यम् । ह॒विः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। उदि॑ति । ए॒न॒म् । उ॒त्त॒रामित्यु॑त्-त॒राम् । न॒य॒ । अग्ने । घृ॒ते॒न॒ । आ॒हु॒तेत्या-हु॒त॒ ॥ रा॒यः । पोष॑ेण । समि॑ति । सृ॒ज॒ । प्र॒जये॑ति प्र-जया । च॒ । धन॑ेन । च॒ ॥ इन्द्र॑ । इ॒मम् । प्र॒त॒रामिति॑ प्र-त॒राम् । कृ॒धि॒ । स॒जा॒ता॒नामिति॑ स-जा॒ता॒नाम् । अ॒स॒त् । व॒शी ॥ समि॑ति । ए॒न॒म् । वर्च॑सा । सृ॒ज॒ । दे॒वेभ्य॑ः । भा॒ग॒धा इति॑ भाग-धाः । अ॒स॒त् ॥ यस्य॑ । कु॒र्मः । ह॒विः । गृ॒हे । तम् । अ॒ग्ने॒ । व॒र्ध॒य॒ । त्वम् ॥ तस्मै॑ । दे॒वाः । अधी॑ति । ब्र॒व॒न्न् । अ॒यम् । च॒ । ब्रह्म॑णः । पति॑ः ॥ उदि॑ति । उ॒ । त्वा॒ । विश्वे॑ । दे॒वाः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्ने । भरन्तु । चित्तिभिरिति चित्ति-भिः ॥ सः । नः । भव । शिवतम इतिं शिव-तमः । सुप्रतीक इतिं सु-प्रतीकः । विभावसुरितिं विभा-वसुः ॥ पश्च । दिशः । दैवीः । यज्ञम् । अवन्तु । देवीः । अपेतिं । अमतिम् । दुर्मतिमितिं दुः-मतिम् । बाधमानाः ॥ रायः । पोषे । यज्ञपतिमितिं यज्ञ-पतिम् । आभजन्तीरित्या-भजन्तीः ॥ रायः । पोषे । अधीतिं । यज्ञः । अस्थात् । समिद्ध इति सम्-इद्धे । अग्नौ । अधीतिं । मामहानः ॥ उक्थपत्र इत्युक्थ-पत्रः । ईड्यः । गृभीतः । तप्तम् । घर्मम् । परिगृह्येतिं परि-गृह्य । अयजन्त ॥ ऊर्जा । यत् । यज्ञम् । अशमन्त । देवाः । दैव्याय । धर्त्रे । जोष्ट्रे ॥ देवश्रीरितिं देव-श्रीः । श्रीमणा इति श्री-मनाः । शतपया इतिं शत-पयाः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। परिगृह्येतिं परि-गृह्य । देवाः । यज्ञम् । आयन्न् ॥ सूर्यरश्मिरिति सूर्य-रश्मिः । हरिकेश इति हरि-केशः । पुरस्तात् । सविता । ज्योतिः । उदितिं । अयान् । अजस्रम् ॥ तस्य । पूषा । प्रसवमितिं प्र-सवम् । याति । देवः । सम्पश्यन्नितिं सम्-पश्यन्न् । विश्वा । भुवनानि । गोपा इतिं गो-पाः ॥ देवाः । देवेभ्यः । अध्वर्यन्तः । अस्थुः । वीतम् । शमित्रे । शमिता । यजध्यै ॥ तुरीयः । यज्ञः । यत्र । हव्यम् । एतिं । ततः । पावकाः । आशिष इत्या-शिषः । नः । जुषन्ताम् ॥ विमान इतिं वि-मानः । एषः । दिवः । मध्ये । आस्ते । आपप्रिवानित्या-पप्रिवान् । रोदसी इतिं । अन्तरिक्षम् ॥ सः । विश्वाचीः । अभीतिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। चष्टे । घृताचीः । अन्तरा । पूर्वम् । अपरम् । च । केतुम् ॥ उक्षा । समुद्रः । अरुणः । सुपर्ण इतिं सु-पर्णः । पूर्वस्य । योनिम् । पितुः । एतिं । विवेश ॥ मध्ये । दिवः । निहित इति नि-हितः । पृश्निः । अश्मा । वीतिं । चक्रमे । रजसः । पाति । अन्तौ ॥ इन्द्रम् । विश्वाः । अवीवृधन्न् । समुद्रव्यचसमितिं समुद्र-व्यचसम् । गिरः ॥ रथीतममितिं रथि-तमम् । रथीनाम् । वाजानाम् । सत्पतिमिति सत्-पतिम् । पतिम् ॥ सुम्नहूरितिं सुम्न-हूः । यज्ञः । देवान् । एतिं । च । वक्षत् । यक्षत् । अग्निः । देवः । देवान् । एतिं । च । वक्षत् ॥ वाजस्य । मा । प्रसवेनेतिं प्र-सवेन । उद्ग्राभेणेत्युत्-ग्राभेण । उदितिं । अग्रभीत् ॥ अथ । सपत्नान् । इन्द्रः । मे ।

नि॒ग्रा॒भेणेति॑ नि-ग्रा॒भेण॑ । अध॑रान् । अ॒कः॒ ॥ उ॒द्ग्रा॒भमित्यु॑त्-ग्रा॒भम् । च॒ । नि॒ग्रा॒भमिति॑ नि-ग्रा॒भम् । च॒ । ब्रह्म॑ । दे॒वाः॒ । अ॒वी॒वृ॒ध॒न्न् ॥ अथ॑ । स॒पत्ना॑न् । इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॒-अ॒ग्नी॒ । मे॒ । वि॒षू॒चीना॑न् । वीति॑ । अ॒स्य॒ता॒म् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आ॒शुः । शिशा॑नः । वृ॒ष॒भः । न । यु॒ध्मः । घ॒नाघ॑नः । क्षोभ॑णः । च॒र्ष॒णी॒नाम् ॥ स॒ङ्क्र॒न्द॒न॒ इति॑ सम्-क्रन्द॑नः । अ॒नि॒मि॒ष इत्य॑नि-मि॒षः । ए॒क॒वी॒र इत्ये॑क-वी॒रः । श॒तम् । सेनाः । अ॒ज॒य॒त् । सा॒कम् । इन्द्रः॑ ॥ स॒ङ्क्र॒न्द॒ने॒नेति॑ सम्-क्रन्द॑नेन । अ॒नि॒मि॒षेणेत्य॑नि-मि॒षेण॑ । जि॒ष्णुना । यु॒त्का॒रेण॑ । दु॒श्च्य॒व॒नेनेति॑ दुः-च्य॒व॒नेन॑ । धृ॒ष्णुना ॥ तत् । इन्द्रे॑ण । ज॒य॒त॒ । तत् । स॒ह॒ध्व॒म् । युध॑ः । नरः॑ । इष॑ुहस्तेनेतीषु॑-ह॒स्ते॒न॒ । वृ॒ष्णा ॥ सः । इष॑ुहस्तै॒रितीषु॑-ह॒स्तै॒ः । सः । नि॒ष॒ङ्गि॒भि॒रिति॑ नि-स॒ङ्गि॒भिः॑ । व॒शी । स॒ꣳस्र॒ष्टेति॒ सम्-स्र॒ष्टा॒ । सः । युध॑ः । इन्द्रः॑ । ग॒णेन॑ ॥ स॒ꣳसृ॒ष्ट॒जिदिति॑ स॒ꣳसृ॒ष्ट-जि॒त् । सो॒म॒पा इति॑ सोम-पाः । बा॒हु॒श॒र्धीति॑ बाहु-श॒र्धी । ऊ॒र्ध्व॒ध॒न्वेत्यू॒र्ध्व-ध॒न्वा॒ । प्रति॑हिताभि॒रिति॒ प्रति॑-हि॒ता॒भि॒ः । अस्ता ॥ बृह॑स्पते । परीति॑ । दी॒य॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। रथे॑न । र॒क्षो॒हेति॑ रक्षः-हा । अ॒मित्रा॑न् । अ॒प॒बाध॑मान॒ इत्य॑प-बाध॑मानः ॥ प्र॒भ॒ञ्ज॒न्निति॑ प्र-भ॒ञ्ज॒न्न् । सेनाः । प्र॒मृ॒ण इति॑ प्र-मृ॒णः । यु॒धा । जयन्न्॑ । अ॒स्माकम् । ए॒धि॒ । अ॒वि॒ता । रथा॑नाम् ॥ गो॒त्र॒भि॒दमिति॑ गोत्र-भि॒दम् । गो॒वि॒दमिति॑ गो-वि॒दम् । वज्र॑बाहुमिति॒ वज्र॑-बा॒हु॒म् । जय॑न्तम् । अज्म॑ । प्र॒मृ॒ण॒न्त॒मिति॑ प्र-मृ॒ण॒न्त॒म् । ओज॑सा ॥ इ॒मम् । स॒जा॒ता॒ इति॑ स-जा॒ता॒ः । अ॒न्वि॒ति॑ । वी॒र॒य॒ध्व॒म् । इ॒न्द्र॒म् । सखा॑यः । अनु॑ । समिति॑ । र॒भ॒ध्व॒म् ॥ ब॒ल॒वि॒ज्ञा॒य इति॑ बल-वि॒ज्ञा॒यः । स्थवि॑रः । प्रवी॑र॒ इति॒ प्र-वी॒रः॒ । सह॑स्वान् । वा॒जी । सह॑मानः । उ॒ग्रः ॥ अ॒भि॒वी॒र॒ इत्य॒भि-वी॒रः॒ । अ॒भि॒स॒त्वेत्य॒भि-स॒त्वा॒ । स॒हो॒जा इति॑ सहः-जाः । जैत्र॑म् । इ॒न्द्र॒ । रथ॑म् । एति॑ । ति॒ष्ठ॒ । गो॒वि॒दिति॑ गो-वि॒त् ॥ अ॒भीति॑ । गो॒त्राणि॑ । सह॑सा । गाह॑मानः । अ॒दा॒यः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वी॒रः । श॒तम॑न्यु॒रिति॑ श॒त-म॒न्यु॒ः । इन्द्रः॑ ॥ दु॒श्च्य॒व॒न इति दुः-च्य॒व॒नः । पृ॒त॒ना॒षाट् । अ॒यु॒ध्यः । अ॒स्माकम् । सेनाः । अ॒व॒तु॒ । प्रेति॑ । यु॒ध्स्व॒ ॥ इन्द्रः॑ । आ॒सा॒म् । ने॒ता । बृ॒ह॒स्पति॑ः । दक्षि॑णा । य॒ज्ञः । पु॒रः । ए॒तु॒ । सोम॑ः

॥ देवसेनानामितिं देव-सेनानाम् । अभिभञ्जतीनामित्यभि-भञ्जतीनाम् । जयन्तीनाम् । मरुतः । यन्तु । अग्रे ॥ इन्द्रस्य । वृष्णः । वरुणस्य । राज्ञः । आदित्यानाम् । मरुताम् । शर्धः । उग्रम् ॥ महामनसामितिं महा-मनसाम् । भुवनच्यवानामितिं भुवन-च्यवानाम् । घोषः । देवानाम् । जयताम् । उदितिं । अस्थात् ॥ अस्माकम् । इन्द्रः । समृतेष्वितिं सम्-ऋतेषु । ध्वजेषुं । अस्माकम् । याः । इषवः । ताः । जयन्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अस्माकम् । वीराः । उत्तरे इत्युत्-तरे । भवन्तु । अस्मान् । उ । देवाः । अवत । हवेषु ॥ उदितिं । हृषय । मघवन्नितिं मघ-वन्न् । आयुधानि । उदितिं । सत्वनाम् । मामकानाम् । महाꣳसि ॥ उदितिं । वृत्रहन्नितिं वृत्र-हन्न् । वाजिनाम् । वाजिनानि । उदितिं । रथानाम् । जयताम् । एतु । घोषः ॥ उपं । प्रेतिं । इत । जयत । नरः । स्थिराः । वः । सन्तु । बाहवः ॥ इन्द्रः । वः । शर्म । यच्छतु । अनाधृष्या इत्यना-धृष्याः । यथा । असथ ॥ अवसृष्टेत्यव-सृष्टा । परेतिं । पते । शरव्ये । ब्रह्मसꣳशितेति ब्रह्म-सꣳशिता ॥ गच्छं । अमित्रान् । प्रेतिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। विश । मा । एषाम् । कम् । चन । उदितिं । शिषः ॥ मर्माणि । ते । वर्मभिरिति वर्म-भिः । छादयामि । सोमः । त्वा । राजा । अमृतेन । अभीतिं । वस्ताम् ॥ उरोः । वरीयः । वरिवः । ते । अस्तु । जयन्तम् । त्वाम् । अन्वितिं । मदन्तु । देवाः ॥ यत्र । बाणाः । सम्पतन्तीतिं सम्-पतन्ति । कुमाराः । विशिखा इतिं वि-शिखाः । इव ॥ इन्द्रः । नः । तत्र । वृत्रहेतिं वृत्र-हा । विश्वाहेतिं विश्व-हा । शर्म । यच्छतु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। प्राचीम् । अन्वितिं । प्रदिशमितिं प्र-दिशम् । प्रेतिं । इहि । विद्वान् । अग्नेः । अग्ने । पुरोअग्निरितिं पुरः-अग्निः । भव । इह ॥ विश्वाः । आशाः । दीद्यानः । वीतिं । भाहि । ऊर्जम् । नः । धेहि । द्विपद इतिं द्वि-पदे । चतुष्पद इति चतुः-पदे ॥ क्रमध्वम् । अग्निना । नाकम् । उख्यम् । हस्तेषु । बिभ्रतः ॥ दिवः । पृष्ठम् । सुवः ।

गत्वा । मिश्राः । देवेभिः । आद्धम् ॥ पृथिव्याः । अहम् । उदिति । अन्तरिक्षम् । एति । अरुहम् । अन्तरिक्षात् । दिवम् । एति । अरुहम् ॥ दिवः । नाकस्य । पृष्ठात् । सुवः । ज्योतिः । अगाम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अहम् ॥ सुवः । यन्तः । न । अपेति । ईक्षन्ते । एति । द्याम् । रोहन्ति । रोदसी इति ॥ यज्ञम् । ये । विश्वतोधारमिति विश्वतः-धारम् । सुविद्वाꣳस इति सु-विद्वाꣳसः । वितेनिर इति वि-तेनिरे ॥ अग्ने । प्रेति । इहि । प्रथमः । देवयतामिति देव-यताम् । चक्षुः । देवानाम् । उत । मर्त्यानाम् ॥ इयक्षमाणाः । भृगुभिरिति भृगु-भिः । सजोषा इति स-जोषाः । सुवः । यन्तु । यजमानाः । स्वस्ति ॥ नक्तोषासा । समनसेति स-मनसा । विरूपे इति वि-रूपे । धापयेते इति । शिशुम् । एकम् । समीची इति ॥ द्यावा । क्षामं । रुक्मः । अन्तः । वीति । भाति । देवाः । अग्निम् । धारयन्न् । द्रविणोदा इति द्रविणः-दाः ॥ अग्ने । सहस्राक्षेति सहस्र-अक्ष ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। शतमूर्धन्निति शत-मूर्धन्न् । शतम् । ते । प्राणा इति प्र-अनाः । सहस्रम् । अपाना इत्यप-अनाः ॥ त्वम् । साहस्रस्य । रायः । ईशिषे । तस्मै । ते । विधेम । वाजाय । स्वाहा ॥ सुपर्ण इति सु-पर्णः । असि । गरुत्मान् । पृथिव्याम् । सीद । पृष्ठे । पृथिव्याः । सीद । भासा । अन्तरिक्षम् । एति । पृण । ज्योतिषा । दिवम् । उदिति । स्तभान । तेजसा । दिशः । उदिति । दृꣳह ॥ आजुह्वान इत्या-जुह्वानः । सुप्रतीक इति सु-प्रतीकः । पुरस्तात् । अग्ने । स्वाम् । योनिम् । एति । सीद । साध्या ॥ अस्मिन्न् । सधस्थ इति सध-स्थे । अधीति । उत्तरस्मिन्नित्युत्-तरस्मिन्न् । विश्वे । देवाः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। यजमानः । च । सीदत ॥ प्रेद्ध इति प्र-इद्धः । अग्ने । दीदिहि । पुरः । नः । अजस्रया । सूर्म्या । यविष्ठ ॥ त्वाम् । शश्वन्तः । उपेति । यन्ति । वाजाः ॥ विधेम । ते । परमे । जन्मन्न् । अग्ने । विधेम । स्तोमैः । अवरे । सधस्थ इति सध-स्थे ॥ यस्मात् । योनेः । उदारिथेत्युत्-आरिथ । यजे । तम् । प्रेति । त्वे इति । हवीꣳषि । जुहुरे । समिद्ध इति सम्-इद्धे ॥ ताम् । सवितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । एति । अहम् । वृणे ।

सुमतिमितिं सु-मतिम् । विश्वजन्यामितिं विश्व-जन्याम् ॥ याम् । अस्य । कण्वः । अदुहत् । प्रपीनामिति प्र-पीनाम् । सहस्रधारामितिं सहस्र-धाराम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पयसा । महीम् । गाम् ॥ सप्त । ते । अग्ने । समिध इतिं सम्-इधः । सप्त । जिह्वाः । सप्त । ऋषयः । सप्त । धामं । प्रियाणिं ॥ सप्त । होत्राः । सप्तधेतिं सप्त-धा । त्वा । यजन्ति । सप्त । योनीः । एतिं । पृणस्व । घृतेनं ॥ ईदृङ्ङ् । च । अन्यादृङ्ङ् । च । एतादृङ्ङ् । च । प्रतिदृङ्ङितिं प्रति-दृङ्ङ् । च । मितः । च । सम्मितं इति सम्-मितः । च । सभरा इति स-भराः ॥ शुक्रज्योतिरितिं शुक्र-ज्योतिः । च । चित्रज्योतिरितिं चित्र-ज्योतिः । च । सत्यज्योतिरितिं सत्य-ज्योतिः । च । ज्योतिष्मान् । च । सत्यः । च । ऋतपा इत्यृत-पाः । च । अत्यꣳहा इत्यतिं-अꣳहाः ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-6,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऋतजिदित्यृत-जित् । च । सत्यजिदितिं सत्य-जित् । च । सेनजिदितिं सेन-जित् । च । सुषेण इतिं सु-सेनः । च । अन्त्यमित्र इत्यन्तिं-अमित्रः । च । दूरेअमित्र इतिं दूरे-अमित्रः । च । गणः ॥ ऋतः । च । सत्यः । च । ध्रुवः । च । धरुणः । च । धर्ता । च । विधर्तेतिं वि-धर्ता । च । विधारय इतिं वि-धारयः ॥ ईदृक्षासः । एतादृक्षासः । उ । स्वितिं । नः । सदृक्षासः । प्रतिसदृक्षास इति प्रतिं-सदृक्षासः । एतिं । इतन ॥ मितासः । च । सम्मितास इति सम्-मितासः । च । नः । ऊतये । सभरस इति स-भरसः । मरुतः । यज्ञे । अस्मिन् । इन्द्रम् । दैवीः । विशः । मरुतः । अनुवर्मान इत्यनु-वर्मानः । यथा । इन्द्रम् । दैवीः । विशः । मरुतः । अनुवर्मान इत्यनु-वर्मानः । एवम् । इमम् । यजमानम् । दैवीः । च । विशः । मानुषीः । च । अनुवर्मान इत्यनु-वर्मानः । भवन्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। जीमूतस्य । इव । भवति । प्रतीकम् । यत् । वर्मी । याति । समदामितिं स-मदाम् । उपस्थ इत्युप-स्थे ॥ अनाविद्धयेत्यना-विद्धया । तनुवा । जय । त्वम् । सः । त्वा । वर्मणः । महिमा । पिपर्तु ॥ धन्वना । गाः ।

धन्वना । आजिम् । जयेम । धन्वना । तीव्राः । समद इति स-मदः । जयेम ॥ धनुः । शत्रोः । अपकाममित्यप-कामम् । कृणोति । धन्वना । सर्वाः । प्रदिश इति प्र-दिशः । जयेम ॥ वक्ष्यन्ती । इव । इत् । एति । गनीगन्ति । कर्णम् । प्रियम् । सखायम् । परिषस्वजानेति परि-सस्वजाना ॥ योषा । इव । शिङ्क्ते । विततेति वि-तता । अधीति । धन्वन् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। ज्या । इयम् । समने । पारयन्ती ॥ ते इति । आचरन्ती इत्या-चरन्ती । समना । इव । योषा । माता । इव । पुत्रम् । बिभृताम् । उपस्थ इत्युप-स्थे ॥ अपेति । शत्रून् । विध्यताम् । सविँदाने इति सम्-विदाने । आर्ल्ली इति । इमे इति । विष्फुरन्ती इति वि-स्फुरन्ती । अमित्रान् ॥ बह्वीनाम् । पिता । बहुः । अस्य । पुत्रः । चिश्चा । कृणोति । समना । अवगत्येत्यव-गत्य ॥ इषुधिरितीषु-धिः । सङ्काः । पृतनाः । च । सर्वाः । पृष्ठे । निनद्ध इति नि-नद्धः । जयति । प्रसूत इति प्र-सूतः ॥ रथे । तिष्ठन् । नयति । वाजिनः । पुरः । यत्रंयत्रेति यत्र-यत्र । कामयते । सुषारथिरिति सु-सारथिः ॥ अभीशूनाम् । महिमानम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। पनायत । मनः । पश्चात् । अन्विति । यच्छन्ति । रश्मयः ॥ तीव्रान् । घोषान् । कृण्वते । वृषपाणय इति वृष-पाणयः । अश्वाः । रथेभिः । सह । वाजयन्तः ॥ अवक्रामन्त इत्यव-क्रामन्तः । प्रपदैरिति प्र-पदैः । अमित्रान् । क्षिणन्ति । शत्रून् । अनपव्ययन्त इत्यनप-व्ययन्तः ॥ रथवाहनमिति रथ-वाहनम् । हविः । अस्य । नाम । यत्र । आयुधम् । निहितमिति नि-हितम् । अस्य । वर्म ॥ तत्र । रथम् । उपेति । शग्मम् । सदेम । विश्वाहेति विश्वा-अहा । वयम् । सुमनस्यमाना इति सु-मनस्यमानाः ॥ स्वादुष्सद इति स्वादु-सुसदः । पितरः । वयोधा इति वयः-धाः । कृच्छ्रेश्रित इति कृच्छ्रे-श्रितः । शक्तीवन्त इति शक्ति-वन्तः । गभीराः ॥ चित्रसेना इति चित्र-सेनाः । इषुबला इतीषु-बलाः । अमृध्राः । सतोवीरा इति सतः-वीराः । उरवः । व्रातसाहा इति व्रात-साहाः ॥ ब्राह्मणासः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। पितरः । सोम्यासः । शिवे इति । नः । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । अनेहसा ॥ पूषा । नः । पातु । दुरितादिति दुः-इतात् । ऋतावृध इत्यृत-वृधः । रक्षा । माकिः । नः । अघशꣳस इत्यघ-शꣳसः । ईशत ॥ सुपर्णमिति सु-पर्णम् । वस्ते । मृगः । अस्याः । दन्तः । गोभिः । सन्नद्धेति सम्-नद्धा । पतति । प्रसूतेति प्र-सूता ॥ यत्र । नरः । समिति । च । वीति । च । द्रवन्ति । तत्र । अस्मभ्यमित्यस्म-भ्यम् । इषवः । शर्म । यꣳसन्न् ॥ ऋजीते । परीति । वृङ्धि । नः । अश्मा । भवतु । नः । तनूः ॥ सोमः । अधीति । ब्रवीतु । नः । अदितिः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-5,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। शर्म । यच्छतु ॥ एति । जङ्घन्ति । सानु । एषाम् । जघनान् । उपेति । जिघ्नते ॥ अश्वाजनीत्यश्व-अजनि । प्रचेतस इति प्र-चेतसः । अश्वान् । समथ्स्विति समत्-सु । चोदय ॥ अहिः । इव । भोगैः । परीति । एति । बाहुम् । ज्यायाः । हेतिम् । परिबाधमान इति परि-बाधमानः ॥ हस्तघ्न इति हस्त-घ्नः । विश्वा । वयुनानि । विद्वान् । पुमान् । पुमाꣳसम् । परीति । पातु । विश्वतः ॥ वनस्पते । वीड्वङ्ग इति वीडु-अङ्गः । हि । भूयाः । अस्मथ्सखेत्यस्मत्-सखा । प्रतरण इति प्र-तरणः । सुवीर इति सु-वीरः ॥ गोभिः । सन्नद्ध इति सम्-नद्धः । असि । वीडयस्व । आस्थातेत्या-स्थाता । ते । जयतु । जेत्वानि ॥ दिवः । पृथिव्याः । परीति ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-6,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। ओजः । उद्भृतमित्युत्-भृतम् । वनस्पतिभ्य इति वनस्पति-भ्यः । परीति । आभृतमित्या-भृतम् । सहः ॥ अपाम् । ओज्मानम् । परीति । गोभिः । आवृतमित्या-वृतम् । इन्द्रस्य । वज्रम् । हविषा । रथम् । यज ॥ इन्द्रस्य । वज्रः । मरुताम् । अनीकम् । मित्रस्य । गर्भः । वरुणस्य । नाभिः ॥ सः । इमाम् । नः । हव्यदातिमिति हव्य-दातिम् । जुषाणः । देव । रथ । प्रतीति । हव्या । गृभाय ॥ उपेति । श्वासय । पृथिवीम् । उत । द्याम् । पुरुत्रेति पुरु-त्रा । ते । मनुताम् । विष्ठितमिति वि-स्थितम् । जगत् ॥ सः । दुन्दुभे । सजूरिति स-जूः । इन्द्रेण । देवैः । दूरात् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-7,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। दवीयः । अपेतिं । सेध । शत्रून् ॥ एतिं । क्रन्दय । बलम् । ओजः । नः । एतिं । धाः । निरितिं । स्तनिहि । दुरितेतिं दुः-इता । बाधमानः ॥ अपेतिं । प्रोथ । दुन्दुभे । दुच्छुनाम् । इतः । इन्द्रस्य । मुष्टिः । असि । वीडयस्व ॥ एतिं । अमूः । अज । प्रत्यावर्तयेतिं प्रति-आवर्तय । इमाः । केतुमदितिं केतु-मत् । दुन्दुभिः । वावदीति ॥ समितिं । अश्वपर्णा इत्यश्व-पर्णाः । चरन्ति । नः । नरः । अस्माकम् । इन्द्र । रथिनः । जयन्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। यत् । अक्रन्दः । प्रथमम् । जायमानः । उद्यन्नित्युत्-यन्न् । समुद्रात् । उत । वा । पुरीषात् ॥ श्येनस्य । पक्षा । हरिणस्य । बाहू इतिं । उपस्तुत्यमित्युप-स्तुत्यम् । महिं । जातम् । ते । अर्वन्न् ॥ यमेनं । दत्तम् । त्रितः । एनम् । आयुनक् । इन्द्र । एनम् । प्रथमः । अधीतिं । अतिष्ठत् ॥ गन्धर्वः । अस्य । रशनाम् । अगृभ्णात् । सूरात् । अश्वम् । वसवः । निरितिं । अतष्ट ॥ असिं । यमः । असिं । आदित्यः । अर्वन्न् । असिं । त्रितः । गुह्येन । व्रतेन ॥ असिं । सोमेन । समया । विपृक्त इति वि-पृक्तः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। आहुः । ते । त्रीणिं । दिवि । बन्धनानि ॥ त्रीणिं । ते । आहुः । दिवि । बन्धनानि । त्रीणिं । अप्स्वित्यप्-सु । त्रीणिं । अन्तः । समुद्रे ॥ उत । इव । मे । वरुणः । छुन्धिस । अर्वन्न् । यत्र । ते । आहुः । परमम् । जनित्रम् ॥ इमा । ते । वाजिन्न् । अवमार्जनानीत्यव-मार्जनानि । इमा । शफानाम् । सनितुः । निधानेतिं नि-धाना ॥ अत्र । ते । भद्राः । रशनाः । अपश्यम् । ऋतस्य । याः । अभिरक्षन्तीत्यभि-रक्षन्ति । गोपा इतिं गो-पाः ॥ आत्मानम् । ते । मनसा । आरात् । अजानाम् । अवः । दिवा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। पतयन्तम् । पतङ्गम् ॥ शिरः । अपश्यम् । पथिभिरितिं पथि-भिः । सुगेभिरितिं सु-गेभिः । अरेणुभिरित्यरेणु-भिः । जेहमानम् । पततरि ॥ अत्र । ते । रूपम् । उत्तममित्युत्-तमम् । अपश्यम् । जिगीषमाणम् । इषः । एतिं । पदे । गोः ॥ यदा । ते । मर्तः । अन्वितिं । भोगम् । आनट् । आत् । इत् । ग्रसिष्ठः । ओषधीः ।

अ॒जी॒गः ॥ अन्वि॑ति । त्वा॒ । रथः॑ । अन्वि॑ति । मर्यः॑ । अ॒र्व॒न्न् । अन्वि॑ति । गावः॑ । अन्वि॑ति । भगः॑ । क॒नीना॑म् ॥ अन्वि॑ति । व्रातासः॑ । तव॑ । स॒ख्यम् । ई॒युः॒ । अन्वि॑ति । दे॒वाः । म॒मि॒रे॒ । वी॒र्य॑म् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। ते ॥ हिर॑ण्यशृङ्ग इति॒ हिर॑ण्य-शृङ्गः । अयः॑ । अ॒स्य॒ । पादाः । मनो॑जवा॒ इति॒ मनः॑-ज॒वा॒ः । अव॑रः । इन्द्रः॑ । आ॒सी॒त् ॥ दे॒वाः । इत् । अ॒स्य॒ । हवि॑रद्य॒मिति॑ हविः-अद्यम् । आ॒य॒न्न् । यः । अर्व॑न्तम् । प्र॒थ॒मः । अ॒ध्यति॑ष्ठ॒दित्य॑धि-अति॑ष्ठत् ॥ ई॒र्मान्ता॑स॒ इती॑र्म-अ॒न्ता॒सः॒ । सिलि॑कमध्यमास॒ इति॒ सिलि॑क-म॒ध्य॒मा॒सः॒ । समि॑ति । शूर॑णासः । दि॒व्यास॑ः । अत्याः ॥ हꣳसाः । इ॒व॒ । श्रेणि॑श इति॑ श्रेणि-शः । य॒त॒न्ते॒ । यत् । आक्षि॑षुः । दि॒व्यम् । अज्मम् । अश्वाः ॥ तव॑ । शरी॑रम् । प॒त॒यि॒ष्णु । अ॒र्व॒न्न् । तव॑ । चि॒त्तम् । वात॑ः । इ॒व॒ । ध्रजी॑मान् ॥ तव॑ । शृङ्गा॑णि । विष्ठि॑तेति॒ वि-स्थि॒ता॒ । पु॒रु॒त्रेति॑ पुरु-त्रा । अर॑ण्येषु । जर्भु॑राणा । च॒र॒न्ति॒ ॥ उप॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-5,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। प्रेति॑ । अ॒गा॒त् । शस॑नम् । वा॒जी । अर्वा । दे॒व॒द्रीचेति॑ देव-द्रीचा । मन॑सा । दीध्या॑नः ॥ अ॒जः॒ । पु॒रः॒ । नी॒य॒ते॒ । नाभिः॑ । अ॒स्य॒ । अन्वि॑ति । प॒श्चात् । क॒वय॑ः । य॒न्ति॒ । रे॒भाः ॥ उप॑ । प्रेति॑ । अ॒गा॒त् । प॒र॒मम् । यत् । स॒धस्थ॒मिति॑ स॒ध-स्थ॒म् । अर्वान्॑ । अच्छ॑ । पि॒तर॑म् । मा॒तर॑म् । च॒ ॥ अ॒द्य । दे॒वान् । जु॒ष्ट॑तम॒ इति॒ जु॒ष्ट॑-त॒मः॒ । हि । ग॒म्याः॒ । अथ॑ । एति॑ । शा॒स्ते॒ । दा॒शुषे । वार्या॑णि ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। मा । नः॒ । मि॒त्रः । वरु॑णः । अ॒र्य॒मा । आ॒युः॒ । इन्द्रः॑ । ऋ॒भु॒क्षा इत्यृ॑भु-क्षाः । म॒रुत॑ः । परीति॑ । ख्य॒न्न् ॥ यत् । वा॒जिन॑ः । दे॒वजा॑त॒स्येति॑ दे॒व-जा॒त॒स्य॒ । सप्तेः॑ । प्र॒व॒क्ष्याम॒ इति॑ प्र-व॒क्ष्याम॑ः । वि॒दथे॑ । वी॒र्या॑णि ॥ यत् । नि॒र्णिजेति॑ निः-निजा । रेक्ण॑सा । प्रावृ॑तस्य । रा॒तिम् । गृ॒भी॒ताम् । मु॒ख॒तः । नय॑न्ति ॥ सुप्रा॒डिति॒ सु-प्रा॒ड् । अ॒जः॒ । मेम्य॑त् । वि॒श्वरू॑प॒ इति॑ वि॒श्व-रू॒पः॒ । इ॒न्द्रा॒पू॒ष्णोरितीन्द्रा-पू॒ष्णोः॒ । प्रि॒यम् । अपीति॑ । ए॒ति॒ । पार्थः॑ ॥ ए॒षः॒ । छा॒गः॒ । पु॒रः॒ । अश्वे॑न । वा॒जि॒ना॒ । पू॒ष्णः॒ । भा॒गः॒ । नी॒य॒ते॒ । वि॒श्वदे॑व्य॒ इति॑ वि॒श्व-दे॒व्य॒ः ॥ अ॒भि॒प्रि॒य॒मित्य॑भि-प्रियम् । यत् । पु॒रो॒डाश॑म् । अर्व॑ता । त्वष्टा॑ । इत् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। एनम् । सौश्रवसायं । जिन्वति ॥ यत् । हविष्यम् । ऋतुश इत्यृतु-शः । देवयानमिति देव-यानम् । त्रिः । मानुषाः । परीति । अश्वम् । नयन्ति ॥ अत्र । पूष्णः । प्रथमः । भागः । एति । यज्ञम् । देवेभ्यः । प्रतिवेदयन्निति प्रति-वेदयन् । अजः ॥ होता । अध्वर्युः । आवया इत्या-वयाः । अग्निमिन्ध इत्यग्निम्-इन्धः । ग्रावग्राभ इति ग्राव-ग्राभः । उत । शꣳस्ता । सुविप्र इति सु-विप्रः ॥ तेन । यज्ञेन । स्वरङ्कृतेनेति सु-अरङ्कृतेन । स्विष्टेनेति सु-इष्टेन । वक्षणाः । एति । पृणध्वम् ॥ यूपव्रस्का इति यूप-व्रस्काः । उत । ये । यूपवाहा इति यूप-वाहाः । चषालम् । ये । अश्वयूपायेत्यश्व-यूपाय । तक्षन्ति ॥ ये । च । अर्वते । पचनम् । सम्भरन्तीति सम्-भरन्ति । उतो इति ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। तेषाम् । अभिगूर्तिरित्यभि-गूर्तिः । नः । इन्वतु ॥ उप । प्रेति । अगात् । सुमदिति सु-मत् । मे । अधायि । मन्म । देवानाम् । आशाः । उपेति । वीतपृष्ठ इति वीत-पृष्ठः ॥ अन्विति । एनम् । विप्राः । ऋषयः । मदन्ति । देवानाम् । पुष्टे । चकृम । सुबन्धुमिति सु-बन्धुम् ॥ यत् । वाजिनः । दाम । सन्दानमिति सम्-दानम् । अर्वतः । या । शीर्ष्णया । रशना । रज्जुः । अस्य ॥ यत् । वा । घ । अस्य । प्रभृतमिति प्र-भृतम् । आस्ये । तृणम् । सर्वा । ता । ते । अपीति । देवेषु । अस्तु ॥ यत् । अश्वस्य । क्रविषः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। मक्षिका । आश । यत् । वा । स्वरौ । स्वधिताविति स्व-धितौ । रिप्तम् । अस्ति ॥ यत् । हस्तयोः । शमितुः । यत् । नखेषु । सर्वा । ता । ते । अपीति । देवेषु । अस्तु ॥ यत् । ऊवध्यम् । उदरस्य । अपवातीत्यप-वाति । यः । आमस्य । क्रविषः । गन्धः । अस्ति ॥ सुकृतेति सु-कृता । तत् । शमितारः । कृण्वन्तु । उत । मेधम् । शृतपाकमिति शृत-पाकम् । पचन्तु ॥ यत् । ते । गात्रात् । अग्निना । पच्यमानात् । अभीति । शूलम् । निहतस्येति नि-हतस्य । अवधावतीत्यव-धावति ॥ मा । तत् । भूम्याम् । एति । श्रिषत् । मा । तृणेषु । देवेभ्यः । तत् । उशद्य इत्युशत्-भ्यः । रातम् । अस्तु ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। ये । वाजिनम् । परिपश्यन्तीतिं परि-पश्यंन्ति । पक्वम् । ये । ईम् । आहुः । सुरभिः । निरितिं । हर । इतिं ॥ ये । च । अर्वतः । माऽसभिक्षामितिं माऽस-भिक्षाम् । उपासंत इत्युंप-आसंते । उतो इतिं । तेषाम् । अभिगूर्तिरित्यभि-गूर्तिः । नः । इन्वतु ॥ यत् । नीक्षंणम् । माऽस्पचंन्याः । उखायाः । या । पात्रांणि । यूष्णः । आसेचंनानीत्या-सेचंनानि ॥ ऊष्मण्या । अपिधानेत्यंपि-धाना । चरूणाम् । अङ्काः । सूनाः । परीतिं । भूषन्ति । अश्वम् ॥ निक्रमंणमितिं नि-क्रमंणम् । निषदंनमितिं नि-सदंनम् । विवर्तनमितिं वि-वर्तनम् । यत् । च । पङ्क्तीशम् । अर्वंतः ॥ यत् । च । पपौ । यत् । च । घासिम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। जघासं । सर्वा । ता । ते । अपीतिं । देवेषुं । अस्तु ॥ मा । त्वा । अग्निः । ध्वनयित् । धूमगंन्धिरितिं धूम-गन्धिः । मा । उखा । भ्राजंन्ती । अभीतिं । वित्क । जघ्रिः ॥ इष्टम् । वीतम् । अभिगूर्तमित्यभि-गूर्तम् । वषंट्कृतमिति वषंट्-कृतम् । तम् । देवासंः । प्रतीतिं । गृभ्णन्ति । अश्वम् ॥ यत् । अश्वांय । वासंः । उपस्तृणन्तीत्युंप-स्तृणन्तिं । अधीवासमित्यंधि-वासम् । या । हिरंण्यानि । अस्मै ॥ सन्दानमितिं सम्-दानम् । अर्वन्तम् । पङ्क्तीशम् । प्रिया । देवेषुं । एतिं । यामयन्ति ॥ यत् । ते । सादे । महंसा । शूकृंतस्येति शू-कृतस्य । पार्ष्णिंया । वा । कशंया ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। वा । तुतोदं ॥ स्रुचा । इव । ता । हविषंः । अध्वरेषुं । सर्वा । ता । ते । ब्रह्मंणा । सूदयामि ॥ चतुंस्त्रिꣳशदिति चतुंः-त्रिꣳशत् । वाजिनंः । देवबंन्धोरितिं देव-बन्धोः । वङ्क्रीः । अश्वंस्य । स्वधितिरिति स्व-धितिः । समितिं । एति ॥ अच्छिंद्रा । गात्रा । वयुना । कृणोत । परुंष्परुरिति परुंः-परुः । अनुघुष्येत्यंनु-घुष्यं । वीतिं । शस्त ॥ एकंः । त्वष्टुः । अश्वंस्य । विशस्तेतिं वि-शस्ता । द्वा । यन्तारा । भवतः । तथा । ऋतुः ॥ या । ते । गात्रांणाम् । ऋतुथेत्यृंतु-था । कृणोमिं । तातेति ता-ता । पिण्डांनाम् । प्रेतिं । जुहोमि । अग्नौ ॥ मा । त्वा । तपत् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -6, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। प्रियः । आत्मा । अपियन्तमित्यपि-यन्तम् । मा । स्वधितिरिति स्व-धितिः । तनुवः । एतं । तिष्ठिपत् । ते ॥ मा । ते । गृध्नुः । अविशस्तेत्यवि-शस्ता । अतिहायेत्यति-हायं । छिद्रा । गात्राणि । असिना । मिथु । कुः ॥ न । वै । उ । एतत् । म्रियसे । न । रिष्यसि । देवान् । इत् । एषि । पथिभिरितं पथि-भिः । सुगेभिरितं सु-गेभिः ॥ हरी इतं । ते । युञ्जा । पृषती इतं । अभूताम् । उपेतं । अस्थात् । वाजी । धुरि । रासभस्य ॥ सुगव्यमितं सु-गव्यम् । नः । वाजी । स्वश्वियमितं सु-अश्वियम् । पुरुसः । पुत्रान् । उत । विश्वापुषमितं विश्व-पुषम् । रयिम् ॥ अनागास्त्वमित्यनागाः-त्वम् । नः । अदितिः । कृणोतु । क्षत्रम् । नः । अश्वः । वनताम् । हविष्मान् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्नाविष्णू इत्यग्ना-विष्णू । सजोषसेतं स-जोषसा । इमाः । वर्धन्तु । वाम् । गिरः ॥ द्युम्नैः । वाजेभिः । एतं । गतम् ॥ वाजः । च । मे । प्रसव इतं प्र-सवः । च । मे । प्रयतिरिति प्र-यतिः । च । मे । प्रसितिरिति प्र-सितिः । च । मे । धीतिः । च । मे । क्रतुः । च । मे । स्वरः । च । मे । श्लोकः । च । मे । श्रावः । च । मे । श्रुतिः । च । मे । ज्योतिः । च । मे । सुवः । च । मे । प्राण इतं प्र-अनः । च । मे । अपान इत्यप-अनः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -1, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। च । मे । व्यान इतं वि-अनः । च । मे । असुः । च । मे । चित्तम् । च । मे । आधीतमित्या-धीतम् । च । मे । वाक् । च । मे । मनः । च । मे । चक्षुः । च । मे । श्रोत्रम् । च । मे । दक्षः । च । मे । बलम् । च । मे । ओजः । च । मे । सहः । च । मे । आयुः । च । मे । जरा । च । मे । आत्मा । च । मे । तनूः । च । मे । शर्म । च । मे । वर्म । च । मे । अङ्गानि । च । मे । अस्थानिं । च । मे । परूꣳषि । च । मे । शरीराणि । च । मे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ज्यैष्ठ्यम्। च। मे। आधिपत्यमित्याधि-पत्यम्। च। मे। मन्युः। च। मे। भामः। च। मे। अमः। च। मे। अम्भः। च। मे। जेमा। च। मे। महिमा। च। मे। वरिमा। च। मे। प्रथिमा। च। मे। वर्ष्मा। च। मे। द्राघुया। च। मे। वृद्धम्। च। मे। वृद्धिः। च। मे। सत्यम्। च। मे। श्रद्धेति श्रत्-धा। च। मे। जगत्। च।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -2, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे। धनम्। च। मे। वशः। च। मे। त्विषिः। च। मे। क्रीडा। च। मे। मोदः। च। मे। जातम्। च। मे। जनिष्यमाणम्। च। मे। सूक्तमिति सु-उक्तम्। च। मे। सुकृतमिति सु-कृतम्। च। मे। वित्तम्। च। मे। वेद्यम्। च। मे। भूतम्। च। मे। भविष्यत्। च। मे। सुगमिति सु-गम्। च। मे। सुपथमिति सु-पथम्। च। मे। ऋद्धम्। च। मे। ऋद्धिः। च। मे। क्लृप्तम्। च। मे। क्लृप्तिः। च। मे। मतिः। च। मे। सुमतिरिति सु-मतिः। च। मे॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। शम्। च। मे। मयः। च। मे। प्रियम्। च। मे। अनुकाम इत्यनु-कामः। च। मे। कामः। च। मे। सौमनसः। च। मे। भद्रम्। च। मे। श्रेयः। च। मे। वस्यः। च। मे। यशः। च। मे। भगः। च। मे। द्रविणम्। च। मे। यन्ता। च। मे। धर्ता। च। मे। क्षेमः। च। मे। धृतिः। च। मे। विश्वम्। च।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -3, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे। महः। च। मे। सविँदिति सम्-वित्। च। मे। ज्ञात्रम्। च। मे। सूः। च। मे। प्रसूरिति प्र-सूः। च। मे। सीरम्। च। मे। लयः। च। मे। ऋतम्। च। मे। अमृतम्। च। मे। अयक्ष्मम्। च। मे। अनामयत्। च। मे। जीवातुः। च। मे। दीर्घायुत्वमिति दीर्घायु-त्वम्। च। मे। अनमित्रम्। च। मे।

अभ॑यम् । च॒ । मे॒ । सु॒गमि॑ति सु-गम् । च॒ । मे॒ । शय॑नम् । च॒ । मे॒ । सू॒षेति॑ सु-उ॒षा । च॒ । मे॒ । सु॒दि॒न॒मिति॑ सु-दिनम् । च॒ । मे॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ऊर्क् । च॒ । मे॒ । सू॒नृता । च॒ । मे॒ । पय॑: । च॒ । मे॒ । रस॑: । च॒ । मे॒ । घृ॒तम् । च॒ । मे॒ । मधु॑ । च॒ । मे॒ । सग्धि॑: । च॒ । मे॒ । सपी॑ति॒रिति॒ स-पी॒ति॒: । च॒ । मे॒ । कृ॒षि: । च॒ । मे॒ । वृ॒ष्टि: । च॒ । मे॒ । जैत्रम् । च॒ । मे॒ । औद्भि॑द्य॒मित्यौत्-भि॒द्य॒म् । च॒ । मे॒ । र॒यि: । च॒ । मे॒ । राय॑: । च॒ । मे॒ । पु॒ष्टम् । च॒ । मे॒ । पु॒ष्टि: । च॒ । मे॒ । वि॒भ्विति॑ वि-भु । च॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -4, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे॒ । प्र॒भ्विति॑ प्र-भु । च॒ । मे॒ । ब॒हु । च॒ । मे॒ । भूय॑: । च॒ । मे॒ । पू॒र्णम् । च॒ । मे॒ । पू॒र्णत॑र॒मिति॑ पू॒र्ण-त॒र॒म् । च॒ । मे॒ । अक्षि॑ति: । च॒ । मे॒ । कूय॑वा: । च॒ । मे॒ । अन्न॑म् । च॒ । मे॒ । अक्षु॑त् । च॒ । मे॒ । व्री॒हय॑: । च॒ । मे॒ । यवा: । च॒ । मे॒ । माषा: । च॒ । मे॒ । तिला: । च॒ । मे॒ । मु॒द्गा: । च॒ । मे॒ । ख॒ल्वा: । च॒ । मे॒ । गो॒धूमा: । च॒ । मे॒ । म॒सुरा: । च॒ । मे॒ । प्रि॒यङ्ग॑व: । च॒ । मे॒ । अण॑व: । च॒ । मे॒ । श्या॒माका: । च॒ । मे॒ । नी॒वारा: । च॒ । मे॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अश्मा । च॒ । मे॒ । मृत्ति॑का । च॒ । मे॒ । गि॒रय॑: । च॒ । मे॒ । पर्व॑ता: । च॒ । मे॒ । सिक॑ता: । च॒ । मे॒ । वन॒स्पत॑य: । च॒ । मे॒ । हिर॑ण्यम् । च॒ । मे॒ । अय॑: । च॒ । मे॒ । सीसम् । च॒ । मे॒ । त्रपु॑ । च॒ । मे॒ । श्या॒मम् । च॒ । मे॒ । लो॒हम् । च॒ । मे॒ । अ॒ग्नि: । च॒ । मे॒ । आप॑: । च॒ । मे॒ । वी॒रुध॑: । च॒ । मे॒ । ओष॑धय: । च॒ । मे॒ । कृ॒ष्ट॒प॒च्यमिति॑ कृष्ट-प॒च्यम् । च॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -5, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । अकृष्टपच्यमित्यकृष्ट-पच्यम् । च । मे । ग्राम्याः । च । मे । पशवः । आरण्याः । च । यज्ञेन । कल्पन्ताम् । वित्तम् । च । मे । वित्तिः । च । मे । भूतम् । च । मे । भूतिः । च । मे । वसु । च । मे । वसतिः । च । मे । कर्म । च । मे । शक्तिः । च । मे । अर्थः । च । मे । एमः । च । मे । इतिः । च । मे । गतिः । च । मे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्निः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । सोमः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । सविता । च । मे । इन्द्रः । च । मे । सरस्वती । च । मे । इन्द्रः । च । मे । पूषा । च । मे । इन्द्रः । च । मे । बृहस्पतिः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । मित्रः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । वरुणः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । त्वष्टा । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -6, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । इन्द्रः । च । मे । धाता । च । मे । इन्द्रः । च । मे । विष्णुः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । अश्विनौ । च । मे । इन्द्रः । च । मे । मरुतः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । विश्वे । च । मे । देवाः । इन्द्रः । च । मे । पृथिवी । च । मे । इन्द्रः । च । मे । अन्तरिक्षम् । च । मे । इन्द्रः । च । मे । द्यौः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । दिशः । च । मे । इन्द्रः । च । मे । मूर्धा । च । मे । इन्द्रः । च । मे । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । च । मे । इन्द्रः । च । मे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अꣳशुः । च । मे । रश्मिः । च । मे । अदाभ्यः । च । मे । अधिपतिरित्यधि-पतिः । च । मे । उपाꣳशुरित्युप-अꣳशुः । च । मे । अन्तर्याम इत्यन्तः-यामः । च । मे । ऐन्द्रवायव इत्यैन्द्र-वायवः । च । मे । मैत्रावरुण इति मैत्रा-वरुणः । च । मे । आश्विनः । च । मे । प्रतिप्रस्थान इति प्रति-प्रस्थानः । च । मे । शुक्रः । च । मे । मन्थी । च । मे । आग्रयणः । च । मे । वैश्वदेव इति वैश्व-देवः । च । मे । ध्रुवः । च । मे । वैश्वानरः । च । मे । ऋतुग्रहा इत्यृतु-ग्रहाः । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -7, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । अतिग्राह्या इत्यति-ग्राह्याः । च । मे । ऐन्द्राग्न इत्यैन्द्र-अग्नः । च । मे । वैश्वदेव इति वैश्व-देवः । च । मे । मरुत्वतीयाः । च । मे । माहेन्द्र इति माहा-इन्द्रः । च । मे । आदित्यः । च । मे । सावित्रः । च । मे । सारस्वतः । च । मे । पौष्णः । च । मे । पाव्नीवत इति पाव्नी-वतः । च । मे । हारियोजन इति हारि-योजनः । च । मे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -8, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। इध्मः । च । मे । बर्हिः । च । मे । वेदिः । च । मे । धिष्ण्याः । च । मे । स्रुचः । च । मे । चमसाः । च । मे । ग्रावाणः । च । मे । स्वरवः । च । मे । उपरवा इत्युप-रवाः । च । मे । अधिषवणे इत्यधि-सवने । च । मे । द्रोणकलश इति द्रोण-कलशः । च । मे । वायव्यानि । च । मे । पूतभृदिति पूत-भृत् । च । मे । आधवनीय इत्या-धवनीयः । च । मे । आग्नीध्रमित्याग्नि-इध्रम् । च । मे । हविर्धानमिति हविः-धानम् । च । मे । गृहाः । च । मे । सदः । च । मे । पुरोडाशाः । च । मे । पचताः । च । मे । अवभृथ इत्यव-भृथः । च । मे । स्वगाकार इति स्वगा-कारः । च । मे ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -9, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अग्निः । च । मे । घर्मः । च । मे । अर्कः । च । मे । सूर्यः । च । मे । प्राण इति प्र-अनः । च । मे । अश्वमेध इत्यश्व-मेधः । च । मे । पृथिवी । च । मे । अदितिः । च । मे । दितिः । च । मे । द्यौः । च । मे । शक्करीः । अङ्गुलयः । दिशः । च । मे । यज्ञेन । कल्पन्ताम् । ऋक् । च । मे । साम । च । मे । स्तोमः । च । मे । यजुः । च । मे । दीक्षा । च । मे । तपः । च । मे । ऋतुः । च । मे । व्रतम् । च । मे । अहोरात्रयोरित्यहः-रात्रयोः । वृष्टया । बृहद्रथन्तरे इति बृहत्-रथन्तरे । च । मे । यज्ञेन । कल्पेताम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। गर्भाः । च । मे । वत्साः । च । मे । त्र्यविरिति त्रि-अविः । च । मे । त्र्यवीति त्रि-अवी । च । मे । दित्यवाडिति दित्य-वाट् । च । मे । दित्यौही । च । मे । पञ्चाविरिति पञ्च-अविः । च । मे । पञ्चावीति पञ्च-अवी । च । मे । त्रिवत्स इति त्रि-वत्सः । च । मे । त्रिवत्सा इति त्रि-वत्साः । च । मे । तुर्यवाडिति तुर्य-वाट् । च । मे । तुर्यौही । च । मे । पष्ठवादिति पष्ठ-वात् । च । मे । पष्ठौही । च । मे । उक्षा । च । मे । वशा । च । मे । ऋषभः । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -10, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । वेहत् । च । मे । अनड्वान् । च । मे । धेनुः । च । मे । आयुः । यज्ञेन । कल्पताम् । प्राण इति प्र-अनः । यज्ञेन । कल्पताम् । अपान इत्यप-अनः । यज्ञेन । कल्पताम् । व्यान इति वि-अनः । यज्ञेन । कल्पताम् । चक्षुः । यज्ञेन । कल्पताम् । श्रोत्रम् । यज्ञेन । कल्पताम् । मनः । यज्ञेन । कल्पताम् । वाक् । यज्ञेन । कल्पताम् । आत्मा । यज्ञेन । कल्पताम् । यज्ञः । यज्ञेन । कल्पताम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। एका । च । मे । तिस्रः । च । मे । पञ्च । च । मे । सप्त । च । मे । नव । च । मे । एकादश । च । मे । त्रयोदशेति त्रयः-दश । च । मे । पञ्चदशेति पञ्च-दश । च । मे । सप्तदशेति सप्त-दश । च । मे । नवदशेति नव-दश । च । मे । एकविꣳशतिरित्येक-विꣳशतिः । च । मे । त्रयोविꣳशतिरिति त्रयः-विꣳशतिः । च । मे । पञ्चविꣳशतिरिति पञ्च-विꣳशतिः । च । मे । सप्तविꣳशतिरिति सप्त-विꣳशतिः । च । मे । नवविꣳशतिरिति नव-विꣳशतिः । च । मे । एकत्रिꣳशदित्येक-त्रिꣳशत् । च । मे । त्रयस्त्रिꣳशदिति त्रयः-त्रिꣳशत् । च ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -11, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मे । चतस्रः । च । मे । अष्टौ । च । मे । द्वादश । च । मे । षोडश । च । मे । विꣳशतिः । च । मे । चतुर्विꣳशतिरिति चतुः-विꣳशतिः । च । मे । अष्टाविꣳशतिरित्यष्टा-विꣳशतिः । च । मे । द्वात्रिꣳशत् । च । मे । षट्त्रिꣳशदिति षट्-त्रिꣳशत् । च । मे । चत्वारिꣳशत् । च । मे । चतुश्चत्वारिꣳशदिति चतुः-चत्वारिꣳशत् । च । मे । अष्टाचत्वारिꣳशदित्यष्टा-चत्वारिꣳशत् । च । मे । वाजः । च । प्रसव इति प्र-सवः । च । अपिज इत्यपि-

ज॑ः । च॒ । क्रतु॑ः । च॒ । सुव॑ः । च॒ । मू॒र्धा । च॒ । व्यश्नि॑य॒ इति॑ वि-अश्नि॑यः । च॒ । आ॒न्त्या॒य॒नः । च॒ । अन्त्य॑ः । च॒ । भौ॒व॒नः । च॒ । भुव॑नः । च॒ । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒ति॒ः । च॒ ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वाज॑ः । नः । स॒प्त । प्र॒दिश॒ इति॑ प्र-दिश॑ः । चत॑स्रः । वा॒ । प॒रा॒व॒त॒ इति॑ परा-वत॑ः ॥ वाज॑ः । नः । विश्वैः । दे॒वैः । धन॑सात॒विति॒ धन॑-सा॒तौ॒ । इ॒ह । अ॒व॒तु॒ ॥ विश्वे । अ॒द्य । म॒रुत॑ः । विश्वे । ऊ॒ती । विश्वे । भ॒व॒न्तु॒ । अ॒ग्नय॑ः । समि॑द्धा॒ इति॒ सम्-इ॒द्धा॒ः ॥ विश्वे । नः । दे॒वाः । अव॑सा । एति॑ । ग॒म॒न्तु॒ । विश्व॑म् । अ॒स्तु॒ । द्रवि॑णम् । वाज॑ः । अ॒स्मे इति॑ ॥ वाज॑स्य । प्र॒स॒वमिति॑ प्र-स॒वम् । दे॒वाः । रथैः । या॒त॒ । हि॒र॒ण्ययैः ॥ अ॒ग्निः । इन्द्रः॑ । बृह॒स्पति॑ः । म॒रुत॑ः । सोम॑पीतय॒ इति॒ सोम॑-पीत॒ये॒ ॥ वाजे॑वाज॒ इति॒ वाजे-वा॒जे॒ । अ॒व॒त॒ । वा॒जि॒नः॒ । नः॒ । धने॑षु ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। वि॒प्राः॒ । अ॒मृ॒ताः॒ । ऋ॒त॒ज्ञा॒ इत्यृ॑त-ज्ञाः॒ ॥ अ॒स्य॒ । मध्व॑ः । पि॒ब॒त॒ । मा॒द॒य॑ध्वम् । तृ॒प्ताः॒ । या॒त॒ । प॒थिभि॒रिति॑ प॒थि-भि॒ः । दे॒व॒यानै॒रिति॑ देव-यानैः॑ ॥ वाज॑ः । पु॒र॒स्तात् । उ॒त । म॒ध्य॒तः । नः॒ । वाज॑ः । दे॒वान् । ऋ॒तुभि॒रित्यृ॒तु-भि॒ः । क॒ल्प॒या॒ति॒ ॥ वाज॑स्य । हि । प्र॒स॒व इति॑ प्र-स॒वः । नन्न॑मीति । विश्वाः॑ । आशाः॑ । वाज॑पति॒रिति॒ वाज॑-प॒ति॒ः । भ॒वे॒य॒म् ॥ पय॑ः । पृ॒थि॒व्याम् । पय॑ः । ओष॑धीषु । पय॑ः । दि॒वि । अ॒न्तरि॑क्षे । पय॑ः । धा॒म् ॥ पय॑स्वतीः । प्र॒दिश॒ इति॑ प्र-दिश॑ः । स॒न्तु॒ । मह्य॑म् ॥ समि॑ति । मा॒ । सृ॒जा॒मि॒ । पय॑सा । घृ॒तेन॑ । समि॑ति । मा॒ । सृ॒जा॒मि॒ । अ॒पः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -12, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ओष॑धीभि॒रित्योष॑धि-भि॒ः ॥ सः । अ॒हम् । वाज॑म् । स॒ने॒य॒म् । अ॒ग्ने॒ ॥ नक्तो॒षासा । सम॑न॒सेति॒ स-म॒न॒सा॒ । विरू॑पे॒ इति॒ वि-रू॒पे॒ । धा॒पये॑ते॒ इति॑ । शिशु॑म् । एक॑म् । स॒मी॒ची इति॑ ॥ द्यावा॑ । क्षाम॑ । रु॒क्मः॒ । अ॒न्तः॒ । वीति॑ । भा॒ति॒ । दे॒वाः॒ । अ॒ग्निम् । धा॒र॒य॒न्॒ । द्रवि॑णो॒दा इति॑ द्रविणः-दाः ॥ स॒मु॒द्रः । अ॒सि॒ । नभ॑स्वान् । आ॒र्द्र॒दा॒नुरित्या॒र्द्र-दा॒नुः॒ । श॒म्भूरिति॑ शम्-भूः॒ । म॒यो॒भूरिति॑ मयः-भूः॒ । अ॒भीति॑ । मा॒ । वा॒हि॒ । स्वाहा॑ । मा॒रु॒तः॒ ।

अ॒सि॒ । म॒रु॒ता॒म् । ग॒णः । श॒म्भूरिति॑ शम्-भूः । म॒यो॒भूरिति॑ मयः-भूः । अ॒भीति॑ । मा॒ । वा॒हि॒ । स्वाहा । अ॒व॒स्युः । अ॒सि॒ । दु॒व॒स्वान् । श॒म्भूरिति॑ शम्-भूः । म॒यो॒भूरिति॑ मयः-भूः । अ॒भीति॑ । मा॒ । वा॒हि॒ । स्वाहा ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अ॒ग्निम् । यु॒न॒ज्मि॒ । शव॑सा । घृ॒तेन॑ । दि॒व्यम् । सु॒प॒र्णमिति॑ सु-प॒र्णम् । वय॑सा । बृ॒हन्त॑म् ॥ तेन॑ । व॒यम् । प॒ते॒म॒ । ब्रध्नस्य॑ । वि॒ष्टप॑म् । सुव॒रिति॑ । रुह्माणाः । अधीति॑ । नाके । उ॒त्त॒म इत्यु॑त्-त॒मे ॥ इ॒मौ । ते॒ । प॒क्षौ । अ॒ज॒रौ । प॒त॒त्रिणः॑ । याभ्या॑म् । रक्षा॑ꣳसि । अ॒प॒ह॒ꣳसीत्य॑प-ह॒ꣳसि॑ । अ॒ग्ने॒ ॥ ताभ्या॑म् । प॒ते॒म॒ । सु॒कृ॒ता॒मिति॑ सु-कृ॒ताम् । उ॒ । लो॒कम् । यत्र॑ । ऋष॑यः । प्र॒थ॒म॒जा इति॑ प्रथम-जाः । ये । पु॒रा॒णाः ॥ चित् । अ॒सि॒ । स॒मु॒द्र॒योनि॒रिति॑ समुद्र-योनिः । इन्दुः॑ । दक्षः॑ । श्ये॒नः । ऋ॒तावेत्यृत-वा॒ ॥ हिर॑ण्यपक्ष॒ इति॒ हिर॑ण्य-प॒क्षः॒ । श॒कु॒नः । भु॒र॒ण्युः । म॒हान् । स॒धस्थ॒ इति॑ स॒ध-स्थे॒ । ध्रु॒वः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। एति॑ । निष॑त्त॒ इति॒ नि-स॒त्तः॒ ॥ नमः॑ । ते॒ । अस्तु॑ । मा । मा॒ । हि॒ꣳसीः॒ । विश्व॑स्य । मू॒र्धन्न् । अधीति॑ । ति॒ष्ठ॒सि॒ । श्रि॒तः ॥ स॒मु॒द्रे । ते॒ । हृ॒द॑यम् । अ॒न्तः । आयु॑षे । द्यावा॑पृथि॒वी इति॒ द्यावा-पृ॒थि॒वी । भुव॑नेषु । अर्पि॑ते॒ इति॑ ॥ उ॒द्नः । द॒त्त॒ । उ॒द॒धिमित्यु॑द-धिम् । भि॒न्त॒ । दि॒वः । प॒र्ज॒न्यात् । अ॒न्तरि॑क्षात् । पृ॒थि॒व्याः । ततः॑ । नः॒ । वृ॒ष्ट्या । अ॒व॒त॒ ॥ दि॒वः । मू॒र्धा । अ॒सि॒ । पृ॒थि॒व्याः । नाभिः॑ । ऊर्क् । अ॒पाम् । ओष॑धीनाम् ॥ वि॒श्वायु॒रिति॑ वि॒श्व-आ॒यु॒रि॒ । शर्म॑ । स॒प्र॒था॒ इति॑ स-प्रथाः । नमः॑ । प॒थे ॥ येन॑ । ऋष॑यः । तप॑सा । स॒त्त्रम् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। आस॑त । इन्धा॑नाः । अ॒ग्निम् । सुव॒रिति॑ । आ॒भर॑न्त॒ इत्या-भर॑न्तः ॥ तस्मिन्न्॑ । अ॒हम् । नीति॑ । द॒धे॒ । नाके । अ॒ग्निम् । ए॒तम् । यम् । आ॒हुः॒ । मन॑वः । स्ती॒र्णब॑र्हिष॒मिति॑ स्ती॒र्ण-ब॒र्॒हि॒ष॒म् ॥ तम् । पत्नी॑भिः । अ॒न्विति॑ । ग॒च्छे॒म॒ । दे॒वाः॒ । पु॒त्रैः । भ्रातृ॑भि॒रिति॒ भ्रातृ॑-भि॒ः । उ॒त । वा॒ । हिर॑ण्यैः ॥ नाकम् । गृ॒ह्मा॒नाः । सु॒कृ॒तस्येति॑ सु-कृ॒तस्य॑ । लो॒के । तृ॒तीये । पृ॒ष्ठे । अधीति॑ । रो॒च॒ने । दि॒वः ॥ एति॑ । वा॒चः । मध्य॑म् । अ॒रु॒ह॒त् । भु॒र॒ण्युः ।

अ॒यम् । अ॒ग्निः । सत्प॑ति॒रिति॒ सत्-प॒ति॒ः । चेकि॑तानः ॥ पृ॒ष्ठे । पृ॒थि॒व्याः । निहि॑त॒ इति॒ नि-हि॒त॒ः । दवि॑द्युतत् । अ॒ध॒स्प॒दमित्य॑धः-प॒दम् । कृ॒णु॒ते॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। ये । पृ॒त॒न्यव॑ः ॥ अ॒यम् । अ॒ग्निः । वी॒रत॑म॒ इति॑ वी॒र-त॒म॒ः । व॒यो॒धा इति॑ वयः-धाः । स॒ह॒स्रिय॑ः । दी॒प्य॒ता॒म् । अप्र॑युच्छुन्नित्यप्र॑-युच्छुन्न् ॥ वि॒भ्राज॑मान॒ इति॑ वि-भ्राज॑मानः । स॒रि॒रस्य॑ । मध्ये । उप॑ । प्रेति॑ । या॒त॒ । दि॒व्यानि॑ । धाम॑ ॥ सम् । प्रेति॑ । च्य॒व॒ध्व॒म् । अन्विति॑ । सम् । प्रेति॑ । या॒त॒ । अग्ने॑ । प॒थः । दे॒व॒यान॒निति॑ देव-यानान् । कृ॒णु॒ध्व॒म् ॥ अ॒स्मिन्न् । स॒धस्थ॒ इति॑ स॒ध-स्थे॑ । अधीति॑ । उत्त॑रस्मि॒न्नित्युत्-त॒र॒स्मि॒न्न् । विश्वे॑ । दे॒वाः । यज॑मानः । च॒ । सी॒द॒त॒ ॥ येन॑ । स॒हस्र॑म् । वह॑सि । येन॑ । अ॒ग्ने॒ । स॒र्व॒वे॒दस॒मिति॑ सर्व-वे॒दस॑म् ॥ तेन॑ । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । नः॒ । व॒ह॒ । दे॒व॒यान॒ इति॑ देव-यान॑ः । यः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -13, अनुवाक सूक्तं-5,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। उ॒त्त॒म इत्यु॑त्-त॒मः ॥ उदिति॑ । बु॒ध्य॒स्व॒ । अ॒ग्ने॒ । प्रतीति॑ । जा॒गृ॒हि॒ । ए॒न॒म् । इ॒ष्टा॒पूर्त॒ इतीष्टा-पूर्त॑ । समिति॑ । सृ॒जे॒था॒म् । अ॒यम् । च॒ ॥ पुन॑ः । कृ॒ण्वन्न् । त्वा॒ । पि॒तरम् । युवा॑नम् । अ॒न्वाता॑ꣳसी॒दित्य॑नु-आता॑ꣳसीत् । त्वयि॑ । तन्तु॑म् । ए॒त॒म् ॥ अ॒यम् । ते॒ । योनि॑ः । ऋ॒त्वियः॑ । यत॑ः । जा॒तः । अरो॑चथाः ॥ तम् । जा॒नन्न् । अ॒ग्ने॒ । एति॑ । रो॒ह॒ । अर्थ॑ । नः॒ । व॒र्ध॒य॒ । र॒यिम् ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -14, अनुवाक सूक्तं-1,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। मम॑ । अ॒ग्ने॒ । वर्च॑ः । वि॒हवे॒ष्विति॑ वि-हवे॑षु । अ॒स्तु॒ । व॒यम् । त्वा॒ । इ॒न्धा॑नाः । त॒नुव॑म् । पु॒षे॒म॒ ॥ मह्य॑म् । न॒म॒न्ता॒म् । प्र॒दिश॒ इति॑ प्र-दिश॑ः । चत॑स्रः । त्वया । अ॒ध्य॑क्षे॒णेत्यधि॑-अ॒क्षे॒ण॒ । पृत॑नाः । ज॒येम॒ ॥ मम॑ । दे॒वाः । वि॒हव इति॑ वि-हवे । स॒न्तु॒ । सर्वे । इ॒न्द्रा॑वन्त॒ इतीन्द्र॑-व॒न्त॒ः । म॒रुत॑ः । विष्णु॑ः । अ॒ग्निः ॥ मम॑ । अ॒न्तरि॑क्षम् । उ॒रु । गो॒पम् । अ॒स्तु॒ । मह्य॑म् । वात॑ः । प॒व॒ता॒म् । कामे । अ॒स्मिन्न् ॥ मयि॑ । दे॒वाः । द्रवि॑णम् । एति॑ । य॒ज॒न्ता॒म् । मयि॑ । आ॒शीरित्या-शीः । अ॒स्तु॒ । मयि॑ । दे॒वहू॑ति॒रिति॑ दे॒व-हू॒ति॒ः ॥ दैव्या । होता॑रा । व॒नि॒ष॒न्त॒ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -14, अनुवाक सूक्तं-2,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। पूर्वे । अरिष्टाः । स्याम । तनुवा । सुवीरा इति सु-वीराः ॥ मह्यम् । यजन्तु । मम । यानि । हव्या । आकूतिरित्या-कूतिः । सत्या । मनसः । मे । अस्तु ॥ एनः । मा । नीति । गाम् । कृतमत् । चन । अहम् । विश्वे । देवासः । अधीति । वोचत । मे ॥ देवीः । षडुर्वीरिति षट्-उर्वीः । उरु । नः । कृणोत । विश्वे । देवासः । इह । वीरयध्वम् ॥ मा । हास्महि । प्रजयेति प्र-जया । मा । तनूभिः । मा । रधाम । द्विषते । सोम । राजन् ॥ अग्निः । मन्युम् । प्रतिनुदन्निति प्रति-नुदन् । पुरस्तात् ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -14, अनुवाक सूक्तं-3,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। अदब्धः । गोपा इति गो-पाः । परीति । पाहि । नः । त्वम् ॥ प्रत्यञ्चः । यन्तु । निगुत इति नि-गुतः । पुनः । ते । अमा । एषाम् । चित्तम् । प्रबुधेति प्र-बुधा । वीति । नेशत् ॥ धाता । धातृणाम् । भुवनस्य । यः । पतिः । देवम् । सवितारम् । अभिमातिषाहमित्यभिमाति-साहम् ॥ इमम् । यज्ञम् । अश्विना । उभा । बृहस्पतिः । देवाः । पान्तु । यजमानम् । न्यर्थादिति नि-अर्थात् ॥ उरुव्यचा इत्युरु-व्यचाः । नः । महिषः । शर्म । यꣳसत् । अस्मिन् । हवे । पुरुहूत इति पुरु-हूतः । पुरुक्षु ॥ सः । नः । प्रजाया इति प्र-जाये । हर्यश्वेति हरि-अश्व । मृडय । इन्द्र । मा ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -14, अनुवाक सूक्तं-4,

आग्नेय-काण्डम् -विषयः -अग्निचयनम्,

। नः । रीरिषः । मा । परेति । दाः ॥ ये । नः । सपत्नाः । अपेति । ते । भवन्तु । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि-भ्याम् । अवेति । बाधामहे । तान् ॥ वसवः । रुद्राः । आदित्याः । उपरिस्पृशमित्युपरि-स्पृशम् । मा । उग्रम् । चेत्तारम् । अधिराजमित्यधि-राजम् । अक्रन् ॥ अर्वाञ्चम् । इन्द्रम् । अमुतः । हवामहे । यः । गोजिदिति गो-जित् । धनजिदिति धन-जित् । अश्वजिदित्यश्व-जित् । यः ॥ इमम् । नः । यज्ञम् । विहव इति वि-हवे । जुषस्व । अस्य । कुर्मः । हरिव इति हरि-वः । मेदिनम् । त्वा ॥

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-1,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। अ॒ग्नेः । म॒न्वे॒ । प्र॒थ॒मस्य॑ । प्रचे॑तस॒ इति॒ प्र-चे॒त॒सः॒ । यम् । पाञ्च॑जन्य॒मिति॒ पाञ्च॑-ज॒न्य॒म् । ब॒हव॑ः । स॒मि॒न्ध॒त॒ इति॑ सम्-इ॒न्ध॒ते॒ ॥ विश्व॑स्याम् । वि॒शि । प्र॒वि॒वि॒शि॒वाꣳस॒मिति॑ प्र-वि॒वि॒शि॒वाꣳस॑म् । ई॒म्हे॒ । सः । नः॒ । मु॒ञ्च॒तु॒ । अꣳह॑सः ॥ यस्य॑ । इ॒दम् । प्रा॒णदिति॑ प्र-अ॒न॒त् । नि॒मि॒षदिति॑ नि-मि॒ष॒त् । यत् । एज॑ति । यस्य॑ । जा॒तम् । जन॑मानम् । च॒ । केव॑लम् ॥ स्तौमि॑ । अ॒ग्निम् । ना॒थि॒तः । जो॒हु॒वी॒मि॒ । सः । नः॒ । मु॒ञ्च॒तु॒ । अꣳह॑सः ॥ इन्द्र॑स्य । म॒न्ये॒ । प्र॒थ॒मस्य॑ । प्रचे॑तस॒ इति॒ प्र-चे॒त॒सः॒ । वृ॒त्र॒घ्न इति॑ वृत्र-घ्नः । स्तोमाः॑ । उपे॑ति॑ । माम् । उ॒पा॒गु॒रित्यु॑प-आगुः॑ ॥ यः । दा॒शुष॑ः । सु॒कृ॒त॒ इति॑ सु-कृ॒त॑ः । हव॑म् । उपे॑ति॑ । गन्ता॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-2,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। सः । नः॒ । मु॒ञ्च॒तु॒ । अꣳह॑सः ॥ यः । स॒ङ्ग्रा॒ममिति॑ सम्-ग्रा॒मम् । नय॑ति । समिति॑ । व॒शी । यु॒धे । यः । पु॒ष्टानि॑ । स॒ꣳसृ॒ज॒तीति॑ सम्-सृ॒ज॒ति॑ । त्र॒याणि॑ ॥ स्तौमि॑ । इ॒न्द्र॒म् । ना॒थि॒तः । जो॒हु॒वी॒मि॒ । सः । नः॒ । मु॒ञ्च॒तु॒ । अꣳह॑सः ॥ म॒न्वे॒ । वा॒म् । मि॒त्रा॒व॒रु॒णेति॑ मित्रा-व॒रु॒णा॒ । तस्य॑ । वि॒त्त॒म् । सत्यौ॑जसेति॒ सत्य॑-ओ॒ज॒सा॒ । दृꣳह॑णा । यम् । नु॒देथे॒ इति॑ ॥ या । राजा॑नम् । स॒र॒थ॒मिति॑ स-रथम् । याथः॑ । उ॒ग्रा॒ । ता । नः॒ । मु॒ञ्च॒त॒म् । आग॑सः ॥ यः । वा॒म् । रथ॑ः । ऋ॒जु॒र॒श्मि॒रित्यृ॑जु-र॒श्मि॒ः । स॒त्यध॒र्मेति॑ स॒त्य-ध॒र्मा॒ । मिथु॑ । चर॑न्तम् । उ॒प॒यातीत्यु॑प-याति॑ । दू॒षय॑न्न् ॥ स्तौमि॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-3,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। मि॒त्रा॒व॒रु॒णेति॑ मि॒त्रा-व॒रु॒णा । ना॒थि॒तः । जो॒हु॒वी॒मि॒ । तौ । नः॒ । मु॒ञ्च॒त॒म् । आग॑सः ॥ वा॒योः । स॒वि॒तुः । वि॒द॒थानि॑ । म॒न्म॒हे॒ । यौ । आ॒त्म॒न्वत् । बि॒भृ॒तः । यौ । च॒ । रक्ष॑तः ॥ यौ । विश्व॑स्य । पु॒रि॒भू इति॑ परि-भू । ब॒भू॒व॒तुः॑ । तौ । नः॒ । मु॒ञ्च॒त॒म् । आग॑सः ॥ उपे॑ति॑ । श्रेष्ठाः॑ । नः॒ । आ॒शि॒ष॒ इत्या-शि॑षः । दे॒वयोः॑ । धर्मे॑ । अ॒स्थि॒र॒न्न् ॥ स्तौमि॑ । वा॒यु॒म् । स॒वि॒तार॑म् । ना॒थि॒तः । जो॒हु॒वी॒मि॒ । तौ । नः॒ । मु॒ञ्च॒त॒म् । आग॑सः ॥ र॒थी॒त॒मा॒विति॑ र॒थि-त॒मौ॒ । र॒थी॒नाम् । अ॒ह्वे॒ । ऊ॒तये॑ । शुभ॑म् । गमि॑ष्ठौ । सु॒य॒मेभि॒रिति॑ सु-य॒मे॑भिः । अश्वैः॑ ॥ ययोः॑ ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-4,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। वाम् । देवौ । देवेषु । अनिंशितमित्यनिं-शितम् । ओजः । तौ । नः । मुञ्चतम् । आगंसः ॥ यत् । अयांतम् । वहतुम् । सूर्यायाः । त्रिचक्रेणेतिं त्रि-चक्रेणं । सꣳसदमितिं सम्-सदम् । इच्छमांनौ ॥ स्तौमिं । देवौ । अश्विनौ । नाथितः । जोहवीमि । तौ । नः । मुञ्चतम् । आगंसः ॥ मरुताम् । मन्वे । अधीतिं । नः । ब्रुवन्तु । प्रेतिं । इमाम् । वाचम् । विश्वाम् । अवन्तु । विश्वे ॥ आशून् । हुवे । सुयमानितिं सु-यमान् । ऊतये । ते । नः । मुञ्चन्तु । एनंसः ॥ तिग्मम् । आयुधम् । वीडितम् । सहस्वत् । दिव्यम् । शर्धः ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-5,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। पृतंनासु । जिष्णु ॥ स्तौमिं । देवान् । मरुतः । नाथितः । जोहवीमि । ते । नः । मुञ्चन्तु । एनंसः ॥ देवानाम् । मन्वे । अधीतिं । नः । ब्रुवन्तु । प्रेतिं । इमाम् । वाचम् । विश्वाम् । अवन्तु । विश्वे ॥ आशून् । हुवे । सुयमानितिं सु-यमान् । ऊतये । ते । नः । मुञ्चन्तु । एनंसः ॥ यत् । इदम् । मा । अभिशोचतीत्यंभि-शोचंति । पौरुषेयेण । दैव्येंन ॥ स्तौमिं । विश्वान् । देवान् । नाथितः । जोहवीमि । ते । नः । मुञ्चन्तु । एनंसः ॥ अन्वितिं । नः । अद्य । अनुंमतिरित्यनुं-मतिः । अन्वितिं ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-6,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। इत् । अनुमत इत्यंनु-मते । त्वम् । वैश्वानरः । नः । ऊत्या । पृष्टः । दिवि ॥ ये इतिं । अप्रंथेताम् । अमिंतेभिः । ओजोंभिरित्योजः-भिः । ये इतिं । प्रतिष्ठे इतिं प्रति-स्थे । अभंवताम् । वसूंनाम् ॥ स्तौमिं । द्यावांपृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । नाथितः । जोहवीमि । ते इतिं । नः । मुञ्चतम् । अꣳहसः ॥ उर्वी इतिं । रोदसी इतिं । वरिंवः । कृणोतम् । क्षेत्रंस्य । पत्नी इतिं । अधीतिं । नः । ब्रूयातम् ॥ स्तौमिं । द्यावांपृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । नाथितः । जोहवीमि । ते इतिं । नः । मुञ्चतम् । अꣳहसः ॥ V । यत् । ते । वयम् । पुरुषत्रेतिं पुरुष-त्रा । यविष्ठ । अविंद्वाꣳसः । चकृम । कत् । चन ।

काण्ड -4, प्रपाठक -7, अनुवाक -15, अनुवाक सूक्तं-7,

वैश्वदेव-काण्डम् -विषयः -अश्वमेधः,

। आग॑ः ॥ कृ॒धि । स्वि॒तिं । अ॒स्मान् । अदि॑तेः । अना॑गाः । वी॒तिं । एना॑ꣳसि । शि॒श्र॒थ॒ः । विष्व॑क् । अ॒ग्ने॒ ॥ यथा । ह॒ । तत् । व॒स॒वः॒ । गौ॒र्यम् । चि॒त्॒ । प॒दि । सि॒ताम् । अमु॑ञ्चत । य॒ज॒त्राः॒ ॥ ए॒वा । त्वम् । अ॒स्मत् । प्रेति॑ं । मु॒ञ्च॒ । वी॒तिं । अꣳह॑ः । प्रेति॑ं । अ॒ता॒रि॒ । अ॒ग्ने॒ । प्र॒त॒रामिति॑ प्र-त॒राम् । न॒ः । आयु॑ः ॥